UČITEĽSKÉ NOVINY

6/2012, 22. november 2012 | Dvojtýždenník o školstve a vzdelávaní | Rozširované bezplatne, Ročník LIX

JUVYR

Vždy koncom novembra, keď už cítiť v ovzduší závan prichádzajúcich vianočných sviatkov, sa na stretnutiach konaných v rámci JUVYR-u s kolegami mimovoľne v našich rozhovoroch vraciam dozadu, k dňom, keď sa pripravovalo čosi nové v odbornom vzdelávaní. Odborné vzdelávanie a odborné školy sa z hľadiska vnímania rodičov a žiakov dostali na akési druhoradé miesto.

Vedeli sme, že je potrebné prísť s niečím, čo by napomohlo tento stav zmeniť, a verejnosti ukázať, že remeslá a zručnosti boli a budú na Slovensku vždy perspektívne a z hľadiska tradície potrebné. Štátny inštitút odborného vzdelávania videl cestu v usporiadaní prezentačno-predajnej výstavy stredných odborných škôl, pretože si uvedomil, že školy, keď dostanú priestor, vedia ukázať veľa z toho, čo je náplňou ich každodennej činnosti. Prezentujú príťažlivou formou rodičom a žiakom základných škôl to, čo vedia ponúknuť tým, ktorí sa rozhodnú študovať na ich školách. Bolo zrejmé, že odbornému vzdelávaniu chýba platforma, priestor na každoročné stretávanie sa zástupcov pedagogických kolektívov škôl navzájom s cieľom vymeniť si poznatky a skúsenosti a súčasne umožniť kontakty s vedúcimi pracovníkmi ministerstva, so zamestnávateľmi, s predstaviteľmi vysokých škôl, ako aj účastníkmi odborných seminárov zo Slovenska a zahraničia.

Skúsenosti ukazujú, že JUVYR absolvoval od roku 1991 pohyb po parabole – od výstavy usporiadanej v skromných priestoroch školy cez výstavné priestory Domu techniky, Parku kultúry a oddychu, Istropolisu sa tento rok presúva do priestorov Národného tenisového centra v Bratislave.

Dnes môžem hrdo konštatovať, že sa podarilo to, čo každý mladý štát vo všetkých oblastiach potrebuje. Založila sa tradícia. Tradícia každoročného konania JUVYR-u – celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných odborných škôl a aktuálne aj súťaže pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl. Toto podujatie sa každoročne koná pod záštitou ministra školstva, čo mu dodáva vážnosť, ktorú si vďaka cieľavedomej práci všetkých, ktorí sa na jeho príprave a realizácii podieľajú, zaslúži.

Dúfam, že tradícia, ktorá sa pred 21 rokmi založila, bude aj naďalej pokračovať a napredovať. Veď všetci každý rok podvedome cítime, že keď prichádza mesiac november, uskutoční sa niečo slávnostné, niečo, čo sa za uplynulých dvadsaťjeden rokov stalo neoddeliteľnou súčasťou profesionálneho povedomia každého, kto pôsobil alebo pôsobí na strednej odbornej škole alebo v odbornom vzdelávaní.

Ing. Ivan STANKOVSKÝ, CSc.,
vedúci služobného úradu MŠVVaŠ SR

K najúspešnejším spomedzi tých, čo si z rúk ministra Dušana Čaplovača prevzali ocenenie, patrí Martin Vodička z Gymnázia na Alejovej ulici v Košiciach. Jeho učiteľka matematiky RNDr. Jana Krajčiová, PhD., ho priviedla až do zlatého pásma na Medzinárodnej matematickej olympiáde. ***Foto Ján SÚKUP***

Úspechy rastú na stromoch pracovitosti

Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič ocenil pri príležitosti Medzinárodného dňa študentstva vynikajúcich reprezentantov Slovenska spomedzi našich žiakov, ktorí vďaka svojmu úsiliu, pracovitosti a talentu dosiahli výborné medzinárodné a národné výsledky a zásluhou toho sa stali vzorom pre svojich rovesníkov.

Z rúk ministra si v priestoroch Úradu vlády SR na bratislavskom Bôriku prevzalo 72 žiakov z celého Slovenska Pamätné listy svätého Gorazda. Boli ocenení za skvelé výsledky, reprezentáciu svojej školy a svojej vlasti. Minister školstva pripomenul, že ocenenia v tomto roku sú výnimočné aj tým, že si v ňom pripomíname 1 150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Slovenska. Jedným z ich prvých žiakov bol prvý známy učenec sv. Gorazd, po ktorom je ocenenie ministra pomenované. Minister pripomenul, že úspech neprichádza sám od seba. Rodí sa len za pomoci vynikajúcich učiteľov, za spoluúčasti pracovitosti, vytrvalosti, zanietenia a tvrdej cieľavedomosti zo strany samotného jednotlivca. Na Slovensku máme napriek ekonomickej podvýžive v školstve stále veľa vynikajúcich študentov, ktorí sú zárukou budúcich úspechov našej vlasti. Úspechy rastú na stromoch pracovitosti, ktoré treba zalievať invenciou, vytrvalosťou, námahou, odriekaním, cieľavedomosťou a vierou vo svoj výsledok práce. Mladé talenty, ktoré sa nachádzajú v našich školách, výborne reprezentujú svoju vlasť, svoju školu i mesto. Za pomoci svojich učiteľov rozvíjajú svoj talent, čo im raz určite otvorí aj dvere k úspechu na trhu práce.

Oceňovanie študentov sa uskutočňuje pravidelne v predvečer Medzinárodného dňa študentov, ktorý sa spája so 17. novembrom 1939 a s tým istým dňom roku 1989, keď práve študenti, mladí nepokorení ľudia, dokázali pozdvihnúť svoje hlavy a kráčali za ideálmi slobody a pravdy.

Talent, pevná vôľa a silná viera v úspech sú kľúčové slová spájané s výbornými výsledkami každého, kto sa o úspech usiluje. Ukazuje sa, že našich žiakov treba systematicky viesť k úspešným výsledkom najmä v oblasti prírodných vied a odborného vzdelávania. Na viacerých školách sa to darí a výchova nových talentov má už dlhodobú tradíciu. Inde, kde úspešných reprezentantov zatiaľ nedokázali vychovať, sa treba zamýšľať nad tým, čo treba zmeniť v systéme práce a v podmienkach, aby sa školy zaradili medzi úspešné. Múdrych, vzdelaných a schopných ľudí si treba ceniť – či už medzi pedagógmi, tak aj medzi študentmi. Želajme si už len, aby počet úspešných študentov na našich školách rástol a tým sa zvyšoval aj znalostný potenciál našej krajiny.

Najviac ocenených študentov bolo z východného a zo stredného Slovenska, najvyšší počet reprezentantov malo Slovensko na predmetových olympiádach a medzinárodných športových súťažiach. Zoznam všetkých ocenených nájdete na strane 4. **(lupa)**

JUVYR bude najmä o odbornom vzdelávaní

Prezentácia národného projektu *Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov* bude súčasťou 21. ročníka celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných odborných škôl JUVYR 2012. Projektová kancelária národného projektu pripraví vo svojom stánku produkty jednotlivých aktivít, prezentačné materiály a zabezpečí k aktivitám odborné podujatia. O mieste národného projektu na výstave JUVYR sme sa porozprávali s projektovou manažérkou Ing. Renátou Majerníkovou.

Mnohí návštevníci výstavy JUVYR budú zvedaví nielen na prezentáciu činnosti stredných odborných škôl (SOŠ), ale aj na národný projekt *Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov*. Denne sú s ním v školách kontaktovaní v rámci tvorby školských vzdelávacích programov. V akom štádiu je spomínaný projekt?

V uplynulom roku sme projekt na tejto výstave neprezentovali, pretože sme nemali k dispozícii všetky očakávané výstupy z jeho jednotlivých aktivít. V súčasnosti sú už mnohé aktivity ukončené a radi by sme verejnosť informovali o ich priebehu, výstupoch z nich a pokračovaní národného projektu v budúcom roku.

Predpokladáte že sa budú účastníci výstavy zaujímať aj o on-line vzdelávanie v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov?

(pokračovanie rozhovoru na strane 2)

POZVÁNKA

Pri príležitosti výstavy JUVYR 2012 vás pozývame na besedu k tvorbe a vydávaniu periodika Učiteľské noviny za účasti redakcie novín a tvorcov prvej série multimediálnych vzdelávacích CD dňa **28. novembra o 10.00 hod.**

Prečo je nemecká ekonomika úspešná

Strana 5

Rebríček globálnej prosperity

Slovensko je celkovo 36., vo vzdelávaní 26.

Strana 8

Motivujme rodičov a žiakov pre odborné štúdium

Rozhovor s Ing. Vlastou Púchovskou, vedúcou odboru tvorivosti mládeže Štátneho inštitútu odborného vzdelávania

Strany 9 – 10

Zoznam vystavovateľov 21. ročníka celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy JUVYR 2012

Strana 12

Program 15. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem

Strana 32

NAJ UČITEĽ

Tvárou ankety Zlatý Amos je Igor Timko

Anketa Zlatý Amos vstupuje do 7. ročníka. Tvárou ankety je Igor Timko zo skupiny No Name.

Dôvod, prečo sa tvárou ankety stal práve Igor Timko, je jednoduchý. Igor je učiteľom na Konzervatóriu v Košiciach, kde vyučuje neoperný spev. Je učiteľom druhý rok a vie, aká ťažká je práca učiteľa, aké dôležité je budovať si vzťah so žiakmi. Práve pre tieto dôvody sa rozhodol anketu podporiť a bude ju aj moderovať. Dúfame, že jeho podpora bude inšpirujúca pre žiakov základných a stredných škôl a prihlásia do ankety svojich najobľúbenejších učiteľov, aby ich predstavili celému Slovensku.

Termín celoslovenského kola sme museli zmeniť (vzhľadom na okolnosti podpory zo strany Igora Timka a sklbenie jeho povinností v kapele) a oznamujeme širokej verejnosti, učiteľom a žiakom, že semifinále a finále ankety sa uskutoční 21. – 22. apríla 2013 v Historickej radnici v Košiciach.

Informácie o ankete získate na stránke www.zlatyamos.sk alebo u riaditeľky ankety Renáty Vadásyovej (tel.: 0905 233 982, e-mail: zlatyamos@zlatyamos.sk).

Anketu organizuje občianske združenie Adevyk (www.adevyk.sk) s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Renáta VADÁSYOVÁ

MOTIVÁCIA

Nová internetová stránka ministerstva prináša prehľadnejšiu štruktúru

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ) SR v novembri spustilo svoju novú webstránku www.minedu.sk. Oproti doterajšej, ktorá bola vytvorená roku 2007, prináša prehľadnejšiu štruktúru, modernejší dizajn i technológiu, ktorá umožňuje lepšiu prácu s multimédiami.

Na hlavnej stránke sú aktuálne správy prezentované vizuálne atraktívnejším a prehľadnejším spôsobom s využitím fotografií, pričom najdôležitejšie správy sa zobrazujú v hlavnom paneli. Zjednodušil sa prístup návštevníkov do fotogalérie a novovytvorenej videogalérie.

Na uľahčenie orientácie návštevníkov bol vytvorený na pravej strane Rýchly prístup, kde nájdu linky na najnavštevovanejšie stránky školského webu. Pedagógovia v rámci Rýchleho prístupu môžu využiť napríklad Informácie pre zamestnancov rezortu alebo prehľad voľných pracovných miest. Novovytvorené sú Informácie pre rodičov a žiakov, kde možno nájsť na jednom mieste napríklad termíny prázdnin či digitálnu mapu škôl s podrobnými údajmi o každej z nich. Svoje miesto na stránke majú aj obe rezortné múzeá – Múzeum školstva a pedagogiky v Bratislave i Múzeum špeciálneho školstva v Levoči.

Nová stránka prebrala s menšími úpravami pôvodný obsah, stará verzia je však na prechodné obdobie ešte stále dostupná na adrese http://old.minedu.sk/, pričom návštevníci nájdu link na ňu aj na pravej strane v časti Rýchly prístup.

V nasledujúcich týždňoch bude nová stránka priebežne doplňovaná a vylepšovaná, pričom sa môžu vyskytnúť ešte isté technické problémy. V prípade, že objavíte nejakú nezrovnalosť či chybu, dajte nám, prosím, vedieť prostredníctvom kontaktného formulára http://www.minedu.sk/upozornenie-na-chybu/?ref=18 naspodku novej stránky.

Štefan PODOLINSKÝ

Spoločné vyhlásenie k Medzinárodnému dňu študentstva

K VÝROČIU

Minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič, Študentská rada vysokých škôl SR a Študentská rada stredných škôl SR považujú 17. november nielen za študentský sviatok – Medzinárodný deň študentstva a Deň boja za slobodu a demokraciu – ale vnímajú ho aj ako spoločnú výzvu na formovanie modernej, demokratickej spoločnosti, ako výzvu pre súčasné politické elity, ktoré majú podporovať kroky smerujúce k aktívnemu zapájaniu mladých ľudí do verejného rozhodovania.

Budúcnosť slovenskej spoločnosti vidíme vo vzdelanej mladej generácii, pretože len rozhľadení, vzdelaní ľudia môžu obhajovať a chrániť demokratické princípy slobody, plurality, tolerancie, ale aj spravodlivosti. A práve preto spoločne považujeme podporu vzdelávania za základný pilier v procese modernizácie spoločnosti a jej ďalšieho rozvoja.

Demokratické princípy dokáže chrániť a rozvíjať iba vzdelaná spoločnosť, ktorá práva rešpektuje rovnako ako povinnosti, ponúknutú šancu vníma ako príležitosť. Práve preto vnímame odkaz 17. novembra ako výzvu, ktorú podporuje rezort školstva a ku ktorej sa hlási aj naše študentské hnutie. Dnes smutnou symbolikou toho, že práva nie sú samozrejmosťou, je snaha na Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka vo vzťahu k svojej púchovskej fakulte. Študenti i minister jednoznačne podporili aktivity vysokoškolákov a ich pedagógov a vyzvali vedenie univerzity, aby svojimi rozhodnutiami nepoškodzovalo princípy akademickej slobody. **(mšvvaš)**

Minister školstva Dušan Čaplovič na Rade vlády SR pre Partnerskú dohodu

SLOVENSKO A EK

Na zasadnutí Rady vlády SR pre Partnerskú dohodu na roky 2014 – 2020 sa zúčastnil ako jeden z jej členov aj minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušan Čaplovič. Rokovanie sa konalo na Úrade vlády SR za účasti predsedu vlády SR Roberta Fica a európskeho komisára pre regionálnu politiku Johannesa Hahna.

Minister školstva sa vyjadril k predstavenému pozičnému dokumentu Európskej komisie (EK) k Partnerskej dohode medzi SR a EK na roky 2014 – 2020, ktorý považuje za dobrý základ na riešenie kľúčových otázok predovšetkým v oblastiach vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií. Ako uviedol, prakticky identické ciele sleduje proces naštartovaný v Slovenskej republike. „Osobitne vo vzdelávaní aktívne pracujeme na vytvorení podmienok na postupné zavedenie duálneho vzdelávania na našich odborných školách, kde v tomto štvrťroku spúšťame štyri národné projekty, ktoré umožnia postupné plošné zavedenie daného systému odbornej prípravy v našom štáte," povedal Dušan Čaplovič.

Okrem toho podčiarkol, že rezort školstva bude aktívne spolupracovať na plnení zámerov Dunajskej stratégie. Taktiež zadefinoval šesť oblastí, v ktorých Slovensko má šancu ponúknuť Európe zaujímavé projekty na regionálnu spoluprácu. Ide o materiálový výskum, výskum nových materiálov, nanotechnológie, ďalej informačné a komunikačné technológie, biomedicínu a biotechnológie, priemyselné technológie (doprava, strojárstvo, elektrotechnika), ochranu životného prostredia, poľnohospodárstvo, kvalitu potravín, ako aj udržateľnú energetiku a energie.

Rada je platformou medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou a jej hlavnou úlohou je vytvorenie najvhodnejších operačných programov a efektívne čerpanie eurofondov. Okrem členov vlády ju tvoria predstavitelia samospráv, sociálnych partnerov a zástupcovia vzdelávacích a vedeckých inštitúcií.

(mšvvaš)

JUVYR bude najmä o odbornom...

(dokončenie rozhovoru zo strany 1)

Určite áno, žiaci, rodiča, pedagógovia vnímajú, akými zmenami prechádza vzdelávanie v základných a stredných školách. Očakávame, že budú mať veľa otázok aj v súvislosti s novou úpravou štátnych vzdelávacích programov, ktoré v súčasnosti Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV) pripravuje v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom. V prezentačnom stánku národného projektu získajú účastníci výstavy komplexnú informáciu o pripravovaných činnostiach v rámci jednotlivých aktivít národného projektu v roku 2013 a, samozrejme, aj o všetkých produktoch, ktoré sa podarilo počas obdobia realizácie národného projektu pre učiteľov základných a stredných škôl pripraviť.

ŠIOV bude vo svojom prezentačnom stánku k dispozícii rodičom, pedagógom, žiakom v súvislosti s projektom. Môžu však stánok navštíviť, aj pokiaľ ide o výber odbornej profesie, o zorientovanie sa v systéme študijných odborov na stredných školách?

Áno, úzko spolupracujme s jednotlivými školami, či už pri príprave školení k tvorbe školských vzdelávacích programov, multimediálnych vzdelávacích CD, resp. pri príprave periodika Učiteľské noviny. Pochopiteľne, ako národný projekt sme úzko prepojený aj na aktivity Štátneho inštitútu odborného vzdelávania, čiže návštevníkov výstavy vieme zorientovať vo výbere školy, študijného, resp. učebného odboru v SOŠ, odporučiť im vystavovateľov či podrobne ich informovať napríklad o tom, ako pracovať s vydanými CD nosičmi z prvej série multimediálnych vzdelávacích CD, o ktorých sme už verejnosti prostredníctvom Učiteľských novín priniesli informácie.

Stredoškolskú odbornú činnosť nemožno ani na JUVYR-e oddeliť od vzdelávania v základných školách. Bude váš stánok k dispozícii aj tejto vekovej kategórii?

Určite, národný projekt je zameraný predovšetkým na cieľovú skupinu – základné a stredné školy. Pre učiteľov základných škôl máme k dispozícii pomôcku, ktorá sa bude školám distribuovať prostredníctvom Učiteľských novín – multimediálne vzdelávacie CD pod názvom *Využitie metodiky tvorby školských vzdelávacích programov pre základné školy*. Predstavíme ju jednak prostredníctvom besedy k Učiteľským novinám a, samozrejme, aj individuálne vo výstavnom stánku.

Multimediálne vzdelávacie CD majú pomôcť pedagógom v súvislosti s už spomínaným národným projektom. Budú súčasťou prezentácie ŠIOV?

Áno, v súčasnosti už vieme predstaviť verejnosti všetky tri série multimediálnych vzdelávacích CD. V súčasnosti pripravujeme distribúciu ich prvej série pod názvom *Využitie metodiky tvorby školských vzdelávacích programov v základných a stredných školách*, dokončujeme druhú sériu pod názvom *Ako pracovať s chemickými látkami* a *Motivačný materiál pre učiteľov základných a stredných škôl* k prierezovým témam dopravnej výchovy, environmentálnej výchovy a regionálnej výchovy. Nosným zámerom je však pripraviť vhodné podmienky na spustenie on-line vzdelávania k tvorbe školských vzdelávacích programov pre všetky cieľové skupiny, ohľadom ktorého pripravujeme na JUVYR-e odborný seminár.

Môžu návštevníci JUVYR-u nahliadnúť do školiacich materiálov, ktoré ste pripravili v súvislosti s národným projektom?

Áno, budú k dispozícii na výstave a v našom stánku. Pre pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl sme vytvorili podľa akreditovaných vzdelávacích programov štyri vzdelávacie programy. Pre každú cieľovú skupinu bola súčasne vytvorená osobitná metodika tvorby školských vzdelávacích programov. Tieto školiace materiály už boli distribuované všetkým účastníkom prezenčnej formy vzdelávania.

V akom štádiu je príprava multimediálnych CD a DVD nosičov pre školy?

Prvá séria multimediálnych vzdelávacích CD je v tomto čase distribuovaná v balíkoch Učiteľských novín základným a stredným školám. Druhá sa dokončí do konca novembra tohto roku, no a tretia séria až v prvom štvrťroku budúceho roku. Začiatkom budúceho roku by sme radi začali s natáčaním multimediálnych vzdelávacích DVD s príkladovou vyučovacou hodinou.

Budú súčasťou prezentácie národného projektu okrem výstavného stánku aj iné aktivity?

Rada by som touto cestou pozvala širokú pedagogickú verejnosť na dve aktivity, ktoré organizuje projektová kancelária národného projektu na výstave JUVYR 2012, a to na besedu k tvorbe a vydávaniu periodika Učiteľské noviny za účasti redakcie novín a tvorcov prvej série multimediálnych vzdelávacích CD dňa **28. novembra o 10.00 hod.** a na odborný seminár k príprave dištančného vzdelávania na tvorbu školských vzdelávacích programov **dňa 30. novembra tiež o 10.00 hod**.

Beáta REPÍKOVÁ

ODPORÚČAME

Čo nájdete v novembrovej Rodine a škole

Predposledné tohtoročné číslo najstaršieho slovenského pedagogického časopisu prináša viacero zaujímavých a podnetných materiálov pre vzdelávaciu prácu škôl i výchovnú činnosť rodičov.

Hosťom čísla je známy prírodovedec, ochranca prírody a dlhoročný spolupracovník Rodiny a školy doc. Ing. Miroslav Saniga, CSc., ktorý sa vyznáva zo svojho vzťahu k svetu a prírode okolo nás.

Časopis kladie učiteľom a rodičom deväť otázok na premýšľanie o tom, ako postupovať pri práci so žiakmi či s vlastnými deťmi. Otázky nastavujú zrkadlo svetu vzdelávania a výchovy a pomôžu dospelým zamýšľať sa nad svojimi výchovnými metódami i cieľmi svojich snažení.

Špičkový psychológ prof. Ivan Štúr sa venuje vážnej téme doby – citom našich detí. „Dnešné detstvo sa oproti minulosti rýchlo zmenilo. Mnohí sa pohodlne pridávajú ku konzumu dospelých, iní úzkostlivo hľadajú pozitívny vzor a niektorí nešťastníci sa nápadným, nie vždy tolerovateľným prejavom snažia získať žiaducu pozornosť." Toto sú dnešné deti, s ktorými denne pracuje učiteľ, snažiaci sa o to, aby boli dobre pripravené na život v novej spoločnosti. Autor končí svoj príspevok vážnym poučením: „Citové bohatstvo je najväčšou ľudskou hodnotou!"

Pedagogické čítanie prináša trochu zabudnutú víziu školstva z roku 1983 od prognostika a neskoršieho revolucionára Fedora Gála a jeho spolupracovníka Josefa Alana. Je zaujímavé konfrontovať, či sa prognostici triafali do budúceho vývoja výchovy a vzdelávania. Pre obmedzený priestor časopisu redakcia prináša skrátenú verziu, s ktorou sa neskôr pedagogická obec bude môcť oboznámiť aj na stránkach Učiteľských novín.

V rubrike zaujímavostí prináša časopis slová slávnych osobností, ktoré boli ich poslednými v živote. **(lupa)**

UČITEĽSKÉ NOVINY

Dvojtýždenník o školstve a vzdelávaní

Vydáva Štátny inštitút odborného vzdelávania.
Adresa vydavateľa: Bellova 54/a,
833 63 Bratislava, IČO: 17314852

Učiteľské noviny vychádzajú ako súčasť národného projektu *Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov*.

Adresa na doručovanie pošty:
Vydavateľstvo Parentes
P. O. Box 17, 902 01 Pezinok
e-mail: uciteliazneba@gmail.com

Šéfredaktor:
PhDr. Ľubomír Pajtinka, PhD.,
tel.: + 421 904 700 570,
e-mail: uciteliazneba@gmail.com

Redakčný tím:
Prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc.,
e-mail: zelina@fedu.uniba.sk
Dušan Mikolaj,
e-mail: dusanmikolaj@gmail.com
Mgr. Milan Soukup,
e-mail: mgr.milan.soukup@gmail.com
Ľudovít Pomichal,
e-mail: ludo@pomichal.sk
Mgr. Tomáš Mikolaj,
e-mail: mykolight@gmail.com

Fotoreportér: PhDr. Ján Súkup,
e-mail: sukup@stonline.sk

Design: Branislav Malík, ARTWORK

Nevyžiadané rukopisy nevraciame.

Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a ďalšie úpravy, ako aj rozhodnúť o jeho nezaradení. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom príspevkov.

Tlač: Versus, a. s., Moskovská 4, 811 08 Bratislava, prevádzka Pribinova 21, 819 46 Bratislava

Vydávanie Učiteľských novín finančne podporuje Európsky sociálny fond.

Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo.
Zadané do tlače 22. 11. 2012.

EV 2461/08

Europrojekty menia naše školy

ASFEÚ

V predminulom vydaní Učiteľských novín sme vám predstavili prvú časť série článkov *Europrojekty menia naše školy*. V tomto čísle sa prostredníctvom Agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ (ASFEÚ) dočítate o ďalších úspešných projektoch v rámci operačného programu Vzdelávanie (OPV) – tentoraz z prostredia marginalizovaných rómskych komunít.

Podpora základných práv, nediskriminácie a rovnosti príležitostí je jedným zo základných princípov uplatňovaných v Európskej únii. Na ich dodržiavaní sa podieľajú nielen ministerstvá a štátne inštitúcie, ale aj viaceré organizácie tretieho sektora. Či už ide o sociálnu, vzdelanostnú, pracovnú, kultúrnu, alebo inú „izoláciu" znevýhodnených skupín obyvateľstva, cieľ je spoločný – zlepšenie životných podmienok, podpora rovnakého zaobchádzania, zvýšenie vzdelanostnej úrovne a integrácia znevýhodnených skupín do spoločnosti. Podpora marginalizovaných rómskych komunít (MRK), ako jedna z priorít Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 – 2013, je zameraná na štyri prioritné oblasti: vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie, bývanie, a tri vzájomne súvisiace problémové okruhy: chudobu, diskrimináciu a rodovú rovnosť. Nástrojmi na zabezpečenie týchto zámerov sú viaceré operačné programy, medzi nimi aj operačný program Vzdelávanie.

„Na politickej úrovni sa často spomína školská reforma zameraná práve na žiakov zo znevýhodnených skupín. Dosiahnutie uvedených cieľov skutočne stojí najprv na vzdelávaní. Prvá výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok pre MRK bola vyhlásená v apríli 2009, aktuálna výzva je v poradí štvrtá. Z tých predchádzajúcich sa vďaka nenávratným finančným príspevkom z eurofondov dostalo do škôl približne 35 miliónov eur. Školy, na ktorých sa učia sociálne znevýhodnení žiaci, mohli z projektov financovať napríklad programy a kurzy pre žiakov MRK, podporiť čitateľskú gramotnosť a školiť aj pedagógov. Predpokladám, že forma pomoci z eurofondov bude vo vzdelávaní tejto skupiny pokračovať aj v ďalšom programovom období," uviedla generálna riaditeľka ASFEÚ Iveta Kopasová.

Brána vzdelaniu otvorená

Moderné učenie pedagógov a radosť z učenia pre žiakov marginalizovaných rómskych komunít. V tomto duchu sa niesol projekt Základnej školy v Spišskom Štvrtku od marca 2010 do júna tohto roka. S finančnou pomocou vo

výške viac ako 166-tisíc eur sa prostredníctvom viacerých kurzov zvyšovala digitálna gramotnosť pedagógov, prebiehalo interaktívne vzdelávanie žiakov a formou celodenného výchovného procesu ich zapájanie do rozprávania, tvorivosti, a imaginárnej dramatizácie. S dôrazom na pracovné zručnosti bolo cieľom učiteľov rozvíjať u žiakov z MRK pozitívny prístup k práci, či už v domácnosti, alebo v praxi. Podobné aktivity majú žiakov motivovať k ďalšiemu vzdelávaniu, k rozvoju pracovných návykov, ktoré môžu zlepšiť ich životnú úroveň a spôsob bývania v budúcnosti.

Agentúra Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ

Operačný program VZDELÁVANIE

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť

Deti vetra putujú za slnkom

Rovnako od marca 2010 začala so svojím pilotným projektom vo výške 185-tisíc eur Špeciálna základná škola v Brezne. Okrem zvýšenia odborných zručností pedagógov sa počas 30-mesačného trvania projektu sústredila najmä na rozvíjanie osobitosti rómskych žiakov cez podporu ich vrodeného talentu. Na kurzoch hudobnej a výtvarnej výchovy, výučby hry na gitare, hodinách venovaným starostlivosti o dieťa či ručných prác žiaci rozvíjali svoje estetické cítenie, tvorivú fantáziu a harmonizovali svoju detskú osobnosť. Minulý rok sa škola v projekte riadila mottom: „Ži v prítomnosti, aby si mohol tvoriť budúcnosť, lebo minulosť už nezmeníš." Osobnosti rómskych žiakov učitelia rozvíjali cez také aktivity a inovatívne formy vzdelávania, ktoré im ich budúcnosť majú priblížiť.

Aktuálna výzva z OPV

Cieľová skupina marginalizované rómske komunity je súčasťou aktuálnej výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, ktorá je určená pre elokované pracoviská stredných odborných škôl. Svojimi projektmi sa môžu do konca januára 2013 uchádzať o minimálny nenávratný finančný príspevok vo výške 150-tisíc eur, maximálny 300-tisíc eur. Projekty majú byť zamerané na zvýšenie vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK podporou zriadených elokovaných pracovísk stredných odborných škôl vrátane zriadenia stredísk odbornej praxe a vzdelávania pedagógov. Celková výška pomoci na túto výzvu je 7 miliónov eur. Výzva je zverejnená na www.asfeu.sk.

Úspešné projekty, ktoré už teraz menia vzdelávanie, vám radi predstavíme aj v ďalších vydaniach Učiteľských novín. ASFEÚ privíta vaše spontánne informácie o výsledkoch a úspechoch projektov realizovaných z operačného programu Vzdelávanie, ktoré sa vám podarilo dosiahnuť a o ktoré sa vaša škola chce podeliť, prostredníctvom opv@asfeu.sk.

Odbor informovania a publicity ASFEÚ
www.asfeu.sk

SÚŤAŽE

Poznaj slovenskú reč

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vyhlasuje v školskom roku 2012/2013 pre žiakov základných škôl, gymnázií a stredných odborných škôl s vyučovacím jazykom maďarským súťaž Poznaj slovenskú reč.

Súťaž sa organizuje v súlade so smernicou č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení s účinnosťou od 1. júna 2011 a s organizačným poriadkom súťaže Poznaj slovenskú reč zaregistrovaným MŠVVaŠ SR pod číslom 2011-14588/35068:2-915.

Celoslovenské kolo XXXIII. ročníka súťaže Poznaj slovenskú reč sa uskutoční v dňoch 5. – 7. júna 2013 (streda až piatok) v Nitre na Gymnáziu na Golianovej 68.

Výsledková listina zo školského a z obvodného kola, vyhodnotenie súťaže nižších kôl a originály prihlášok postupujúcich žiakov sa posielajú usporiadateľovi vyššieho kola podľa organizačného poriadku. Výsledková listina z krajského kola, vyhodnotenie krajského kola súťaže a originály prihlášok postupujúcich žiakov sa posielajú podľa organizačného poriadku na Štátny pedagogický ústav.

Informácie: PaedDr. Anita Halászová, predsedníčka Celoštátnej komisie súťaže Poznaj slovenskú reč, Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, P. O. Box 26, 830 00 Bratislava 3, anita.halaszova@statpedu.sk, 02/4927 6221, www.statpedu.sk/sk/Sutaze.alej. **(do)**

Pekná maďarská reč – Szép magyar beszéd

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vyhlasuje v školskom roku 2012/2013 pre žiakov základných škôl, gymnázií a stredných odborných škôl s vyučovacím jazykom maďarským súťaž Pekná maďarská reč – Szép magyar beszéd.

Súťaž sa organizuje v súlade so smernicou č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení s účinnosťou od 1. júna 2011 a s organizačným poriadkom súťaže Pekná maďarská reč – Szép magyar beszéd č. 2010-16906/39663:3-915 pre žiakov základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom maďarským.

Celoslovenské kolo súťaže sa uskutoční v dňoch 17. – 19. apríla 2013 (streda až piatok) v Gymnáziu a základnej škole Sándora Máraiho s vyučovacím jazykom maďarským v Košiciach.

Výsledková listina, vyhodnotenie a prihlášky postupujúcich žiakov súťaže sa posielajú usporiadateľovi vyššieho kola, resp. na Štátny pedagogický ústav podľa organizačného poriadku.

Informácie: PaedDr. Gyöngyi Ledneczká, predsedníčka Celoštátnej komisie súťaže Pekná maďarská reč – Szép magyar beszéd, Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, P. O. Box 26, 830 00 Bratislava, ledneczka@statpedu.sk, 02/4927 6207, www.statpedu.sk/sk/Sutaze.alej. **(do)**

Projekt Individuálna mobilita žiakov v Strednej odbornej škole vinársko-ovocinárskej v Modre

COMENIUS

Stredná odborná škola (SOŠ) vinársko-ovocinárska v Modre sa zapojila do akcie Individuálna mobilita žiakov Comenius. Akcia je pokračovaním projektu *Víno a kultúra*, ktorý bol realizovaný v rokoch 2005 – 2007 medzi SOŠ vinársko-ovocinárskou v Modre a tromi partnerskými školami s podobným zameraním – BHAK/BHAS Neusiedl am See, vinárskou školou EVO La Tour Blanche v mestečku Bommes vo Francúzsku a Széchényi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskola és Kollégium v maďarskom Balatonfürede.

Aktuálny akcia Individuálna mobilita žiakov Comenius sa realizuje už len medzi našou SOŠ vinársko-ovocinárskou a rakúskou vinárskou školou Landwirtschaftliche Fachschule (LFS) Eisenstadt, ktorá pôsobila aj v predchádzajúcom projekte ako partnerská škola neusiedlskej školy.

Mobilita štyroch našich študentov v Eisenstadte sa uskutočňuje od 17. septembra do 17. decembra 2012. Stanovenie termínu bolo podmienené odbornými prácami, t. j. zberom hrozna, jeho dozrievaním v jesenných mesiacoch, spracovaním hrozna, muštu, technologickými postupmi pri výrobe vína.

Od projektu sa očakáva splnenie niekoľkých cieľov, pre študentov napríklad možnosť pozorovať, spoznávať, porovnávať, ale aj nadobudnúť nové vedomosti či už po odbornej stránke, alebo jazykovej. Žiaci by si mali tiež zlepšiť komunikačné schopnosti v prostredí rodného jazyka študentov hostiteľskej školy, adaptovať sa v cudzom prostredí, naučiť sa samostatnosti, učitelia zas komunikovať medzi sebou o práci a správaní žiakov.

Kurikulum obidvoch škôl si dáva za cieľ pripravovať žiakov na samostatné vedenie podniku a vzdelávací program LFS Eisenstadt bol zostavený s ohľadom naň. Sú v ňom predmety: nemecký jazyk, anglický jazyk, etická výchova, informatika, právna náuka, ekonomika a marketing, obchodný manažment a podnikové riadenie, stroje a zariadenie, biológia, vinohradníctvo, ovocinárstvo, technológia výroby vína, praktická príprava. Študentom SOŠ vinársko-ovocinárskej pridelili v Eisenstadte kontaktného učiteľa, ktorý ich spolu s vedením školy začlenil do tried a počas predmetov, ktoré žiaci neabsolvujú, sú pričlenení k učiteľovi praktického vyučovania a do vinárskych laboratórií.

Našim žiakom bola zadaná téma *Rozdielnosť spracovania hrozna u nás a v LFS Eisenstadt*, na ktorú musia vypracovať projekt. Žiaci budú hodnotení cez rozhovor s kontaktnými učiteľmi, ale aj ich vyučujúcimi.

Študenti museli splniť dve základné podmienky, aby sa mohli tohto projektu zúčastniť, a to dosiahnuť 16 rokov a navštevovať denné štúdium na SOŠ vinársko-ovocinárskej. Škola vybrala na pobyt v LFS Eisenstadt troch študentov maturitného ročníka a jedného študenta tretieho ročníka. Jednorazový finančný príspevok na žiaka je 500 €, čo je spolu 2000 € za všetkých štyroch študentov. V cene je zahrnuté ubytovanie a strava pre študentov na celý pobyt v hostiteľskej škole a ich poistenie.

Počas pobytu v LSF Eisenstadt naši pedagógovia udržujú kontakt s hostiteľskou školou a aj so žiakmi. V októbri 2012 bola zrealizovaná odborná exkurzia pre študentov SOŠ vinársko-ovocinárskej v tomto meste, ktorej súčasťou bola aj návšteva partnerskej školy. Študenti všetkých ročníkov mali možnosť vidieť, ako funguje vyučovanie na inej škole podobného zamerania v zahraničí, boli oboznámení s technológiami, ktoré hostiteľská škola využíva. V priestoroch určených na prax ich sprevádzali naši štyria praxujúci žiaci, predstavovali im ich za pomoci rakúskych učiteľov a žiakov v cudzom jazyku. Pokrok našich „vyslancov" v komunikačných schopnostiach bol viditeľný, čo bolo aj silným motivačným faktorom pre ostaných študentov do budúcnosti, aby sa zúčastnili podobných cudzojazyčných projektov. Samozrejme, že pre vyslaných študentov nie je pobyt v Rakúsku jednoduchý. Hoci ich komunikačné schopnosti v cudzom jazyku sa zlepšujú a postupne sa adaptujú aj na nové prostredie, je veľmi ťažké osamostatniť sa a zvyknúť si na vyučovací proces v inej škole. Hostiteľská škola sa však snaží našim študentom dostatočne venovať a čo najlepšie im vysvetliť a priblížiť teoretickú a praktickú výučbu. Vzťahy medzi partnerskými školami sa utužujú a školy sa navzájom navštevujú. Aj touto formou majú rakúski i slovenskí pedagógovia možnosť vymieňať si svoje skúsenosti, rady, vedomosti ohľadom odborných predmetov a precvičovať si komunikačné schopnosti v cudzom jazyku.

Mgr. Adriána OZOROVSKÁ

PREČÍTAJTE SI

Časopis Vychovávateľ č. 3 – 4 prináša:

- Výchova k hodnotám v SR a NSR
- Nelátkové návykové choroby a závislosti
- Inscenačné metódy vo výchovno-vzdelávacom procese
- Rozvíjanie pozitívnych emócií a citov vo výchove mimo vyučovania
- Život ohrozujúce rizikové správanie detí a mládeže
- Konzumácia alkoholu a tabaku u žiakov základných škôl

Zoznam žiakov ocenených ministrom školstva Dušanom Čaplovičom pri príležitosti Medzinárodného dňa študenstva 2012 Pamätným listom sv. Gorazda

Por. č.	Meno a priezvisko	Adresa školy	Ocenená aktivita
1.	Martin Vodička	Gymnázium, Alejová 1, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej matematickej olympiáde a získanie zlatej medaily.
2.	Marián Horňák	Gymnázium, Párovská 1, Nitra	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej matematickej olympiáde, Medzinárodnej olympiáde v informatike a získanie bronzových medailí.
3.	Eduard Batmendijn	Cirkevné gymnázium sv. Mikuláša, Štúrova 3, Stará Ľubovňa	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde v informatike a získanie zlatej medaily a za získanie bronzovej medaily na Medzinárodnej matematickej olympiáde.
4.	Dominik Štefanko	Gymnázium A. Vrábla, Mierová 5, Levice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej chemickej olympiáde a získanie striebornej medaily.
5.	Jakub Šafin	Gymnázium Pavla Horova, Masarykova 1, Michalovce	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej chemickej olympiáde a získanie striebornej medaily a na Medzinárodnej olympiáde v informatike a Stredoeurópskej informatickej olympiáde a získanie bronzových medailí.
6.	Roman Kučera	Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, Prievidza	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej chemickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
7.	Juraj Malinčík	Gymnázium V. B. Nedožerského, Matice slovenskej 16, Prievidza	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej chemickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
8.	Peter Kosec	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1. mája 170/2, Trenčín	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde a získanie striebornej medaily.
9.	Patrik Švančara	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1. mája 170/2, Trenčín	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde a získanie striebornej medaily.
10.	Patrik Turzák	Gymnázium, Poštová 9, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde a Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie strieborných medailí.
11.	Andrej Vlček	Evanjelické gymnzium J. Tranovského, Komenského 10, Liptovský Mikuláš	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
12.	Michal Lörinc	Gymnázium, Varšavská cesta 1, Žilina	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej geografickej olympiáde a získanie striebornej medaily.
13.	Silvia Hnatová	Gymnázium, Párovská 1, Nitra	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej biologickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
14.	Brigitte Horváthová	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, Nové Zámky	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde v nemeckom jazyku a získanie bronzovej medaily.
15.	Michaela Bujdová	Gymnázium L. Stöckela, Jiráskova 12, Bardejov	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde environmentálnych projektov a získanie striebornej medaily.
16.	Maroš Huličiak	Gymnázium, Školská 8, Považská Bystrica	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde environmentálnych projektov a získanie bronzovej medaily.
17.	Jerguš Greššák	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Skalická 2, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Stredoeurópskej informatickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
18.	Vladimír Macko	Gymnázium Ľ. Štúra, Hronská 1467/3, Zvolen	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Stredoeurópskej informatickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
19.	Matej Badin	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Rakúskom turnaji mladých fyzikov a získanie striebornej medaily a Medzinárodnom turnaji mladých fyzikov a získanie bronzovej medaily.
20.	Martin Vozár	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Rakúskom turnaji mladých fyzikov a získanie striebornej medaily.
21.	Pavel Balašov	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Rakúskom turnaji mladých fyzikov a získanie striebornej medaily.
22.	Dušan Kavický	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Rakúskom turnaji mladých fyzikov a získanie striebornej medaily.
23.	Martin Murin	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Rakúskom turnaji mladých fyzikov a získanie striebornej medaily.
24.	Marco Bodnár	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnom turnaji mladých fyzikov a získanie bronzovej medaily.
25.	Michal Hledík	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnom turnaji mladých fyzikov a získanie bronzovej medaily.
26.	Adam Dej	Gymnázium, Senecká 2, Pezinok	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnom turnaji mladých fyzikov a získanie bronzovej medaily.
27.	Kamila Součková	Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium, Skalická 2, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnom turnaji mladých fyzikov a získanie bronzovej medaily.
28.	Matúš Ján Dominka	Gymnázium J. Lettricha, J. Lettricha 2, Martin	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie striebornej medaily.
29.	Štefan Stanko	Gymnázium A. Vrábla, Mierová 5, Levice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie striebornej medaily.
30.	Laura Shala	Gymnázium, Poštová 9, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie striebornej medaily.
31.	Veronika Garbárová	Gymnázium a ZŠ sv. Mikuláša, Duklianska 16, Prešov	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie striebornej medaily.
32.	Ján Ondráš	Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Európskej olympiáde v prírodných vedách a získanie striebornej medaily.
33.	Filip Harvaník	Gymnázium V. Mihálika, Kostolná 119, Sereď	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde environmentálnych projektov a získanie bronzovej medaily.
34.	Filip Svoboda	Gymnázium J. Hronca, Novohradská 3, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde environmentálnych projektov a získanie bronzovej medaily.
35.	Bui Truc Lam	Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Stredoeurópskej matematickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
36.	Patrik Bak	Gymnázium, Kpt. Nálepku 6, Sobrance	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Stredoeurópskej matematickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
37.	Filip Hanzely	Gymnázium A. Prídavka, Komenského 40, Sabinov	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Stredoeurópskej matematickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
38.	Alžbeta Hararová	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1. mája 170/2, Trenčín	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej biologickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
39.	Štefan Moravčík	Gymnázium, Grösslingová 18, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej biologickej olympiáde a získanie bronzovej medaily.
40.	Henrieta Farkašová, Mgr.	absolventka Trnavskej univerzity v Trnave, zrakovo postihnutá športovkyňa v zjazdovom lyžovaní	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na pretekoch Svetového pohára v alpských lyžiarskych disciplínach zdravotne postihnutých športovcov a za získanie (ako prvé Slovenky) krištáľového glóbusu a dvoch malých krištáľových glóbusov v disciplíne slalom a superkombinácia.
41.	Natália Šubrtová, Bc.	študentka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, navádzačka zrakovo postihnutej športovkyne v zjazdovom lyžovaní	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na pretekoch Svetového pohára v alpských lyžiarskych disciplínach zdravotne postihnutých športovcov a za získanie (ako prvé Slovenky) veľkého krištáľového glóbusu a dvoch malých krištáľových glóbusov v disciplíne slalom a superkombinácia.
42.	Lukáš Sadlek	Gym. J. M. Hurbana, Ul. 17. novembra 1296, Čadca	Za mimoriadne výsledky a úspešnú reprezentáciu a získanie 1. miesta v celoslovenskom kole Dejepisnej olympiády.
43.	Tamás Soós	Gymnázium I. Madácha, Slnečná 2, Šamorín	Za mimoriadne úspechy v zápasení a získanie 1. miesta na Majstrovstvách Európy v sume.
44.	Robert Marák	Gym. L. Dúbravu, Smetanov háj 285/5, Dun. Streda	Za mimoriadne úspechy v športovej oblasti a získanie 3. miesta na Svetovom pohári v kempo v Turecku.
45.	Veronika Sýkorová	Športové gymnázium J. Herdu, Bottova 31, Trnava	Za mimoriadne úspechy v športovej streľbe skeet a získanie 3. miesta na majstrovstvách Európy juniorov.
46.	Matúš Kulich	Gymnázium, Štúrova 849, Detva	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Medzinárodnej olympiáde z astronómie a astrofyziky a získanie zlatej medaily.
47.	Andrej Oliver Chudý	Stredná priemyselná škola J. Murgaša, Hurbanova 6, Banská Bystrica	Za vynikajúce výsledky na svetovej súťaži v oblasti robotiky a získanie 1. miesta za zhotovenie robota na záchranárske práce.
48.	Peter Horváth	Gymnázium J. Chalupku, Štúrova 13, Brezno	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na medzinárodnej súťaži Intel ISEF v Pittsburghu v USA a získanie 3. ceny v kategórii chémia.
49.	Lukáš Jánošík	Gymnázium Ľ. Štúra, Ul. 1. mája 2, Trenčín	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a dosiahnutie 1. miesta na dvoch medzinárodných súťažiach v oblasti vedy a techniky.
50.	Tatiana Janíčková	Gymnázium, Ul. 1. mája 905, Púchov	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky v oblasti športu a získanie 1. miesta na ME a 3. miesta na MS v cyklotriale.
51.	Ján Grepiniak	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie 1. miesta na troch medzinárodných súťažiach remeselných a odborných zručností.
52.	Barbora Klementová	Spojená škola, organizačná zložka gymnázium, Chemikov 8, Nováky	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie 1. miesta na Majstrovstvách SR v bežeckom lyžovaní.
53.	Lenka Tranová	Hotelová akadémia, Radničné nám. 1, Spišská Nová Ves	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Majstrovstvách sveta v kolkoch a získanie 2. miesta v kategórii juniorov a ďalších medailí na svetových pohároch.
54.	Katrin Schűrgerová	Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice	Za úspešnú reprezentáciu a získanie 1. miesta na celoslovenskej Olympiáde v nemeckom jazyku.
55.	Štefan Neuvirth	SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice	Za úspešnú reprezentáciu v hasičskom športe a získanie 1. miesta na majstrovstvách SR v súťaži jednotlivcov v behu na 100 m s prekážkami.
56. – 57.	Nikola Sabolová, Zuzana Topoliová	Súkromná stredná odborná škola, Bukovecká 17, Košice	Za úspešnú reprezentáciu a získanie 1. miesta na celoštátnej prehliadke Stredoškolskej odbornej činnosti v odbore zdravotníctvo.
58.	Roland Brezo	Stredná odborná škola, Učňovská 5, Košice-Šaca	Za úspešnú reprezentáciu a získanie 1. miesta v celoštátnom kole súťaže Zenit v strojárstve.
59.	Sebastian Költő	Gym. - Gimnázium, Horešská 18, Kráľovský Chlmec	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky v shuttlecocku a získanie 2. miesta na majstrovstvách Európy.
60.	Ľubomír Tekeli	Gymnázium, Školská 7, Spišská Nová Ves	Za úspešnú reprezentáciu a získanie 1. miesta v celoslovenskom kole Geografickej olympiády.
61.	Martin Vrabec	Gym. M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice	Za výborné študijné výsledky a získanie 1. miesta v celoslovenskom kole Súťaže v písaní esejí v anglickom jazyku.
62.	Viktor Futó	Gym. sv. Tomáša Akvinského, Zbrojničná 3, Košice	Za úspešnú reprezentáciu na fyzikálnej súťaži Vernadskyj National Contest v Moskve a získanie diplomu laureáta Ruskej akadémie vied.
63.	Viktória Kužmová	Súkromné šport. gymnázium, Užhorodská 39, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie 1. miesta na Majstrovstvách sveta družstiev dievčat do 14 rokov v tenise.
64.	Tereza Mihálíková	Súkromné športové gymnázium, Sídlisko SNP 6, Trenčianske Teplice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie 1. miesta na Majstrovstvách sveta družstiev dievčat do 14 rokov v tenise.
65.	Tamara Kupková	Športové gymnázium J. Herdu, Bottova 31, Trnava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie 1. miesta na Majstrovstvách sveta družstiev dievčat do 14 rokov v tenise.
66.	Monika Simančíková	Gym. Pierra de Coubertin, Nám. SNP 9, Piešťany	Za zisk titulu medzinárodnej majsterky Slovenska a úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na Majstrovstvách Európy v krasokorčuľovaní.
67.	Roman Staňo	Gymnázium, Poštová 9, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie bronzovej medaily na medzinárodnej súťaži IJSO.
68.	Petra Uberalová	Športové gymnázium, Ostredková 10, Bratislava	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky a získanie zlatých medailí na Majstrovstvách Európy v tenise.
69. – 72.	Tereza Spišáková, Matej Šelepský, Juliána Humeňuková, Michal Zbojovský	Gymnázium, Poštová 9, Košice	Za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky na európskom finále veľtrhu študentských firiem a získanie 3. miesta.

Prečo je nemecká ekonomika úspešná

VZDELÁVANIE PRE PRAX

V dejinách boli obdobia, keď sa výchova a vzdelávanie vnímali ako všeobecne prospešná veličina, súčasť hodnoty človeka. Predpokladalo sa, že vzdelanie človeku pomôže naplňať vyššie ciele jeho osobného rastu. Vzdelanie sa vnímalo ako čosi dobré pre človeka, čo mu dáva vyšší kultúrny rozmer i hodnotu. Vzdelaní boli viac v úcte ako tí, čo dobré vzdelanie nemali.

Dnes sa zdôrazňuje prepojenie vzdelania s potrebami života, praxe. Je to spôsobené na jednej strane trhovým mechanizmom a na strane druhej potrebou permanentného rastu ekonomiky, zisku a prosperity a súčasne hrozbou nezamestnanosti a sociálnej odkázanosti.

Dnes sa viac ako inokedy aj učitelia, manažmenty škôl, zriaďovatelia, rodičia, ale aj tvorcovia obsahu vzdelávania a stratégií školstva musia zamýšľať nad zmysluplnosťou práce školy. Vzdelávacia inštitúcia tu už nie je sama pre seba, ale pre potreby života, spoločnosti. Je v prevažnej miere financovaná z verejných zdrojov, teda z daní občanov a firiem, ktoré majú záujem na vlastnej prosperite i prosperite celej spoločnosti. Nič sa nedá robiť, aj dnešní učitelia musia vnímať svoju prácu v širších spoločenských súvislostiach a požiadavkách.

Web nemeckého denníka Frankfurter Allgemeine Zeitung pri analýze vysokej výkonnosti nemeckej ekonomiky uverejnil niekoľko faktorov, ktoré stoja za úspechom a vysokou výkonnosťou nemeckých firiem a exportu. Ide o dlhodobý jav, preto stojí za to, aby sme si faktory, s ktorými prišli analytici, všimli tiež.

1. Historická rozdrobenosť a rozmanitosť územia

Do konca 19. storočia bolo Nemecko rozdelené na menšie územné celky, ktoré sa formovali ako relatívne uzatvorené ekonomické jednotky s vlastnou komplexnosťou a výkonnosťou. Na rozdiel napr. od Francúzska nebolo veľkým národným štátom, ale združením menších štátikov. Každý podnikateľ, ktorý chcel byť úspešný, rýchlo pochopil potrebu expandovať do zahraničia. To zostalo Nemcom v mentálnej výbave dodnes. Už začínajúce nemecké firmy expandujú do zahraničia omnoho skôr ako ich konkurenti v okolitých krajinách. Na takúto podnikateľskú výbavu je potrebné sebavedomie, jazyková výbava, kapitál, schopnosť postaviť dobrý podnikateľský zámer, pracovitosť, predvídavosť, vysoká profesionalita, ale aj opatrnosť a múdrosť. Samozrejme, základom sú dobré ekonomické väzby za hranice krajiny. Môže pomôcť školský systém vybaviť žiakov takýmito kompetenciami a zručnosťami? Dáva to svojim absolventom napríklad dnešná slovenská škola? Ak nie, je najvyšší čas na týchto témach systematicky pracovať.

2. Tradičné zručnosti

V mnohých nemeckých regiónoch jestvujú tradičné remeslá a zručnosti, ktorých význam pretrváva dodnes. Schwarzwald je napríklad známy výrobou hodín. Dnes je sídlom viac ako štyroch stoviek firiem so zdravotníckou technikou, ktorá má základ v jemnej mechanike. Mnohé z nich vznikli priamo z hodinárskych podnikov.

Na Slovensku máme tiež tradíciu mnohých druhov zručností v jednotlivých regiónoch. Žiaľ, v posledných dvadsiatich rokoch sme dosť zabudli na to, že z jemného mechanika nemožno urobiť hutníka a z potravinára murára. To je jednoducho popieranie zdravého rozumu, nízka kultúra a efektívnosť využívania kvalifikovaných pracovníkov. Do regiónu s istým druhom prevažujúcich kompetencií zamestnancov vyškolených v istej skupine povolaní by mali aj investori prichádzať s takým druhom podnikania, v ktorom je región silný na kvalifikovanú pracovnú silu. A je tu ešte jedna vážna vec – Slovensko má celý rad tradičných povolaní, najmä v poľnohospodárstve, ktoré namiesto toho, aby boli rozvíjané, utlmujeme či zanedbávame. Napriek tomu, že v miestach, kde sú silné tradičné povolania, úrady práce registrujú vysoké percento nezamestnaných.

3. Vynikajúce inovácie

Na Európskom patentovom úrade má Nemecko v prepočte na osobu dvojnásobný počet patentov ako susedné Francúzsko, 4-krát viac ako Taliansko, 5-krát viac ako Anglicko, 18-krát viac ako Španielsko a dokonca 110-krát viac ako krízou postihnuté Grécko. Iba Švajčiarsko a Švédsko sú v tomto rebríčku vyššie ako Nemecko.

Slovensko v kľúčových ukazovateľoch rozvoja vedomostnej ekonomiky zaostáva za najvyspelejšími krajinami EÚ, ba aj V4. Patrí ku krajinám s najnižšími investíciami do výskumu, vývoja a vzdelávania. V inovačnom hodnotení krajín sa prepadáme stále nadol. Klesá počet patentov, zapísaných dizajnov a ochranných známok. Problémom tiež je, že až polovica výskumu je sústredená na jedno miesto – do Bratislavy.

Nemecko má svoje Silicon Valley Európy. Nikde inde nenájdete také inovatívne prostredie ako práve v Bavorsku.

4. Silná výrobná základňa

Nemecko si na rozdiel od Veľkej Británie či USA zachováva do veľkej miery vlastný výrobný sektor. Prednedávnom boli tieto trendy považované za neperspektívne a ostatní presúvali svoje výrobné závody do Ázie, dnes je Nemecko pre svoj pevný postoj v tejto téme obdivované. Táto taktika sa môže síce niekomu javiť ako neperspektívna a nepružná, ale Nemecko je práve preto v exporte také úspešné.

5. Lacnejšia pracovná sila

V poslednom desaťročí Nemecko profituje z toho, že sa „nezbláznilo" v mzdovej oblasti ako niektoré iné krajiny, ktorých ekonomiky to doviedlo do krízy. V Nemecku bol index rastu miezd od roku 2002 len mierny – narástol o 6 %, v niektorých rokoch mzdy dokonca klesali. V eurozóne tento ukazovateľ rástol v priemere o 22 %, vo Francúzsku dokonca ešte o 4 % viac. Nemecké fabriky sú tak v porovnaní so západoeurópskymi alebo s americkými konkurentmi stále veľmi lacné.

Po zjednotení Nemecka sa do centra pozornosti dostala bývalá NDR – dbalo sa na to, aby v nej enormne nerástli platy a vybudovalo sa konkurenčné prostredie.

6. Silná konkurencia

Nemecké firmy sa stretávajú už historicky permanentne s veľkou konkurenciou. Sú zvyknuté na súťaž už od najstarších čias. Zdôrazňujeme, že zvyčajne na férovú a objektívnu. To ich dobre pripravuje aj na medzinárodné súťaže a konkurenciu. Sú zvyknuté, že ak chcú získať zákazky, musia ponúkať najlepšie podmienky a kvalitu. Tretina svetovo úspešných firiem má najväčšiu konkurenciu v Nemecku.

7. Vyrobené v Nemecku

Značka „Made in Germany" je na celom svete znamením kvality už niekoľko desaťročí. Nemci na tejto značke pracovali veľmi precízne na všetkých úrovniach – od vzdelávacieho systému cez firemnú kultúru a dôslednosť až po riadenie štátu a samosprávy.

Značka „Made in Slovakia" sa, žiaľ, pomerne málo presadzuje na medzinárodnom poli a necítiť, že by sme ju systematicky budovali. So značkou rastie i prestíž krajiny a ekonomiky.

Odborníci tiež hovoria, že kto chce pochopiť nemecký úspech, musí študovať aj čísla a súvislosti a dáta od 19. storočia, ktoré sa dajú nájsť napríklad na www.destatis.de.

8. Priemyselné klastre

Nemecko je domovom tradičných priemyselných klastrov, alebo vzájomne prepojených firiem a inštitúcií v určitom odbore. Napríklad výroba nožov je sústredená v mestečku Solingen, zámkov vo Velberte, ložísk vo Schweinfurte a ventilačnej techniky v regióne Hohenlohe.

9. Podnikové klastre

Okrem tradičných priemyselných klastrov jestvuje v Nemecku aj celý rad organizácií, ktoré združujú podniky. Tieto zväzy koncentrujú najlepších odborníkov a vychovávajú kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá im umožňuje uspieť na najnáročnejších svetových trhoch.

10. Regionálne rozptýlenie

Vo väčšine krajín sveta sa inteligencia koncentruje na jedno miesto, spravidla do hlavných miest. To je aj problém Slovenska. Nemecko je však iný prípad. Vďaka decentralizácii má viac centier, čo mu prináša výhodu dostatku pracovnej sily. Rozkvitať už začína aj zaostalejšia východná časť krajiny, čo dokazuje fakt, že od znovuzjednotenia Nemecka vzniklo na území bývalej NDR 45 významných svetových firiem.

11. Duálne vzdelávanie

Nemecký vzdelávací systém v oblasti odbornej prípravy sa snaží skopírovať väčšina vyspelých krajín. Jeho základom je kombinácia teoretickej prípravy v školách a povinnej praktickej výchovy priamo vo firmách. Nemecký vzdelávací systém významne prispieva k nemeckému hospodárskemu zázraku.

Slovenský manažment školstva a zamestnávateľské asociácie avizujú, že na Slovensku budú presadzovať nemecký model. Už začiatkom budúceho roka sa pripravuje medzinárodná konferencia na túto tému za účasti odborníkov z Nemecka, Rakúska, zo Švajčiarska a z ďalších krajín.

12. Geografická poloha

Aj v globalizovanej ekonomike jestvuje dôležitý faktor vzdialeností a časových pásiem. V úradných hodinách môžu Nemci napríklad telefonovať s Japoncami i Američanmi v Kalifornii. Napríklad medzi USA a Áziou takýto pozitívny faktor nejestvuje.

Geografická poloha je obchodnou i výrobnou výhodou aj pre Slovensko. O niečo ju znižuje nedokončená cestná a železničná infraštruktúra v náležitej kvalite a kapacite. Napriek tomu sa aj vďaka svojej polohe stalo Slovensko zaujímavou destináciou pre zahraničných investorov. Nedostatkom je, že sme zo zahraničných investorov, najmä vďaka finančným výhodám a dotáciám, urobili temer spasiteľov slovenskej ekonomiky.

13. Mentálna internacionalizácia

Najlepším jazykom je jazyk zákazníka, hovoril už v 16. storočí nemecký obchodník a bankár s pevnými väzbami na Slovensko a jeho banské mestá Anton Fugger. V tom čase sa aj zo Slovenska obchodovalo s celou Európou, dokonca sa hovorí, že aj Kolumbove lode, ktoré doplávali ako prvé do Ameriky, boli obité slovenskou meďou. Je isté, že Slováci sa aj vďaka Fuggerovcom dostali do sveta ako obchodníci.

Nemecko nemá o ľudí, ktorí sú schopní hovoriť cudzím jazykom, núdzu. K dobrému menu prispievajú aj typické nemecké vlastnosti – dochvíľnosť, presnosť a pohostinnosť.

(Frankfurter Allgemeine Zeitung, ihned.cz, lupa)

Ilustračné foto stock.xchng

DO POZORNOSTI

Zemepisci (geografi) skúmajú planétu Zem a snažia sa pochopiť, ako na nej ľudia žijú a pôsobia na krajinu. Takto vysvetľuje v učebnici cieľ vyučovania zemepisu francúzske nakladateľstvo Mangard. Aký to rozdiel, keď slovenský žiak sa má predovšetkým naučiť poznať svoju Zem.

O jednej francúzskej učebnici zemepisu

Francúzske vyučovanie zemepisu má záľubu v porovnávaní protikladov, tomu zodpovedajú aj učebnice. Je v nich množstvo máp a grafov a vďaka využívaniu článkov z novín, časopisov a informácií z internetu je vyučovanie prepojené s aktuálnym dianím doma i vo svete. Ako príklad som vybrala učebnicu, ktorú pripravilo nakladateľstvo Le livre scolaire na školský rok 2010/2011.

Prvá ukážka je z kapitoly *Ako nasýtiť ľudstvo*. Vyučovanie tejto témy má žiakom poskytnúť základnú orientáciu v jednom z globálnych problémov ľudstva a dať im podnety na premýšľanie o tom, ako môže poľnohospodárstvo zabezpečiť celosvetovú spotrebu potravín bez toho, aby ohrozilo kvalitu životného prostredia.

Úvod spravidla každej kapitoly ilustrujú dve „protikladné“ fotografie.

Na ľavej snímke je zber obilia pomocou poľnohospodárskych strojov a k nej otázka: Podľa čoho môžeme usudzovať, že ide o vyspelé poľnohospodárstvo? Na pravej snímke je mlátenie ryže v Indonézii a k nej otázka: Aká pracovná sila je tu použitá? Žiak by z fotografií mal (okrem iného) po porovnaní oboch vyčítať, že na svete jestvujú obrovské rozdiely v spôsobe, ako si jednotlivé štáty obstarávajú potraviny – hlavný rozdiel je v množstve ľudí, korí sú potrební (koľko ľudí je schopný uživiť jeden poľnohospodár). Výklad učiva je, podobne ako v učebniciach dejepisu, doplnený podrobným štúdiom konkrétneho príkladu.

Ukážka spracovania témy Poľnohospodársky odbor: Brazília

Na začiatok sa žiaci dozvedia, že z Brazílie sa stala poľnohospodárska veľmoc. Potom sa im nastolí „zemepisný problém“ – brazílsky spôsob rozvoja poľnohospodárstva je stále viac a viac kritizovaný pre jeho nepriaznivé sociálne a ekologické dôsledky. Z dokumentov sa žiaci dozvedajú prečo.

(1) Brazílsky poľnohospodársky systém – na mape sa dajú čítať typy pestovaných plodín, ich rozmiestnenie, vyznačené sú miesta problémov (sucho, konflikty kvôli vlastníctvu pôdy a i.).
(2) Tabuľka ukazuje svetové postavenie Brazílie v produkcii konkrétnych plodín.
(3) Fotografia ukazuje moderné stroje, ktoré slúžia na zber sóje.
(4) Text informuje o konfliktoch pre nespravodlivé rozdelenie pôdy, ktoré znevýhodňuje malých pestovateľov.
(5) Na ďalšej fotografii je vypaľovanie amazonského pralesa kvôli chovu dobytka.
(6) Text o probléme biopalív – Brazília je jedným z ich veľkovýrobcov, a to je priama hrozba pre jej schopnosť zabezpečiť dostatočné množstvo potravín predovšetkým pre chudobných.

Nasledujú otázky:

K (1) a (2): Čo nás oprávňuje tvrdiť, že Brazília je vo svete poľnohospodárskou veľmocou?

K (3): Podľa fotografie popíšte spôsob zberu sóje.

K (4): Ako je rozdelená poľnohospodárska pôda? Aké konflikty z toho vyplývajú?

K (5): Aké dôsledky môže mať rozširovanie chovu dobytka a pestovania pre životné prostredie?

K (6): Môže (ak áno, ako) produkcia biopalív ohroziť schopnosť Brazílie nasýtiť svoje obyvateľstvo?

Zhrnutie: Za akých okolností sa môže Brazília stať vzorom pre iné štáty? Prečo nie je brazílska podoba rozvoja štátu dlhodobo udržateľná? Prečo brazílska podoba rozvoja znevýhodňuje chudobných obyvateľov?

Ukážka spracovania témy Ruské zdroje energie

Je to ďalšia aktuálna téma a príklad štúdia konkrétneho príkladu umožňujúci zovšeobecňovanie.

Problematika sa navodí otázkou, ako umožňujú zdroje energie Rusku stať sa politickou a ekonomickou veľmocou a aké má pri tom prekážky.

(1) Mapa ťažby ropy a zemného plynu.
(2) Text o tom, že rezervy, ktoré sa nachádzajú v európskej časti Ruska, sú temer vyčerpané a ďalšie rezervy sú ťažko prístupné.
(3) Text „vojna o ropu“ (z januára 2009), ktorý popisuje známy konflikt medzi Ruskom a Ukrajinou.
(4) Fotografia sibírskeho ropného vrtu.
(5) Graf s podielom ropy a zemného plynu na exporte Ruska.
(6) Text „vojna o ropu“.

Otázky:

K (1): Nájdeš na mape náleziská ropy a zemného plynu?

K (5): Prečo sú ropa a zemný plyn dôležitými zložkami ruskej ekonomiky?

K (1), (2) a (4): Aké problémy má Rusko s ťažbou? Žiak má porovnať niekoľko dokumentov a vymenovať problémy: na základe mapy (1) a textu (2) veľká vzdialenosť nálezísk, na základe fotografie (4) náročné podmienky na ťažbu v zime.

K (3) a (6): Prečo má konflikt medzi Ruskom a Ukrajinou dôsledky pre celú Európu?

Zhrnutie: Vysvetlite, prečo ekonomická sila Ruska závisí z veľkej časti od ropy a zemného plynu. S akými problémami sa musí Rusko vyrovnať dnes a s akými v budúcnosti?

Učebnica sa na mnohých miestach nevyhýba poukazovaniu na paradoxy a problémy súčasného sveta. Napríklad tým, že natankovaním nádrže džípu doplna naftou z biopalív spotrebuje občan USA množstvo obilia, ktoré by stačilo obyvateľovi Afriky na celoročnú stravu. Prehnane zjednodušené – kým Američania si jazdia v luxusných autách, Afričania umierajú od hladu.

Mala som možnosť nahliadnuť do niekoľkých francúzskych učebníc pripravovaných pre tamojšiu základnú školu. Tu priblížim jednu z nich – učebnicu dejepisu pre 6. ročník, ktorú pripravili v nakladateľstve Le livre scolaire na školský rok 2010/2011. Vybrala som si, v podstate náhodne, dve témy.

Náboženská kríza v 16. a 17. storočí

0. Úvod

Prirodzene, že vstupná dvojstránka má priaznivo naladiť záujem žiakov o problematiku, ktorá bude nasledovať. Konkrétne tu dvojstránka obsahuje otázku, ako reagovala katolícka cirkev na spochybnenie svojich duchovných úloh v spoločnosti. Tento problém spája celú kapitolu a učivo slúži na to, aby žiak mohol na konci kapitoly odpovedať, argumentujúc príkladmi, ktoré v kapitole študoval.

Dokument 1 je fotografia vnútra Chrámu sv. Petra v Ríme. Nie je samoúčelná, je ukážkou barokovej architektúry. Žiak má: (a) popísať prvky, ktoré svedčia o tom, že ide o bohato zdobený kostol, a povedať, aký dojem mali vyvolať u veriaceho človeka, (b) povedať svoju mienku o tom, ako stavala katolícka cirkev na obdiv svoju moc.

V *Dokumente 2* je mapa náboženského rozdelenia Európy v roku 1648. Tak ako väčšina máp v učebnici, je „dynamická“ a sú na nej vyznačené napríklad strediská protestantského hnutia, oblasti, ktoré sa obrátili na protestantskú vieru, a tie, ktoré sa katolíckej cirkvi podarilo získať späť.

Dokument 3 je tzv. časová priamka s vyznačením dátumov, ktoré si majú žiaci zapamätať. Vyznačené sú „dlhé“ aj „krátke“ udalosti (30-ročná vojna – Nantský edikt).

1. Zrod protestantizmu

V porovnaní s francúzskymi učebnicami spred niekoľkých rokov i so súčasnými slovenskými je textu zreteľne menej. Vraj preto, aby sa deti „nepreťažovali“. Autori sa však nezjednotili na hraniciach a didaktickej výhode stručnosti. Učivu sa nakoniec dostal jediný stĺpec, zvyšok dvojstrany sú dokumenty. Titulky odsekov na seba nadväzujú: *Kríza katolíckej cirkvi*, *Začiatky protestantskej cirkvi*, *Šírenie protestantizmu v Európe*.

Nasledujú *dokumenty*:

1. Podobizeň Martina Luthera.
2. Tabuľka s rozdielmi medzi katolíckou a protestantskou cirkvou (dogma, liturgia, vnútro kultového miesta).
3. Reprodukcia rytiny *Dobrá a zlá cirkev*. Na ľavej strane sú praktiky protestantov, na pravej katolíkov, ktoré protestanti kritizujú. Rytina dopĺňa informácie z porovnávacej tabuľky. Jej autor Cranach bol dôverným priateľom Martina Luthera.
4. Ukážka z Lutherových 95 téz. V texte sa spomína aj Chrám sv. Petra, ktorého interiér je na úvodnej dvojstrane.

Nasledujú otázky k dokumentom:

[1] V čom sú hlavné rozdiely medzi katolíckym a protestantským náboženstvom (dokumenty 2, 3)?
[2] Popíšte dokument 3 a povedzte, čo Cranach vyčíta katolíckej cirkvi.
[3] Na čo používal pápež peniaze z odpustkov? Prečo Luther kritizoval tento systém? (Na rytine pápež zhromažďuje peniaze a pri ňom je nápis *Peniaz cinkne a duša letí do neba*.)
[4] Znenie zhrnujúcej úlohy je: Stručne vysvetli, prečo protestantizmus hlásal návrat k pôvodnej cirkvi.

Každá kapitola obsahuje aj témy na prehĺbenie alebo rozšírenie vedomostí. Napríklad v 7. ročníku v kapitole o priemyselnej revolúcii v 19. storočí sú to témy týkajúce sa parížskej Svetovej výstavy roku 1900. Dokumentom je aj fotografia automobilu, tabuľka s počtom predaných automobilov, texty o nových výrobných metódach, prvý reklamný leták z roku 1904.

Na ďalší komentár som vybrala tému typickú pre École des Annales. (École des Annales je francúzska historická škola rozvíjajúca sa po roku 1929. Prekonáva historiografiu, zameranú na veľké udalosti a letopočty, a viac si všíma dlhodobé civilizačné procesy a zmeny a život prostých ľudí. Skúma ekonomické a spoločenské podmienky, hmotné pamiatky, predmety a výrobky a občianske písomnosti. Stiera hranice medzi históriou, sociológiou, psychológiou, ekonómiou, aby prelomila uzavretosť a izolovanosť spoločenských vied.)

Násilie a náboženské šarvátky

V *Úvode* je vysvetlenie, prečo má význam zaoberať sa násilím – v rokoch 1517 až 1648 celou Európou zmietali šarvátky medzi katolíkmi a protestantmi. Mali mnoho foriem a niektoré prerástli do masakier alebo vojen, ktoré sa dotkli celej Európy. Aké druhy šarvátok sa odohrávali medzi katolíkmi a protestantmi?

Dokumenty:

1. Pieseň protestantov posmešne kritizujúca katolíkov.
2. Obraz neznámeho autora *Vyplienenie Lyonu kalvinistami* ilustrujúci obrazoborectvo.
3. Prečo sa biť mierovými prostriedkami (text od zástancu pacifizmu).
4. Obraz F. Duboisa *Masaker Bartolomejskej noci*, ktorý reprodukujú hádam všetky francúzske učebnice dejepisu. Veľmi dobre na ňom vidno rôzne druhy násilia.
5. Text, v ktorom protestant opisuje Bartolomejskú noc, ktorá skončila obdobie zrovnoprávnenia hugenotov a katolíkov.

Otázky:

[1] Za čo kritizovali protestanti katolícku cirkev? Čím zosmiešňovali katolíkov?
[2] Na ktoré predmety sa protestanti zameriavali pri obrazoborectve? (Žiaci si pripomenú rozdiely medzi katolíckou a protestantskou cirkvou, najmä to, že protestanti neuznávali „sväté predmety“, a preto ich v Lyone ničili.)
[3] Aké náboženstvo vyznáva autor textu v dokumente 3? Ako navrhuje ukončiť krvavé šarvátky?
[4] Čo sa odohralo počas Bartolomejskej noci? (Na dokumentoch 4 a 5 žiaci vidia aj to, že násilie používajú tak protestanti, ako aj katolíci.)
[5] Zhrnujúca úloha: Na základe dokumentov popísať formy šarvátok a povedať, čo je predmetom násilia pre katolíkov a čo pre protestantov. (Násilie protestantov sa týka v prvom rade predmetov, vidno to aj na obraze plienenia lyonských kostolov, násilie katolíkov zas samotných protestantov, čo vidno aj na obraze *Masaker Bartolomejskej noci*, kde katolíci protestantov vraždia.)

Nové francúzske učebnice chcú žiaka (aj učiteľa) otázkami provokovať k tomu, aby samostatne premýšľal. Dôležité bolo vybrať dokumenty s objektívnymi i subjektívnymi názormi, aby sa žiaci učili porovnávať a kriticky myslieť. A bez premýšľania neveriť všetkému, čo sa kde napíše.

Z osobnej korešpondencie a francúzskych internetových stránok
Martina VADOVIČOVÁ, Bratislava
Ilustračné foto stock.xchng

Stodvadsaťročná škola

HISTÓRIA

Poznávanie histórie nie je možné len vo všeobecných súvislostiach, ale predovšetkým v konkrétnych regionálnych faktoch, z ktorých vychádza podstata dejinného vývoja. Je potrebné uvedomovať si skutočnosť, že regionálne a miestne dejiny sú súčasťou života konkrétnych ľudí a k nim je potrebné obracať sústredenú pozornosť. V oblasti výchovy a vzdelávania sú síce podstatné školské zákony a nariadenia, ale ich realizácia závisí od jednotlivých škôl a ich učiteľov. V tomto zmysle vyznieva ako významný pre dejiny výchovy a vzdelávania aj prínos 120 rokov trvajúcej výchovno-vzdelávacej činnosti Základnej školy s materskou školou na Odborárskej ul. v Bratislave, s ktorou sa môžeme na tejto strane zoznámiť.

Roku 1875 bola v Gaštanovom hájiku založená fabrika firmy Alfred Nobel a spol. s názvom Dynamit Nobel. Z dôvodu príchodu nových pracovníkov narastal aj počet detí a 1. januára 1892 sa začalo v jednom z miestnych robotníckych domov vyučovanie pre deti robotníkov, ktorí pracovali v závode na výrobu dynamitu. Závod výrazne ovplyvnil život, zamestnanosť, kultúru i vzdelanie nielen v Gaštanovom hájiku, ale v mnohom aj v hlavnom meste Slovenska Bratislave.

Od začiatku výroby prichádzali do závodu postupne noví, mladí zamestnanci, zakladali si rodiny a ich deti museli získavať vzdelanie v súlade so zákonom o povinnom vzdelávaní. Prvým učiteľom a riaditeľom školy bol Karol Laubner, ktorý vyučoval 51 detí. Škola sa postupne rozširovala a od roku 1919 boli deti zadeľované do slovenskej, nemeckej a maďarskej triedy, čo zodpovedalo zloženiu zamestnancov továrne i obyvateľov v jej okolí.

Rozvojom závodu a firiem v okolí narastal i počet žiakov a bola potrebná i vyššia kvalita a dynamika výchovy a vzdelávania. Tretieho novembra 1931 sa začalo s nadstavbou školy, ktorú ukončili 31. augusta 1932. Škola získala jedno poschodie s tromi učebňami, kabinetom, so zborovňou, správcovskou miestnosťou, s pracovňou a so školníckym bytom. Bola zariadená novým nábytkom, telefónom a didaktickými pomôckami. Investorom bolo mesto.

Počas fungovania školy sa vystriedalo mnoho spoločenských systémov a udalostí – monarchia, republika, vojna, totalitný systém, demokracia – v rozličných podmienkach. Školu v týchto rokoch navštevovali a absolvovali tisícky žiakov vďaka zodpovednej práci stoviek učiteľov a pomoci desiatok technických i administratívnych pracovníkov.

Postupne sa menili aj názvy školy: Mestská ľudová škola v Dynamitovej továrni Bratislava, Štátna ľudová škola, Rímskokatolícka slovenská ľudová škola, XVII. národná škola v Bratislave-Dynamitke, 31. osemročná stredná škola v Bratislave-Gaštanový hájik, Základná deväťročná škola v Bratislave, Odborárska 4, Základná škola, Odborárska 2. Súčasný názov školy je Základná škola s materskou školou, Odborárska 2, Bratislava.

Na historickej fotografii z roku 1910 je prvý riaditeľ školy Karol Laubner.

Budova školy z roku 1932.

Dvadsiateho septembra 1961 bola skolaudovaná telocvičňa školy ako výrazný prostriedok na realizáciu telesnej výchovy i telovýchovných podujatí detí, rodičov a obyvateľov Gaštanového hájika vo voľnom čase. V rokoch 1977 – 1981 prešla škola generálnou opravou, počas ktorej inštalovali nové plynové, vodovodné i elektrické vedenie, urobili novú fasádu, zrekonštruovali vnútorné priestory. Škola s novým vzhľadom a dvanástimi triedami privítala aj nových pedagógov, ktorí boli základom jej učiteľského zboru až do začiatku deväťdesiatych rokov, keď sa začal omladzovať.

Škola okrem výchovy a vzdelávania svojich žiakov prinášala prostrediu Gaštanového hájika aj novú kultúru, spoločenský a duchovný život. Spojenie školy so svetovým vynálezcom Alfredom Nobelom bolo a je zaväzujúce pri poznaní, že sa oplatí byť múdrym, vzdelaným a aktívnym človekom. Preto bol výchovno-vzdelávací proces v škole vo všetkých obdobiach spojený nielen s realizáciou výchovy a vzdelávania, ale aj s mimoškolskou a mimotriednou aktivitou žiakov a učiteľov.

Roku 2002 škola prešla pod správu mestskej časti Bratislava-Nové Mesto, ktorá pri škole zriadila aj materskú školu. Za pomoci samosprávy boli v priestoroch základnej školy, materskej školy a školskej jedálne vymenené okná, v jedálni inštalovaná nová vzduchotechnika, opravená strecha školy a vybudovalo sa ihrisko pre deti. Modernizuje sa aj výchovno-vzdelávací proces, učebne sú vybavené didaktickou technikou, počítačmi a interaktívnymi tabuľami.

Škola sa zapája do projektov – Zdravá škola, Infovek, Enviroprojekt, Múdra sova, Comenius - Školské partnerstvá, Spoznajme sa navzájom, Knižnica pre všetkých, Módna tvorba detí, prostredníctvom ktorých vzdeláva deti a zároveň zveľaďuje vybavenie školy modernými učebnými pomôckami, čo je predpokladom úspešnej výchovno-vzdelávacej činnosti v budúcnosti.

Mgr. Ľubica DANEKOVÁ,
riaditeľka školy
Foto archív autorky

Školy majú tiež svoje dejiny

Základná škola s materskou školou na Odborárskej ulici v Bratislave má už 120 rokov. Pri tohtoročnom výročí sa učitelia a vedenie školy rozhodli za pomoci odborníka doc. PaedDr. Jána Daneka, CSc., spracovať bohatú históriu svojej školy do knižnej podoby.

V júni si Základná škola s materskou školou na Odborárskej ulici 2 v Bratislave slávnostne pripomenula 120. výročie svojho založenia. Jubilujúca škola je súčasťou siete základných škôl v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Žiaci i učitelia s hrdosťou spomínajú na skutočnosť, že počiatky školy sú spojené s menom významného vynálezcu, objaviteľa dynamitu, švédskeho podnikateľa Alfreda Nobela. Fabrika na výrobu výbušnín v Gaštanovom hájiku, založená roku 1873, patrila do systému jeho tovární na všetkých piatich kontinentoch sveta. Neskôr, 19 rokov po založení fabriky, iniciovalo jej vedenie založenie ľudovej školy pre deti vlastných robotníkov. Stalo sa tak presne 1. januára 1892 a od tých čias je škola významným vzdelávacím, kultúrnym i spoločenským centrom Gaštanového hájika. Výchovno-vzdelávací proces detí tu je realizovaný, napriek meniacim sa spoločensko-politickým pomerom, nepretržite celých 120 rokov.

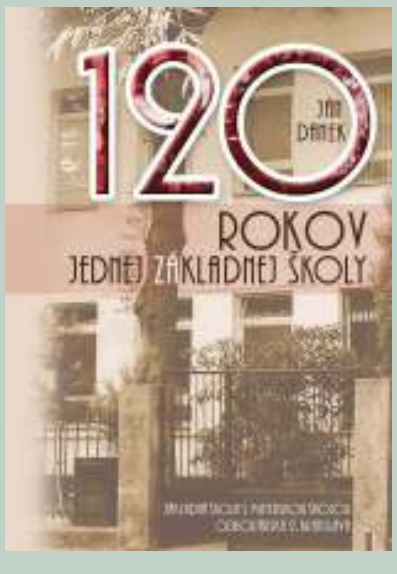

Naša škola patrí teda medzi najstaršie školy v Bratislave a je najstaršou školou v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto. Riaditeľstvo školy si uvedomilo historický význam tohto výročia a predsavzalo si zabezpečiť budúcnosť a historickú kontinuitu školy prostredníctvom písomne spracovaného dokumentu. Je ním publikácia *120 rokov jednej základnej školy*. Autor publikácie Ján Danek, vysokoškolský učiteľ, v škole na Odborárskej ul. učil, a jej dejiny i súčasnosť sú mu tak dostatočne blízke, čo je možné poznať zo spracovaného textu. Text nepredstavuje len výpočet aktivít školy, ale približuje školu obsahovo zakomponovanú do podmienok spoločenského života jednotlivých historických období, čím jednoznačne poukazuje na jej nenahraditeľnú úlohu pri výchove a vzdelávaní detí a mládeže, ale aj jej vplyv na celkový spoločenský život novomestskej časti Gaštanový hájik. Pri štúdiu textu publikácie vstupuje čitateľ do súvislostí potreby a významu výchovy a vzdelávania, spoznáva podstatu a orientáciu školských zákonov od Ratio educationis z roku 1777 po súčasný zákon o výchove a vzdelávaní č. 245 z roku 2008.

Ďalej je čitateľ uvádzaný aj do hospodárskeho rozvoja a vzdelanosti na území Bratislavy, ktorá bola v minulosti a aj v súčasnosti je významným európskym mestom. V publikácii sú krok za krokom predstavené školské i mimoškolské a mimovzdelávacie aktivity školy, pozícia učiteľov, spolupráca školy s verejnosťou a rodičmi, vplyv existujúcej spoločensko-politickej situácie na výchovno-vzdelávaciu klímu školy a podobne. V tejto súvislosti je možné spoznať aj život a prácu napr. Alfreda Nobela, prvého prezidenta Československej republiky T. G. Masaryka či pripomenúť si Mateja Bela, M. R. Štefánika a ďalšie významné osobnosti s vplyvom na spoločensko-politický a hospodársky život Československa, Slovenska, Bratislavy, mestskej časti Gaštanový hájik a tým aj na život školy.

Čítaním publikácie čitateľ vstupuje do plynutia času a poznania, že Základná škola s materskou školou na Odborárskej ul. významne prispela nielen k vlastnému rozvoju, ale aj do vzdelávacieho a kultúrneho rozvoja mestskej časti i samotnej Bratislavy. Vyhodnotenie úspechov je aj východiskom pre budúcu prácu školy, ktorá je naznačená v poslednej kapitole ako dôkaz, že škola je neoddeliteľnou súčasťou kultúrnej spoločnosti a jej miesto v živote užšieho alebo širšieho prostredia nie je ničím nahraditeľné. Dynamiku a aktuálnosť spracovaného textu oživujú aj obrazové prílohy z minulosti i zo súčasnosti školy, názvy školy v plynutí rokov a spoločenských udalostí i zoznam riaditeľov školy a ich zástupcov počas celého obdobia výchovno-vzdelávacej činnosti školy v Gaštanovom hájiku.

Publikácia je zaujímavá obsahovo i graficky, nielen pre súčasných a bývalých žiakov školy, ich rodičov, ale pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o súvislosti výchovy a vzdelávania či školstvo ako celok v podmienkach Slovenska a jeho hlavného mesta zvlášť.

Mgr. Jana GÁLKOVÁ

Index globálnej prosperity

REBRÍČEK

Vzdelanie, vzdelávacia politika je významným faktorom prosperity jednotlivých štátov. Nezávislá inštitúcia Legatum Institut hodnotí každoročne úroveň prosperity troch štvrtín štátov zemegule. V tomto roku to bolo 142 krajín, pričom v analýzach sa berie na zreteľ ekonomika, hneď za ňou vzdelanie, podnikateľské prostredie a príležitosti, vláda, zdravotníctvo, osobná sloboda, bezpečnosť a sociálny kapitál.

Najlepšie sa v tohtoročnom meraní umiestnili severské krajiny Nórsko, Dánsko a Švédsko. Na štvrtom a piatom mieste skončili Austrália a Nový Zéland. Celková prosperita Európy vzrástla. Holandsko, Írsko a Nemecko postúpili v rebríčku vyššie a sú teraz na ôsmom, desiatom, resp. štrnástom mieste. Zaujímavosťou je, že najsilnejšia ekonomika sveta – ekonomika USA – v tejto kategórii klesla až na 20. miesto. Je ďaleko za vedúcimi ázijskými ekonomikami a krajinami eurozóny. Britská ekonomika skončila na 26. mieste za Kuvajtom a Írskom.

Celkovo je na prvom mieste Nórsko. Švajčiarsku patrí prvá priečka v kategórii ekonomika a zvíťazilo tiež v kategórii vláda, Dánsko je na prvom mieste v podnikateľskom prostredí a príležitostiach. V kategórii zdravie vedie Luxembursko, Island vedie v bezpečnosti, Kanada je na prvom mieste v miere osobnej slobody a Nórsko je najlepšie aj v sociálnom kapitáli.

Slovensku patrí celkovo 36. miesto, a v kvalite školstva sa napriek nízkym dotáciám doň nachádza na skvelom 26. mieste. Najslabšie dopadol výhľad nášho ekonomického rozvoja a prosperity. Z našich susedov sú na tom lepšie Rakúšania (16. miesto), Česi (28. miesto) a Poliaci (32. miesto). Za nami skočili Maďari i Ukrajinci.

V oblasti hodnotenia školstva je na tom podľa rebríčka Legatum Institut najlepšie Nový Zéland, Austrália, Kanada a Taiwan. Prekvapením je piate miesto USA. Až na šiestom mieste skončila prvá európska krajina – Nórsko, nasleduje Južná Kórea, Fínsko a Slovinsko. Česi sú v školstve štyri priečky pred nami.

Výskum sa uskutočnil v 142 krajinách, ktoré obýva 96 percent svetovej populácie a ktoré sa podieľajú na tvorbe globálneho hrubého domáceho produktu až 99 percentami.

(lupa)

Krajina	Index prosperity 2012	Ekonomika	Podnikateľské prostredie a príležitosti	Vláda	Vzdelanie	Zdravie	Istota a bezpečnosť	Osobná sloboda	Sociálny kapitál
Nórsko	1	2	4	13	6	4	2	6	1
Dánsko	2	19	1	3	16	16	8	7	2
Švédsko	3	5	2	4	12	14	6	5	9
Austrália	4	10	8	8	2	17	19	3	3
Nový Zéland	5	27	13	2	1	20	13	2	4
Kanada	6	8	16	6	3	15	9	1	8
Fínsko	7	16	3	5	8	12	3	19	5
Holandsko	8	14	10	11	11	7	18	9	6
Švajčiarsko	9	1	7	1	32	3	10	22	11
Írsko	10	25	14	14	14	11	4	4	7
Luxembursko	11	4	5	9	48	1	7	8	16
Spojené štáty americké	12	20	12	10	5	2	27	14	10
Veľká Británia	13	26	6	7	30	18	20	11	12
Nemecko	14	6	18	16	15	5	21	12	15
Island	15	61	9	20	13	13	1	10	13
Rakúsko	16	13	17	12	24	10	15	21	14
Belgicko	17	21	22	17	17	8	22	20	18
Hongkong	18	9	15	23	39	30	5	23	25
Singapur	19	3	11	15	41	22	12	54	39
Taiwan	20	7	24	31	4	29	11	27	24
Francúzsko	21	22	21	18	19	9	31	16	40
Japonsko	22	12	23	22	23	6	16	42	20
Španielsko	23	40	26	26	10	21	29	18	34
Slovinsko	24	41	25	29	9	25	14	28	36
Malta	25	32	20	19	46	27	30	24	21
Portugalsko	26	51	28	36	34	28	17	13	67
Južná Kórea	27	23	19	30	7	24	40	56	51
Česká republika	28	30	29	33	22	26	24	45	45
Spojené arabské emiráty	29	17	30	41	37	32	23	66	42
Cyprus	30	37	27	21	25	33	49	34	56
Uruguaj	31	49	56	27	45	44	26	15	55
Poľsko	32	52	38	38	38	34	25	37	46
Taliansko	33	36	37	39	36	19	42	57	38
Čile	34	28	40	24	60	47	36	29	69
Estónsko	35	60	32	25	31	39	39	74	30
SLOVENSKO	36	56	35	42	26	31	33	40	47
Kostarika	37	45	43	34	67	43	45	17	66
Kuvajt	38	24	33	40	62	36	32	73	57
Maďarsko	39	68	45	37	20	38	28	68	79
Izrael	40	29	31	28	33	35	115	118	22
Argentína	41	48	52	75	42	41	46	26	70
Panama	42	42	39	62	58	54	48	35	61
Litva	43	82	42	43	18	46	34	93	49
Brazília	44	33	47	56	79	57	87	25	64
Malajzia	45	15	44	35	40	45	62	111	100
Kazachstan	46	54	59	95	43	60	53	43	37
Lotyšsko	47	80	36	44	28	50	50	112	86
Bulharsko	48	93	41	72	51	49	41	59	85
Grécko	49	85	51	48	35	23	38	121	97
Chorvátsko	50	59	48	52	56	37	35	100	110
Trinidad a Tobago	51	78	54	57	82	59	58	36	76
Saudská Arábia	52	31	46	50	64	42	82	130	43
Vietnam	53	39	73	61	80	80	55	99	35
Bielorusko	54	90	63	123	21	40	52	102	26
Čína	55	11	66	65	50	67	101	128	29
Thajsko	56	18	61	64	70	71	99	129	19
Čierna Hora	57	105	58	66	55	53	37	75	102
Srí Lanka	58	71	86	51	47	74	122	58	31
Mongolsko	59	98	62	84	52	96	43	92	33
Rumunsko	60	94	49	71	49	64	47	81	113
Mexiko	61	34	69	69	78	52	116	78	63
Jamajka	62	116	57	68	86	65	70	64	48
Indonézia	63	43	85	80	84	95	68	80	27
Uzbekistan	64	67	98	116	65	72	66	70	17
Belize	65	64	72	74	96	63	72	65	50
Rusko	66	62	50	118	27	48	97	119	71

Slovenské školy u severných susedov

POĽSKO

V Poľsku nie sú slovenské školy a slovenský jazyk sa v školách vyučuje ako voliteľný nepovinný predmet v rozsahu troch hodín v týždni, čo je situácia ešte horšia ako v Maďarsku. V školskom roku 2010/2011 sa slovenský jazyk vyučoval v Poľsku na šiestich základných školách: v Krempachoch (47 žiakov), Kacvíne (19), Jurgove (44), Nedeci (19), Novej Belej (20) a Podvlku (13), ako aj na troch gymnáziách: v Krempachoch (13 žiakov), Nižných Lapšoch (14) a v Tatranskej Bukovine (5). Okrem toho sa slovenčinu učia aj žiaci na lýceu v Jablonke, kde kurz navštevuje 53 študentov. Negatívny posun nastal po zmene školského systému v Poľsku roku 1999. V jeho dôsledku pokračuje vo výučbe slovenčiny na gymnáziu len malý počet žiakov.

Trvalým problémom zostáva nedostatok nových slovenských učebníc. Okrem učebníc pre žiakov základných škôl, najmä čítaniek, by potrebovali aj moderné edukačné prostriedky – didaktické hry, slovenské šlabikáre, digitálne nosiče (DVD a CD) s ľudovými piesňami a koledami, filmy so slovenskými rozprávkami či počítačové učebné programy. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR však učebnice do Poľska dodať nemôže, pretože prísun učebníc do zahraničia znemožňuje naša legislatíva.

(r)

Ilustračné foto stock.xchng

Motivujme rodičov a žiakov pre odborné štúdium

Rozhovor s osobnosťou

VLASTA PÚCHOVSKÁ

Hovoríme s Ing. Vlastou Púchovskou, vedúcou odboru tvorivosti mládeže Štátneho inštitútu odborného vzdelávania.

Naše povolania sa časom stávajú profesiou, každodenné povinnosti sa rátajú na roky, zdanlivo všedná práca je súčasťou spoločenských dejín. Vaše pracovné pôsobenie je dlhodobo späté so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania v Bratislave. Čo ho predchádzalo?

Každý človek má osudom predurčenú svoju životnú cestu, a to platí i v mojom prípade. Moja profesionálna dráha sa formovala už na strednej škole. Stavebná priemyslovka rozvíjala moje zručnosti v technickom kreslení, architektúre a vysokoškolské štúdium na strojníckej fakulte v tom pokračovalo. Svoju prvú prax som absolvovala v družstevnom stavebnom podniku, kde som si rozvíjala odborné vedomosti z oblasti strojárstva, stavebníctva. Obzvlášť zaujímavé bolo pre mňa poznanie práce v zlepšovateľstve, aj preto som si v tomto období rozšírila vedomosti štúdiom na Úrade pre vynálezy a objavy v Prahe. Už tu som sa vlastne venovala talentom a napomohla som realizáciu nápadov v praxi. Po krátkej materskej dovolenke prišla ponuka pracovať v Inštitúte prípravy mládeže Praha, pobočka v Bratislave, ktorý toho času patril pod rezort ministerstva hutníctva, strojárstva a elektroniky. Toto bol začiatok mojej profesionálnej práce v oblasti vzdelávania.

Rozdelením Československej republiky sa tento inštitút začlenil pod rezort školstva. Čo nasledovalo po tejto zmene?

Ak spätne bilancujem toto obdobie, mám dobrý pocit, ktorý môžem vyjadriť aj slovom – cesta hľadania. Postupne sa formulovali naše úlohy a činnosti, ktoré boli vždy dobrou výzvou. V tom čase zaujímavou bola aj aktuálna oblasť aktivizácie rekvalifikácií na stredných školách. V tom čase ešte neexistovali úrady práce, ktoré túto oblasť v neskoršom období prevzali do svojich kompetencií. I napriek tomu však inštitút zohral v počiatkoch v tejto oblasti dôležitú rolu. Ako dnes si spomínam na stretnutie na ministerstve u Ing. Korbasa, toho času generálneho riaditeľa sekcie stredných škôl, ktorý nás informoval o nových zámeroch a gestorstve v oblasti súťaží. Pracovať s mladými a nadanými talentami bola vtedy ďalšia úžasná výzva, ktorá sa každým rokom stáva atraktívnejšou, dôležitejšou a napĺňa ma pocitom spokojnosti.

Odborné súťaže v teoretických a praktických vedomostiach a zručnostiach, ktoré sú podpornými aktivitami v systéme odborného vzdelávania a prípravy v Slovenskej republike a vykonáva ich Štátny inštitút odborného vzdelávania, sa za dvadsať rokov postupne rozšírili zo štyroch prvých zameraní súťaží na jedenásť, a k tomu o ďalšie súťaže JUVYR, ktoré sú každoročne aktualizované a rozširované podľa záujmu stredných odborných škôl.

V súčasnosti sa opätovne začína pripomínať spoločenská potreba prepojenia výučby, štúdia a zamerania učebných a študijných odborov na hospodársku prax. Učiteľské noviny sa pri tomto sústreďujú na vzdelávanie na stredných odborných školách, lenže zručnosť žiakov, tvorivosť, ich vzťah k práci sa pestovali už v základných školách, prirodzené boli v mnohých rodinách – a teda zákonite prepojené i na výchovu. Kde, kedy a prečo sa tieto samozrejmosti začali vytrácať?

Na toto sa dá odpovedať citáciou: „Všetko so všetkým súvisí.“ Podľa mňa značne chýba úloha rodičov. Rodičia sú tými, kto by mal vychovávať dieťa v rodine, dieťa by malo byť aktívne zapojené do chodu rodiny a jej činností. A tu je problémom práve to, že deti sa podľa môjho názoru do týchto aktivít nezapájajú a rodičia ako prirodzené autority ich k tomu systematicky nevedú. Dôvodov je viacero – sami sú pracovne zaneprázdnení, deti sú zároveň usmerňované k voľnosti a samostatnosti. Myslím si, že rodičia by mali viesť deti k podpore ich prirodzeného talentu, mali by ho identifikovať a rozvíjať. Rodičia by sa mali so svojimi deťmi častejšie rozprávať. Len tak budú vedieť správne podchytiť ich nadanie a talent. Napríklad sledovať, pri akej činnosti ich dieťa už v útlom detstve stráca pojem o čase, aká hra ho zaujme, do akej úlohy, profesie sa stavia. Sledovať, v čom dosahuje doteraz úspech, za čo ho chválime, atď.

Podpora rodiča je potom neodmysliteľná, samozrejme, aj v kontexte spolupráce so školou. Školy ponúkajú množstvo aktivít a krúžkov v mimoškolskej činnosti, kde sa môže dieťa správne vyprofilovať, kde sa môžu správne podchytiť jeho záujmy aj napríklad s ohľadom na podporu jeho budúceho štúdia a výber povolania. Momentálne však na základných školách chýba systém vzdelávania v krúžkoch s technickým zameraním. Za našich čias dievčatá mali napríklad reálne kurzy šitia a varenia a chlapci ručne obrábali drevo, kov. Vyrábali z dreva búdky pre vtákov, poličky. No nielen rodina a škola formuje a vychováva dieťa, je to aj prostredie, v ktorom žije. Sú to jeho priatelia, známi. A v neposlednom rade je tu značný negatívny vplyv tejto doby.

Našťastie, každá všeobecná realita má svoje výnimky, tienisté stránky majú svoje svetlé miesta. Uveďte aspoň niekoľko príkladov zo škôl, z aktivít pedagógov, od ktorých by sa mohla odvíjať celospoločenská odborná diskusia o tom, či a do akej miery je dôležité, aby mali základné školy technicky dobre vybavené dielne na ručné práce a v areáloch kúsok pôdy na obrábanie, miesto na chov drobných domácich zvierat.

Áno, spomínam si, že v škole sme mali pracovné vyučovanie a škola sama disponovala záhradou, kde triedy mali svoje políčka, o ktoré sa počas roka starali. Teraz sa v školách obmedzuje fyzický výkon žiakov skôr na športové aktivity. Diskusia by mohla byť zaujímavá na tému, ako tieto *outdoorové*, resp. *indoorové* dielne na pracovné vyučovanie založiť, čo by malo byť obsahom osnov tém v odborných manuálnych zručnostiach, kto by mal byť lídrom v týchto dielňach. Vôbec by to nemuseli byť len učitelia škôl, ale aj rodičia, študenti vysokých škôl, experti firiem, ktorí v danej oblasti majú odborné praktické skúsenosti a zručnosti a chcú pracovať s mladými talentami. Zapojiť do diskusie by sa mohli rodičia aj samotné deti, ktoré sú v dnešných časoch internetu a sociálnych sietí už zdatné a samostatné. Vedia sa samostatne aj rozhodovať, treba ich len správne usmerniť. Príkladom môžu byť aktivity škôl, ktoré motivujú žiakov v súťažiach s rozličným zameraním. Sú to súťaže hudobné, výtvarné, tanečné, literárne, jazykové, športové, vedomostné teoretické, vedomostné praktické a ďalšie. Celú množinu súťaží systematicky podporuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, podpore a vyhľadávaniu talentov prikladá mimoriadny význam. Existuje približne 140 súťaží od základných kôl na školách až po celoštátne kolá. Gestorstvo preberajú podľa kompetencií samotné školy, krajské školské úrady, centrá voľného času, partneri z hospodárskej praxe a firmy, mestá, obce, združenia, priamo riadené inštitúcie ministerstva, ako sú ŠIOV, Iuventa a i.

> „Stále pretrváva akási tradícia, že práca v remeslách je ťažká, fyzicky náročná a nečistá. Postavenie absolventa odbornej školy by malo byť v hodnotovom rebríčku spoločnosťou pozdvihnuté.“

Predchádzajú otázku som položil preto, lebo mnohí majstri odbornej výchovy na stredných školách si neraz iba tíško povzdychnú nad tým, ako musia so svojimi žiakmi začínať prax od samých základov. Je situácia v základných školách v okolitých či vzdialenejších európskych štátoch iná?

Viem si predstaviť aj hraničnú situáciu, že nerozoznajú ovcu od barana, nevedia chytiť ani metlu či kladivo bez toho, aby si neublížili. O tom, akí sú pritom pomalí, ani nehovorím. A práve tu má miesto aktívnejšia motivácia žiakov na základných školách, aby sa pre nich realizovali aktivity, ktoré sú im blízke a zapália ich záujem, aby uprednostnili aktivitu školy pred sedením pri počítači. To je však neľahká úloha.

Aká je situácia v základných školách okolitých krajín, neviem posúdiť, je to skôr otázka pre tých, ktorí majú túto problematiku vo svojej kompetencii. Ale viem povedať, že stredné odborné školy v zahraničí, napr. vo Švédsku, v Nemecku aj v ďalekej Austrálii majú odborný výcvik na školách vynikajúco zabezpečený. Sú vybavené materiálne, technicky, priestorovo a odbornými pedagógmi. V Austrálii som sa stretla s takým záujmom žiakov na vyučovaní, že počas hodiny by ste počuli aj bzučanie muchy. Žiadny šum, vyrušovanie či vrava. A čo sa týka vybavenia, u nás také vybavenie niekedy nemajú ani profesionálne firmy, nieto ešte školy.

Čo zásadné by sa malo v tomto smere zmeniť na Slovensku?

Slovensko by si malo zobrať najlepšie vzory zo vzdelávacích systémov v zahraničí a aplikovať ich na naše podmienky. Viac financií by sa malo vkladať do odborného vzdelávania, malo by sa pozdvihnúť povedomie o dôležitosti profesijného vzdelávania u verejnosti a u rodičov detí základných škôl. Napríklad stále pretrváva akási tradícia, že práca v remeslách je ťažká, fyzicky náročná a nečistá. Postavenie absolventa odbornej školy by malo byť v hodnotovom rebríčku spoločnosťou pozdvihnuté.

Žiaci odborných škôl by mali mať konkrétne „benefity“, ktoré by motivovali rodičov zvoliť pre svoje deti odborné štúdium. A mladých by to lákalo napríklad pre okamžité uplatnenie sa na trhu práce s primeraným finančným ocenením. Ale to predsa nemusím spomínať, je o tom široká diskusia a množstvo návrhov je deklarovaných v koncepciách rozvoja školstva. Nakoniec, riešenia sú už hádam aj v štádiu realizácie na základných a stredných školách. A aj v mnohých projektoch. Aj Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV) začína v tejto oblasti s novými projektmi.

V ŠIOV vediete odbor tvorivosti mládeže, s komorným personálnym obsadením organizujete mnohé celoštátne i medzinárodné súťaže tvorivosti stredoškolskej mládeže. Stretávate sa s riaditeľmi, pedagógmi, majstrami odborného výcviku predovšetkým v takých školách, ktoré v konkrétnej praxi potvrdzujú vysoký celospoločenský význam odborného vzdelávania. Čo je na tejto práci najpozitívnejšie pre vás osobne?

Áno, stretávam sa s množstvom riaditeľov, pedagógov a majstrov odbornej výchovy, ktorí

(pokračovanie rozhovoru na strane 10)

Motivujme rodičov a žiakov...

(dokončenie rozhovoru zo strany 9)

sú nesmierne obetaví, kreatívni a ústretoví. Realizácia celoštátnych kôl našich súťaží si vyžaduje obrovské pracovné nasadenie a predstavuje intenzívnu prácu celého tímu kolegov zo škôl. Nie je jednoduché za daných finančných podmienok, keď sú financie prideľované z rozpočtu na tieto aktivity dlhodobo bez navýšenia, pripraviť kvalitné prostredie na súťaž, dodržať požadovaný štandard a vždy s novými modernými aplikáciami tak, aby všetko prebehlo na vysokej úrovni. Je to obzvlášť zložité, pretože školy samy majú svojich vnútorných školských aktivít dostatok. Aj preto im patrí moja vďaka.

Naša vzájomná spolupráca je flexibilná, realizačné tímy sú pohotové, nápadité a prichádzajú často so zaujímavými riešeniami. Vzájomne sa výborne obohacujeme, čo ma teší. Tiež ma teší, že spoznávam nových zaujímavých ľudí a rôzne prostredia života škôl. Mnohé sú moderne materiálne a technicky vybavené. Osobný a iniciatívny prístup riaditeľov a tímov škôl je výrazný najmä pri skvalitnení súťaží oslovením sponzorov, či sú to príspevky v podobe vecných cien, potravín na prípravu stravy, sprievodných aktivít, prítomnosti známych osobností spoločenského a kultúrneho života, atď. Nedá mi nespomenúť Hotelovú akadémiu Ľudovíta Wintera v Piešťanoch, ktorá postavila latku celoštátneho kola súťaže Stredoškolská odborná činnosť (SOČ) tak vysoko, že ťažko ju niekto preskočí. Chcem tým povedať, že SOČ-kou počas štyroch dní žila celá škola. Pripravili učebne na obhajoby, program slávnostných ceremoniálov. A aby sme vedeli, na akej škole, akého zamerania sme, žiaci priamo pred nami vykonávali praktickú maturitnú skúšku. No niečo perfektné.

Takto by som mohla spomenúť ďalšie školy, ktoré sa podieľajú na realizácii súťaží, stačí si pozrieť našu webovú stránku, kde sú informácie a výstupy z nich.

Rozprávame sa niekoľko dní pred súťažou JUVYR. Vlani mala svoje dvadsaťročné jubileum, vstupuje do tretieho desaťročia. Doterajšie skúsenosti z organizácie súťaže pri návratnom spomínaní zákonite prinášajú podnety do ďalšieho obdobia. Dajú sa zovšeobecniť na každodennú výučbu na stredných odborných školách?

Pre náš organizačný a realizačný tím sú doterajšie ročníky vždy novým podnetom do budúcej práce. Za dvadsať rokov sa do súťaží *Ukáž, čo vieš* úspešne zapojilo 1 784 žiakov zo 778 stredných škôl Slovenskej republiky. Táto skutočnosť nás podnietila, aby sme vo zvýšenej miere a adresnejšie zapojili do JUVYR-u aj základné školy. Dvadsiatym prvým ročníkom začíname písať novú etapu stretnutí žiakov a pedagógov v dynamickejšej programovej skladbe, s väčším dôrazom na prezentáciu odborného vzdelávania. Novinkou, ktorá oslovuje práve základné školy, budú motivačné súťaže pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl pod heslom *Škola mojej profesie*. Tešíme sa na to, ako tvorivo a hravo budú žiaci ukazovať zručnosti a nadanie. Uvidia, čo remeslo vôbec je, a možno ich to upúta do tej miery, že sa rozhodnú študovať na konkrétnej strednej odbornej škole, ktorá sa prezentovala.

Ďakujem pedagógom stredných odborných škôl, ktorí budú gestormi nových súťaží, ako aj ďalším partnerom a zamestnávateľom, ktorí prispejú odborne a materiálne. Toto výnimočné podujatie zamerané na remeselnú zručnosť žiakov približuje nové trendy najvyhľadávanejších a nedostatkových profesií. Zástupcovia škôl predstavia širokou škálou poradenstva a konzultácií svoje vzdelávacie programy a na tvorivých pracoviskách základy výučby. Návštevníkom a odbornej verejnosti ponúkneme prezentáciu škôl s ukážkami kreativity žiakov v mnohorakých profesiách, možnosť vyskúšať si vlastnú tvorivosť, podieľať sa na technologických postupoch a simuláciách s využitím didaktických pomôcok škôl. kolegyne, ktoré spolu so mnou pretavujú naše predstavy a zámery JUVYR-u do reálnej podoby. Eva Bugajová je so mnou v tíme od počiatku a vzájomne sa dopĺňame a Eva Maďarová náš trojčlenný tím omladila.

„Jednou realizovanou celoštátnou súťažou sa naše kontakty nekončia, naopak, začínajú sa. Opakovane sa do týchto škôl vraciame a organizujeme s nimi ďalšie školské aktivity, prípadne ich vyzývame na spoluprácu na našich projektoch a stávajú sa našimi spoľahlivými partnermi. Je potešiteľné, že školy sa v poslednom čase priam ponúkajú na spoluprácu, čo sa pred desiatimi rokmi nestávalo často.“

Veríme, že spoločnými silami ukážeme na výstave opäť to, čo je na štúdiu v stredných odborných školách to najkrajšie a najpôsobivejšie. A že problematika odborného vzdelávania a jeho moderné vzdelávacie prístupy vytvoria priestor na vzájomnú spoluprácu a nové partnerstvá. Dovoľte spomenúť aj moje ný úlohou národného koordinátora jednej z najzaujímavejších európskych súťaží – Euroskills, projektu zručností mladých ľudí v systéme odborného vzdelávania a prípravy. Aby prezentácia zručností talentovaných mladých ľudí bola pripravená na čo najlepšej úrovni, náš odbor tvorivosti mládeže vytvoril organizačný poriadok súťaže Skills Slovakia. Nový systém súťaží

Dá sa štatisticky uviesť, aký podiel zo všetkých stredných škôl v Slovenskej republike tvorili alebo v súčasnosti tvoria tie, ktoré sa pravidelne zúčastňujú súťaží tvorivosti?

Pravidelne sa ich zúčastňuje 95 percent škôl. V prvej desiatke ročníkov JUVYR-u bolo škôl z celého Slovenska viac, keďže sme im finančne prispievali na náklady spojené s účasťou. V poslednom čase sú však naše možnosti obmedzené, a tak sa školy aktivizujú prevažne účasťou žiakov na súťažiach, ktoré sú záležitosťou jedného dňa, bez potreby ubytovania. Ďalším faktorom môže byť aj to, že sa aktivizujú viac na regionálnej úrovni a celoslovenská pôda pre nich nie je pre veľkú vzdialenosť taká zaujímavá.

Pravdepodobne osobitné vzťahy udržiavate so školami, ktoré sa podujímajú na organizovanie súťaží vo svojich areáloch. Čo si na ich účasti ceníte najväčšmi?

Jednou realizovanou celoštátnou súťažou sa naše kontakty nekončia, naopak, začínajú sa. Opakovane sa do týchto škôl vraciame a organizujeme s nimi ďalšie školské aktivity, prípadne ich vyzývame na spoluprácu na našich projektoch a stávajú sa našimi spoľahlivými partnermi.

Je potešiteľné, že školy sa v poslednom čase priam ponúkajú na spoluprácu, čo sa pred desiatimi rokmi nestávalo často. Dnes nás osobitne vyhľadávajú a samy sa zaujímajú o organizáciu podujatí. Niekedy máme problém, koho vybrať, keďže na konkrétnu aktivitu sa hlásia aj dve školy. V systéme súťaží vyberáme školy na ich realizáciu v dvojročnom predstihu. Takže už tento rok vieme, kto bude konkrétnu súťaž organizovať nasledujúci rok, a vždy pozývame budúcich gestorov ako pozorovateľov na celoštátne kolo súťaže. Takto zbierajú školy nápady na realizáciu svojho podujatia.

Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie máme viacero nových podnetov, aby sme sa do európskych súťaží zapájali plynulejšie. Aká je pri tom sprostredkovateľská úloha či podnetná misia ŠIOV?

Štátny inštitút odborného vzdelávania bol ministerstvom pred štyrmi rokmi poverený presne špecifikuje organizačné, technické a obsahové zabezpečenie súťaží od základných kôl na školách cez regionálne až po národné. V súčasnosti sú do systému súťaže začlenené zamerania: kuchár, čašník, floristika, mechatronika, elektrotechnika, kaderník, podnikanie. Potreba najväčšieho odborného a finančného vkladu – okrem koordinácie zo strany ŠIOV – je však nutná od odborných gestorov z praxe v partnerstve s vysielajúcimi školami. Musím poznamenať, že stále chýba väčšia aktivizácia škôl v prípravnej fáze a podpore súťažiacich, ktorí v národných kolách uspeli a ako víťazi boli vybratí na účasť a reprezentáciu Slovenska. V školách pretrváva akási mylná predstava, že prípravou a tréningom sa majú zaoberať výlučne experti z praxe. Ale bez ich vzájomnej súčinnosti a podpory to nie je možné.

Ďalšími európskymi súťažami, ktoré sú zaujímavé z nášho pohľadu aj vzhľadom na výstupy zo slovenských odborných súťaží, sú Intersteno, Expo-Sciences Europe, Expo-Sciences International, Enersol. Na nich však participujeme skôr partnersky. Ale aj napriek tomu, že ŠIOV na týchto súťažiach nemôže byť účastný finančne, podporuje účasť slovenských mladých aspoň tým, že plní úlohu administrácie účasti. Finančne na účasť žiakom výrazne prispievajú rodičia, sponzori, školy.

Vyskytnú sa pri týchto súťažiach také administratívne či finančné prekážky, ktoré by sa dali riešiť povedzme v spolupráci našich vzdelávacích inštitúcií, ich partnerov zo strany zamestnávateľov, členov Rady vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu?

Systém či už súťaží v rámci Slovenska, alebo aj následných prezentácií v zahraničí určite nie je dokonalý a má svoje rezervy. Verím však, že všetko závisí od ochoty a pochopenia partnerov, že podporujú dobrú vec. Cielená podpora našich mladých talentov v odborných vedomostiach a zručnostiach ňou určite je.

Ak myslíte pozitívne, prekážky sa dajú zvládnuť, len to vyžaduje viac času a trpezlivosti. Nové otázky dávajú nové odpovede a posúvajú veci dopredu. A verím, že mnohé podporné aktivity ukazujú cestu spolupráce a partnerstva v týchto projektoch. Nakoniec, aj otázka financovania sa odvíja od spolupráce. V poslednom období môžem hodnotiť posun v otvorenom a cielenom partnerstve s odborníkmi z praxe. A v oblasti podpory medzinárodných účastí na odborných súťažiach zo strany ministerstva školstva sa vyvíja veľmi plodná a, myslím, že i účinná diskusia, lebo prináša konkrétnu podporu do budúcich rokov.

Aká bola príprava 21. ročníka JUVYR-u v porovnaní s predchádzajúcimi? Na čo osobitne sa môžu návštevníci tešiť?

Príprava sa začínala už v júni, keď sme zvolali stretnutie s riaditeľmi škôl a diskutovali na tému vytvorenia kvalitatívne zaujímavejšej programovej skladby. Zaoberali sme sa najmä myšlienkou zvýšiť motiváciu na účasť na podujatí zo strany základných škôl a tiež poukázať atraktívnejšou formou v tvorivých pracoviskách, čo je to remeslo.

Verím, že tento zámer sa nám podarí zrealizovať a že spoločnými silami vytvoríme akciu, ktorá bude prínosom pre všetkých zúčastnených. Otvoríme novú etapu stretnutí základných škôl a špeciálnych základných škôl z celého Slovenska so strednými odbornými školami na jednom mieste a v jednom čase. Ako som už povedala, JUVYR bude nový, návštevníci budú môcť zažiť atmosféru v nových motivačných súťažiach pre žiakov základných škôl na témy najoriginálnejšia úprava portrétu a vizitky, skladanie postavičky z vodovodných armatúr, dopravná geografia a pravidlá cestnej premávky, výroba sklenej vitráže, modelovanie ozdôb z cukrárskej hmoty, výroba svietnika, venca, meranie elektrických obvodov, výmena kolesa, balenie darčeka, hravá technika a podobne. Spolu to bude tridsaťdva tém. Zároveň sme rozšírili zamerania tradičných súťaží pre žiakov stredných odborných škôl o cukrára, účesovú tvorbu a manikéra.

Všetkých pozývame v tri posledné novembrové dni do Bratislavy do Národného tenisového centra na stretnutie mladej odbornej generácie.

Dušan MIKOLAJ
Foto Ján SÚKUP

VIZITKA

Vlasta Púchovská

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Zameranie: stavebníctvo, strojárstvo, školstvo
Špecializácia: vedúca odboru tvorivosti mládeže, výkon riadenia postupových súťaží, metodická, organizačná a obsahová činnosť, výber a organizácia postupu žiakov na medzinárodné súťaže a prezentácie, príprava a riadenie slovenských komisií súťaží, úloha predsedu a člena v týchto komisiách, plánovanie, koncepčná, rozborová činnosť, medializácia, publikačná, lektorská a propagačná činnosť, gestorovanie a realizácia celoslovenských kôl súťaží a podujatia JUVYR
Hobby: príroda, plávanie, lyžovanie, korčuľovanie, výtvarné umenie, čítanie
Obľúbené jedlo: bryndzové halušky
Obľúbený kvet: margaréty
Obľúbený spevák: Michal David
Obľúbený herec/herečka: Louis de Funès/Annie Girardot
Životné krédo: Nikto nie je taký starý, aby sa nemohol učiť.
Môj pohľad na prácu, ktorú vykonávam: Svoju prácu s mladými talentovanými ľuďmi mám veľmi rada, lebo je zmysluplná, obohacuje ma a posúva dopredu. Vidím úspechy mladých stredoškolákov a ich radosť a šťastie sa pozitívne prenáša na mňa. Myslím si, že talentovaným a nadaným žiakom je opodstatnené sa sústavne a cielene venovať - viesť ich, povzbudzovať do nových nápadov a rozvíjať ich vedomosti.

JUVYR 2012

JUNIOR VÝROBA

Dni na sklonku roka – tentoraz tri posledné novembrové – patria už tradične strednému odbornému školstvu.

Už po 21. raz sa totiž uskutoční **školská prezentačná výstava výrobkov a služieb žiakov stredných odborných škôl JUVYR a novinkou je 1. ročník motivačných odborných súťaží pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl.**
Záštitu nad podujatím prevzal minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **Dušan Čaplovič**. Hlavným **organizátorom a odborným gestorom** podujatia je **Štátny inštitút odborného vzdelávania** (ŠIOV). Podujatie od jeho vzniku manažuje tím pracovníčok odboru tvorivosti mládeže ŠIOV **Vlasta Púchovská**, **Eva Bugajová** a od roku 2009 aj **Eva Maďarová**.
Hlavným cieľom tohto celoslovenského školského podujatia je propagovať a zviditeľniť odborné vzdelávanie a výchovu s dôrazom na remeslá, predstaviť žiakom základných škôl širokú škálu študijných a učebných odborov a podnietiť u nich väčší záujem o štúdium na stredných odborných školách. Na účasť pravidelne pozývame riaditeľov základných škôl, metodikov, pedagógov a výchovných poradcov z celého Slovenska. Pedagógovia so svojimi žiakmi priamo vstúpia do reálneho prostredia škôl, zapoja sa do procesu tvorby produktov. Kvôli efektívnejšiemu zapojeniu žiakov základných škôl do programu podujatia stredných odborných škôl sme tento rok po prvý raz vytvorili priestor na súťaže, v ktorých si žiaci základných škôl zábavnou a hravou formou navzájom porovnajú svoje nadanie a talent v jednej z ponúkaných 34 súťažných tém.
Rokom 1992 začal JUVYR svoju históriu pravidelných stretnutí žiakov, majstrov, pedagógov a riaditeľov stredných škôl. Pre žiakov sú vytvorené podmienky na prezentáciu kreativity, manuálnych zručností v tvorivých pracoviskách, zapájanie sa do procesu tvorby výrobkov a ukážok vybraných remesiel. Najlepší pedagógovia a ich žiaci súperia na verejnom otvorenom fóre, kde ich praktické zručnosti a vedomosti hodnotia odborné poroty. Návštevníkov a verejnosť oslovuje atmosféra reálneho predaja a možnosť zakúpenia rôznych výrobkov a drobných darčekov.
Trojdňového podujatia sa tento rok zúčastní 33 stredných škôl-vystavovateľov z celého Slovenska a dve vzdelávacie inštitúcie. Vysoká odborná úroveň vzdelávania, zručnosť a vedomosti žiakov sa už zapísali do povedomia širokej verejnosti. Podujatie pravidelne navštevuje široká odborná i laická verejnosť, kolektívy žiakov a pedagógov stredných škôl, ale najmä učitelia a rodičia so žiakmi základných škôl. Opäť sme vytvorili priestor na prezentáciu aktuálnych noviniek, programov, workshopov a projektov.
Za 21 rokov sa na podujatí aktívne zúčastnilo **905 stredných škôl** a **1 840 súťažiacich z celej SR**. Už štvrtý rok sa nášho podujatia zúčastňuje aj vzdelávacia organizácia AMET Australia - Asia Center Bratislava, ktorá pripravuje pre žiakov stredných škôl študijné pobyty do Austrálie a jazykové kurzy.
Svoje pevné zastúpenie na výstave majú aj špeciálne školy pre žiakov s mentálnym, telesným a so sluchovým postihnutím.

Výstava bude obsahovo a dispozične členená do troch sekcií:

1. **Školy s konkrétnou reálnou prezentáciou profesie s dôrazom na tvorivé pracoviská**

Súťaž o **Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko** sa bude hodnotiť podľa týchto kritérií:
- aktuálnosť, kreativita, (0 – 10 bodov),
- vysvetliť a popísať návštevníkovi činnosť tvorivého pracoviska, komunikácia s návštevníkmi – schopnosť prezentácie činnosti tvorivého pracoviska (0 – 10 bodov),
- záujem návštevníkov o účasť na práci v tvorivom pracovisku (0 – 10 bodov),
- dispozičné riešenie tvorivého pracoviska (0 – 10 bodov).

Súťažiace školy môžu získať maximálne 40 bodov.

2. **Školy s kontraktačno-predajnou výrobou**

V súťaži o **Najoriginálnejší výstavný stánok** sa hodnotí podľa týchto kritérií:
- originálnosť výstavných stánkov a prezentácie výchovno-vzdelávacích aktivít školy (0 – 10 bodov),
- celkový vzhľad stánku, dispozičné a estetické stvárnenie (0 – 10 bodov),
- ochota a ústretovosť v komunikácii s návštevníkmi (0 – 10 bodov),
- záujem návštevníkov o účasť na práci v tvorivom pracovisku (0 – 10 bodov).

Súťažiace školy môžu získať maximálne 40 bodov.
Tento rok bude zaradených do sekcie s kontraktačno-predajnou ponukou 21 stredných odborných škôl a 14 do sekcie tvorivých pracovísk.

3. **Celoslovenské súťaže Ukáž, čo vieš**

Tento rok si svoje odborné vedomosti a praktické zručnosti v súťažiach Ukáž, čo vieš v učebných a študijných odboroch cukrár, kozmetička a vizážistka, kaderník, manikér, maliar – lakovník – natierač a inštalatér zmeria 60 súťažiacich.

4. **Prvý ročník motivačných odborných súťaží pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl**

Záväzne sa prihlásilo 68 súťažiacich – žiakov základných a špeciálnych základných škôl.

Súťažiť sa bude počas troch dní:
28. 11. 2012
Úlohou súťažiacich v 3. ročníku celoslovenskej súťaže v odbore inštalatér bude zložiť zostavu zmiešavacieho kolektora na sucho podľa predloženého výkresu. V priestoroch výstaviska zabojuje o víťazstvo 8 súťažiacich (4 dvojčlenné tímy).
Súťažiaci v 5. ročníku celoslovenskej súťaže v odbore maliar – lakovník – natierač budú mať za predmet svojej práce voľnú tvorbu s ohľadom na praktické využitie linky a oblúka. Súťažiť budú 8 súťažiaci (4 dvojčlenné tímy). Návštevníci budú môcť obdivovať v priestore výstaviska rôzne maliarske techniky a zručnosti.

29. 11. 2012
Na rad príde kreativita, estetika, originalita, umelecké cítenie, presnosť, a to všetko ukáže 13 súťažiacich, ktorí si zmerajú svoje zručnosti v 6. ročníku celoštátnej súťaže v odbore cukrár. Výzdobu tortového korpusu na tému *Pani učiteľke z lásky* sme zvolili zámerne, ako malé poďakovanie všetkým pedagógom.

30. 11. 2012
Do 8. ročníka celoslovenskej súťaže v odbore kozmetička a vizážistka na tému *Snehová kráľovná* sa prihlásilo 19 súťažiacich zo stredných odborných škôl z celej SR spolu s 19 modelkami. Predvedú originálne líčenie a vizážistiku a vytvoria si svoju nádhernú rozprávkovú Snehovú kráľovnú.
V spolupráci so Spoločenstvom kaderníkov, kozmetikov, vizážistov, manikérov a pedikérov sme pripravili 1. ročník celoslovenskej súťaže Najkreatívnejší študent na tému *Účesová tvorba – Snehová kráľovná*, do ktorej je prihlásených 19 súťažiacich spolu s 19 modelkami. Predvedú extravagantný účes, pričom použijú svoju fantáziu.
V spolupráci s tým istým spoločenstvom sme pripravili aj ďalšiu súťaž, 1. ročník celoslovenskej súťaže Najkreatívnejší študent na tému *Nail Art – Snehová kráľovná*, do ktorej je prihlásených 5 súťažiacich spolu s 5 modelkami. Súťažiaci využijú svoju fantáziu, dodržia zadanú tému a kritériá súťaže.

V odborných hodnotiacich komisiách budú pracovať odborníci z praxe z celého Slovenska a určia poradie prvých troch najlepších. Víťazi získajú diplom, pohár, darčekové poukážky, knihy a ďalšie hodnotné vecné ceny od organizátora, sponzorov a partnerov akcie.

Motivačný workshop k súťažiam v odborných tvorivostiach a zručnostiach zaujme nielen pedagógov vystavujúcich škôl. Odbornými lektormi budú PaedDr. Anna Sandanusová, PhD., z Katedry zoológie a antropológie Faulty prírodných vied UKF Nitra, Ing. Jozef Sedlačko zo Školského hospodárstva Piešťany, Mgr. Stanislav Slačka z Ústavu informácií a prognóz školstva - Školského výpočtového strediska Banská Bystrica a ďalší odborníci z praxe.

Návštevníci a široká verejnosť si budú môcť na výstave pozrieť výrobu marcipánových ozdôb na torty a ručné zdobenie perníčkov. Výrobky – čerstvé cukrovinky, vianočné pečivo, miešané nealko nápoje – pritiahnu pozornosť aj svojou špecifickou vôňou a chuťou. Väčšinu ponúkaných výrobkov bude možné si aj zakúpiť. S veľkým záujmom verejnosti sa určite stretnú módne odevy a doplnky, textilné a bytové doplnky, vianočné aranžérske práce, ručne vyrobené ozdoby, svietniky, vence, kytice zo živých a suchých kvetov, sklenené a keramické výrobky.

Pozornosť upútajú výrobky z tvorivých dielní. Zaujmú aj netradičné odbory – reštaurovanie historických listín, kynológia, chov koní, jazdectvo, rybárstvo. Nezaostanú ani odbory chemické, automobilové, stavebné, strojárske a elektrotechnické.
Návštevníci ocenia možnosť využiť kadernícke, kozmetické a poradenské služby žiakov v tvorivých pracoviskách, ktorí budú denne predvádzať svoju kreativitu a odborné zručnosti. Nebude chýbať ani scénická, maskérska a kostýmová dobová tvorba.
Vyvrcholením podujatia bude záverečné poďakovanie vystavovateľom za ich účasť.

(šiov)

Zľava: Vlasta Púchovská, Eva Bugajová, Eva Maďarová.

Priebeh prípravy akcie

Odbor tvorivosti mládeže ŠIOV oslovil partnerov a dodávateľov, spracoval špecifikácie podmienok zmlúv o dielo, zabezpečil priestory a materiálno-technické vybavenie. S dodávateľskou agentúrou participoval na komplexnej realizácii projektu výstavných kójí. Na porade s vystavovateľmi rozmiestnil a rozčlenil stánky do sekcií podľa zamerania škôl. Zabezpečil prípravu celej výstavy a všetkých odborných súťaží aj ich realizáciu. Konzultoval súťažné propozície a zostavil hodnotiace komisie. Propaguje podujatie prostredníctvom médií, transparentov a Učiteľských novín. Pracuje na katalógu podujatia a pripraví fotodokumentáciu. Pozýval predstaviteľov rezortu školstva, krajských školských úradov, hostí, oslovoval na účasť stredné a základné školy z celého Slovenska. Spolupracoval s gestormi, partnermi, porotcami, so sponzormi a s účastníkmi na programe a technických podmienkach. Zostavil odborný a sprievodný program podujatia vrátane slávnostného otvorenia. Organizačne a technicky zabezpečil workshopy, spracoval tiež súťažné kritériá a pokyny súťaží. Navrhol, spracoval a zabezpečil tlač diplomov, certifikátov a nákup cien pre víťazov. Riadi činnosť 40-členného organizačného a pomocného tímu.
Stretnutia s vystavovateľmi, odbornými porotcami, pedagógmi škôl a so žiakmi škôl sú pre nás novou výzvou. Získané námety z radov pedagógov a súťažiach veľmi vítame a zaujímavé podnety využijeme pri príprave a realizácii akcie v budúcnosti.

Eva BUGAJOVÁ

VIZITKA

Eva Bugajová

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Povolanie: samostatná odborná pracovníčka
Špecializácia: TOP manažérka celoslovenského podujatia JUVYR (výstavy a celoslovenských súťaží Ukáž, čo vieš), členka a tajomníčka celoslovenských odborných komisií (účasť na zasadnutiach, celoslovenských súťažiach), spoluautorka štyroch vydaní publikácie *Metodická príručka SOČ*, členka prípravného a realizačného tímu – elektronický systém súťaže SOČ; za 22 rokov komplexne zabezpečila odborné vzdelávacie akcie určené riaditeľom škôl z celej SR spojené s vycestovaním do 20 európskych štátov a v rámci pokračovania súťaže SOČ v zahraničí sa priamo podieľa na príprave a zabezpečení vycestovania žiakov-účastníkov ESE, ESI a vykonáva úlohu tím lídra; do roku 1991 pracovala na pozícii odbornej referentky, účtovníčky a tiež vo vedúcej funkcii
Hobby: záhrada, kvety, spev
Obľúbená skupina: Elán
Obľúbený herec/herečka: Robert de Niro/Julia Roberts
Životné motto: Pomáhaj tým, ktorí to najviac potrebujú.
Miluje: svoju rodinu, priateľov, pozitívnych ľudí, historické a romantické filmy, cestovanie, prírodu, hudbu
Najkrajšie navštívené krajiny: Austrália, Taliansko, Francúzsko – Korzika
Obľúbené kvety: všetky, najviac orchidey, šípové ruže, frézie, hortenzie
Naj jedlo: Francúzske zemiaky
Niečo o sebe: Precízna, flexibilná, komunikatívna, férová, niekedy tvrdohlavá. Od roku 1991 pracuje na pozícii samostatného odborného pracovníka. Celoslovenské podujatie JUVYR – manažuje, komplexne zabezpečuje materiálno-technické vybavenie, dispozičné riešenie, rokovanie s partnermi, s vystavovateľskými a so súťažiacimi školami. Zabezpečuje prioritné úlohy a pripravuje podkladové materiály odboru tvorivosti mládeže k celoštátnym súťažiam žiakov stredných odborných škôl v SR – ZENIT, SOČ, Enersol, Mladý ekofarmár, SIP, Skills Slovakia. Navrhuje grafické stvárnenie materiálov, zabezpečuje komunikáciu s partnermi odborných podujatí a pedagogickými zamestnancami škôl.
Čo si myslí o JUVYR-e: Je to príležitosť na využitie dlhoročných pracovných skúseností a zvládnutie manažérskych schopností pri plnení náročných úloh pri príprave a realizácii tohto podujatia. Jedinečná príležitosť ukázať svoju flexibilitu, kreativitu, schopnosť komunikovať s prípravným a realizačným tímom z radov externých alebo interných spolupracovníkov, schopnosť tímovo pracovať. Toto podujatie je jedinečné, na prípravu maximálne náročné, ale má neopakovateľnú atmosféru. Po dvoch desaťročiach ho môžem prirovnať k rodinnému kozubu, kde sa vždy po roku stretávame so svojimi najbližšími. Odmenou pre nás sú rozžiarené oči žiakov-víťazov súťaží, ktoré nám hovoria, že toto podujatie má svoj zmysel.

VIZITKA

Eva Maďarová

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Povolanie: odborná referentka
Má rada: priateľov, Jakubiskove, francúzske a talianske filmy, cestovanie, fotografovanie, grafiku, literatúru, šport, prírodu, hudbu
Naj krajiny: Francúzsko, Grécko, Írsko, Švajčiarsko
Naj autor: Jacques Prévert
Naj maliar: Alfons Mucha
Naj kvety: tulipány, slnečnice
Naj jedlo: plnená paprika
Životné motto: *Savoir vivre* (umenie žiť), ktoré sa prelína so *savoir faire* (vedieť, ako na to).
Niečo o sebe: V ŠIOV, odbore tvorivosti mládeže, pracuje od roku 2009. Predtým pôsobila viac ako 10 rokov v súkromnom sektore. Je v tíme JUVYR-u: koordinuje súťaže, registruje vystavovateľov, súťažiacich, spravuje databázy, spracúva informačné materiály.
Čo si myslí o JUVYR-e: Najlepšou spätnou väzbou žiaka pedagógovi je v konečnom dôsledku optimálne zvolená profesia, vykonávaná s nadšením, ktorá prináša optimálnu sebarealizáciu a kvalitu života. O toto sa budeme snažiť aj tento rok v duchu motta Škola mojej profesie.
Svoju prácu hodnotí ako obohacujúcu a motivujúcu, ktorá si vyžaduje flexibilitu, kreativitu a toleranciu. Je špecifická podporou talentovanej mládeže, prirodzenou súťaživosťou, obsahovou náplňou a tiež jedinečným zákulisím každej súťaže.

Zoznam vystavovateľov 21. ročníka celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy JUVYR 2012, 28. – 30. november 2012, NTC Bratislava

Por. č.	Škola	Zameranie školy	Zriaďovateľ	Súťaže pre ZŠ
1	SOŠ obchodu a služieb Samuela Jurkoviča, Sklenárova 1, 821 09 Bratislava	obchod a služby	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
2	Stredná odborná škola, Kysucká 14, 903 01 Senec	autoopravárenstvo, administratíva a podnikanie	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž – 5 súťažných tém
3	Stredná odborná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Mokrohájska cesta 1, 842 40 Bratislava	strojárstvo, elektromechanika, knihárstvo, administratíva, kozmetika, zlatníctvo	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	
4	Stredná odborná škola polygrafická, Račianska 190, 835 26 Bratislava 35	polygrafia	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
5	Spojená škola - Stredná odborná škola J. A. Gagarina, Svätoplukova 38, 900 27 Bernolákovo	služby v cestovnom ruchu, bioenergetika, technika a prevádzka dopravy	Bratislavský samosprávny kraj	
6	Cirkevná stredná odborná škola elektrotechnická P. G. Frassatiho, Vazovova 12, 811 07 Bratislava	elektrotechnika, elektronika, info. technológie, počítačové siete, grafika digitálnych médií	Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza	2 súťaže
7	Odborné učilište, Dúbravská cesta 1, 845 29 Bratislava	špeciálne školstvo	Krajský školský úrad Bratislava	6 súťaží
8	Stredná odborná škola, Hattalova 968/33, 029 01 Námestovo	služby, obchod, odevníctvo	Žilinský samosprávny kraj	
9	Stredná odborná škola, Na pántoch 7, 831 06 Bratislava	informačné technológie, PC siete, dopravná logistika, mechanika lietadiel	Krajský školský úrad Bratislava	
10	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava	kaderníctvo, kozmetika, manikérstvo – pedikérstvo, vizážistika	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
11	Stredná odborná škola záhradnícka, Brezová 2, 921 77 Piešťany	záhr. výroba, služby, sadovnícka tvorba	Trnavský samosprávny kraj	
12	Stredná odborná škola, Račianska 105, 831 02 Bratislava	kozmetika a vizážistika, kaderníctvo, fotografovanie, vlasová kozmetika, podnikanie v remeslách a službách	Bratislavský samosprávny kraj	
13	Súkromná stredná odborná škola GASMO, Gogoľova 18, 851 07 Bratislava	gastronomické služby	MOOPS, s. r. o.	1 súťaž
14	Súkromná stredná odborná škola, Vranovská 4, 851 02 Bratislava	ochrana osôb, majetku	Security management, s. r. o.	
15	Súkromná stredná umelecká škola, Kyslá 214, 966 61 Hodruša-Hámre	rytecké práce, grafika, výtvarníctvo	IVAS, s. r. o.	
16	Spojená škola, SNP 30, 900 28 Ivanka pri Dunaji	kynológia, chov koní a jazdectvo, rybárstvo, obchod a podnikanie, bioenergetika	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
17	Stredná odborná škola chemická, Vlčie hrdlo 50, Bratislava	chemické odbory a ekonomické odbory	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
18	Stredná odborná škola podnikania, Veľkomoravská 14, 911 01 Trenčín	ekonomika, podnikanie, obchod, cestovný ruch, odevníctvo	Trenčiansky samosprávny kraj	
19	Stredná odborná škola sklárska, Súhradka 193, 020 61 Lednické Rovne	sklárske výrobky	Trenčiansky samosprávny kraj	1 súťaž
20	Stredná odborná škola, Ivanská cesta 21, 823 75 Bratislava	stavebníctvo, elektrotechnika, ekonomika	Bratislavský samosprávny kraj	
21	Stredná odborná škola záhradnícka G. Čejku, Bratislavská 44, 900 45 Malinovo	viazanie a aranžovanie kvetín, záhradná a parková tvorba	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
22	Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 833 63 Bratislava	propagácia aktivít a výstupov národného projektu Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	
23	Stredná odborná škola technická, Vranovská 4, 851 01 Bratislava	strojárstvo, obrábanie materiálov	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
24	Stredná priemyselná škola dopravná, Kvačalova 20, 821 08 Bratislava	doprava, logistika, prevádzka a údržba cestných vozidiel	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
25	Spojená škola, Tokajícka 24, 821 03 Bratislava	reklamná tvorba, odevný dizajn	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
26	Súkromná hotelová akadémia HaGMa, Biskupická 21, 821 06 Bratislava	hotelová akadémia	Súkromná hotelová akadémia, HaGMa, s. r. o.	
27	Stredná priemyselná škola strojnícka, Fajnorovo nábr. 5, 814 75 Bratislava	strojárstvo, mechatronika, technické lýceum	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
28	Stredná odborná škola, Farského 9, 851 01 Bratislava	potravinárstvo, gastronómia, služby, marketing	Bratislavský samosprávny kraj	1 súťaž
29	Stredná odborná škola, Na pántoch 9, 831 06 Bratislava	kuchár, čašník, cukrár, pracovník marketingu – obchod	Bratislavský samosprávny kraj	
30	Stredisko praktického vyučovania vo Volkswagen Slovakia, a. s., J. Jonáša 1, 843 02 Bratislava	elektrotechnika – automatizačná technika	Volkswagen Slovakia, a. s.	
31	Stredná odborná škola polytechnická, Koniarekova 17, 918 50 Trnava	stolárstvo, strojárstvo, umelecké remeslo	Trnavský samosprávny kraj	
32	Stredná odborná škola dopravná, Sklenárova 9, 821 09 Bratislava	autoopravárenstvo, doprava a logistika	Bratislavský samosprávny kraj	2 súťaže
33	IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Búdková 2, 811 04 Bratislava	implementácia štátnej politiky v oblasti detí a mládeže	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	
34	Súkromná pedagogická a sociálna akadémia, Ružová dolina 29, 821 09 Bratislava	pedagogická a sociálna akadémia	Profkreatis, o. z.	
35	AMET Australia - Asia Center, s. r. o., Obchodná 19, 811 06 Bratislava	jazykové kurzy, študijné pobyty		

Súťaže pre žiakov základných škôl a pre žiakov špeciálnych základných škôl – 1. ročník motivačných súťaží Škola mojej profesie (28. – 30. 11. 2012)

Por. č.	Názov súťaže	Odborné zameranie	Gestor súťaže	Kontakt	Počet prihlásených a dátum súťaže
1	Najoriginálnejšia úprava vlastného portrétu	polygrafia	SOŠ polygrafická Bratislava	lederleitner@polygraficka.sk	
2	Najkrajšia vizitka	polygrafia	SOŠ polygrafická Bratislava	lederleitner@polygraficka.sk	5 žiakov, 29. 11. 2012
3	Skladanie postavičky z vodovodných armatúr	inštalatér	SOŠ - SzKI Nové Zámky	volfj55@gmail.com	
4	Dopravná geografia, práca so slepou mapou – vedomostný kvíz	doprava	SPŠ dopravná Bratislava	evka.kozova@gmail.com	6 žiakov, 28. 11. 2012
5	Pravidlá cestnej premávky – dopravné značky, križovatky, predpisy pre chodcov a bicyklistov	doprava	SPŠ dopravná Bratislava	evka.kozova@gmail.com	
6	Výroba sklenej vitráže	sklárstvo	SOŠ sklárska Lednicke Rovne	info@soslr.tsk.sk	
7	Modelovanie ozdôb z cukrárskej hmoty	cukrár	SOŠ, Farského ul., Bratislava	danica.daubnerova@gmail.com	4 žiaci, 29.11.2012
8	Závesný adventný veniec	florista	SOŠ záhradnícka G. Čejku Malinovo	zahradnicka-malinovo@stonline.sk	3 žiaci, 28. 11. 2012; 4 žiaci, 29. 11. 2012
9	Svietnik na mikulášske posedenie	florista	SOŠ záhradnícka G. Čejku Malinovo	zahradnicka-malinovo@stonline.sk	
10	Meranie jednoduchých elektrických obvodov	strojárstvo	SOŠ Senec	m.zatkalik@azet.sk	
11	Hybridné pohony	strojárstvo	SOŠ Senec	m.zatkalik@azet.sk	
12	Montáž a demontáž častí CMV	strojárstvo	SOŠ Senec	m.zatkalik@azet.sk	
13	Výmena kolesa	strojárstvo	SOŠ Senec	m.zatkalik@azet.sk	
14	Vyhľadávanie simulovaných porúch	strojárstvo	SOŠ Senec	m.zatkalik@azet.sk	
15	Zhotoviť multivibrátor s TTL	strojárstvo	Cirk. SOŠ elektrotech. P. G. Frassatiho Bratislava	veronika.rumpelova@csose.sk	
16	Kompletizácia PC	elektrotechnik	Cirk. SOŠ elektrotech. P. G. Frassatiho Bratislava	veronika.rumpelova@csose.sk	9 žiakov, 28. 11. 2012; 1 žiak, 29. 11. 2012
17	Navrhni si motív potlače na svoje tričko – výtvarná súťaž	výtvarníctvo	Spojená škola, Tokajícka ul., Bratislava	skola@dizajngym.sk	4 žiaci, 28. 11. 2012; 3 žiaci, 29. 11. 2012
18	Balenie darčeka	obchodný pracovník	SOŠ obchodu a služieb S. Jurkoviča Bratislava	iva.soltesova@stonline.sk	1 žiak, 29. 11. 2012
19	Líčenie „Rozprávková víla WITCH“	kozmetik	SOŠ, Svätoplukova ul., Bratislava	slapakova@beautycare-study.sk	
20	Česanie vlasov „Rozprávková víla WITCH“	kaderník	SOŠ, Svätoplukova ul., Bratislava	slapakova@beautycare-study.sk	6 žiakov, 29. 11. 2012
21	Vytvor si miešaný nápoj	čašník, barman	Súkromná SOŠ GASMO Bratislava	gasmo.ptacinova@post.sk	15 žiakov, 29. 11. 2012
22	Výroba prívesku	zlatník	SOŠ technická Bratislava	franko@sosvranovska.eu	6 žiaci, 29. 11. 2012
23	Kvíz	kynológia	Spojená škola Ivanka pri Dunaji	buriankova@gmail.com	
24	Sieťovanie	rybárstvo	Spojená škola Ivanka pri Dunaji	buriankova@gmail.com	2 žiaci, 29. 11. 2012
25	Hravá technika	strojárstvo	SPŠ strojnícka Bratislava	blazej@fajnorka.sk	2 žiaci, 29. 11. 2012
26	Aranžovanie svietnika	záhradník	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	3 žiaci, 28. 11. 2012
27	Ručné šitie – stehy, prišívanie gombíkov	práce – služby	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	1 žiak, 28. 11. 2012 (11.30 hod.)
28	Vytvorenie kornútikov na zdobenie	cukrár	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	
29	Prebalenie a obliekanie dieťaťa-bábiky	opatrovateľ	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	3 žiaci, 28. 11. 2012 (13.00 hod.)
30	Balenie darčeka	predavač	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	3 žiaci, 28. 11. 2012 (10.00 hod.)
31	Chémia hrou	chémia	SOŠ chemická, Vlčie hrdlo, Bratislava	mikulas.bartal@gmail.com	6 žiakov, 29. 11. 2012
32	Modelovanie potravín	kuchár	Odborné učilište, Dúbravská cesta, Bratislava	miroslav.hagara@oudubba.sk	
33	Kreatívny futuristický návrh automobilu s využitím prvkov techniky graffiti	výtvarníctvo	SOŠ dopravná Bratislava		2 žiaci, 29. 11. 2012
34	Kreatívny farebný návrh karosérie automobilu	výtvarníctvo	SOŠ dopravná Bratislava		

Zapojenosť stredných odborných škôl do 21 ročníkov výstavy JUVYR

FAKTOGRAFIA

1. ročník – 1992

SOU dopravné, Sklenárova 9, Bratislava a Mirbachov palác v Bratislave za účasti 56 vystavovateľov, z toho 1 SOU z Čiech. V Mirbachovom paláci boli prezentované umelecké a sklárske výrobky. Súčasťou výstavy boli aj módne prehliadky žiakov stredných škôl a odborný seminár.

2. ročník – 1993

Dom techniky, Škultétyho ul., Bratislava na ploche 500 m² za účasti 36 vystavovateľov. Súčasťou boli odborné semináre, besedy a módne prehliadky žiakov stredných škôl a bohatý kultúrny program.

3. ročník – 1994

Dom techniky, Škultétyho ul., Bratislava za účasti 43 vystavovateľov, z toho 5 zahraničných partnerov (z Anglicka, Holandska a Rakúska) – účastníkov projektov SCOTVEC, VEF, CAD. Výstava sa konala pod záštitou ministra školstva SR. Súčasne sa uskutočnil 1. ročník súťaží zručnosti Ukáž, čo vieš so zameraním na odbory krajčír, kaderník, kozmetička, čašník, cukrár. Súčasťou programu bola aj konferencia o odbornom vzdelávaní s vystúpeniami zástupcov ministerstiev školstva SR a Českej republiky, ako aj zástupcov z Anglicka, Rakúska a Holandska.

4. ročník – 1995

Park kultúry a oddychu (PKO) na Nábreží arm. gen. L. Svobodu, Bratislava za účasti 38 vystavovateľov. Súčasťou výstavy bol 2. ročník celoslovenskej súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kaderník, krajčír, predavač a cukrár, ako aj módne prehliadky, semináre, ukážky zručnosti a prezentácia stredných škôl prostredníctvom posterov.

5. ročník – 1996

PKO Bratislava za účasti 32 vystavovateľov. Súčasťou bol 3. ročník súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch krajčír, kaderník, predavač, cukrár, ako aj prezentácia ukážok zručnosti v oblasti cukrárskych výrobkov, odborné semináre, predstavenie slovenských škôl formou posterov.

6. ročník – 1997

Istropolis, Trnavské mýto 1, Bratislava na ploche 500 m² za účasti 40 vystavovateľov. Súčasťou výstavy bol 4. ročník súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kuchár, cukrár, kaderník a predvádzanie ukážok zručnosti a prezentácia posterov.

7. ročník – 1998

Istropolis Bratislava za účasti 33 vystavovateľov, z toho 1 zahraničného partnera z ruského Tomska. Zároveň sa uskutočnil aj 1. ročník veľtrhu cvičných firiem z obchodných akadémií (OA) za účasti 31 vystavovateľov, z čoho 1 cvičná firma bola z Rakúska. Súčasťou výstavy bol aj 5. ročník súťaže zručnosti Ukáž, čo vieš v odboroch kuchár, kaderník a kozmetička, ako aj sprievodné odborné podujatia – semináre.

8. ročník – 1999

Istropolis Bratislava na ploche 1 000 m² za účasti 35 vystavovateľov, z toho opäť zahraničný partner z Tomska. Druhý ročník veľtrhu cvičných firiem sa konal za účasti 48 vystavovateľov, z toho boli 3 cvičné firmy z Rakúska a Nemecka. Sprievodným programom bola súťaž Ukáž, čo vieš v odboroch kaderník a kozmetička, ako aj semináre, novinkou bola otvorená internetová kaviareň.

9. ročník – 2000

Istropolis Bratislava za účasti 40 vystavovateľov (SOU, SPV a SOŠ), z toho 1 zahraničný partner z Tomska. Tretí ročník veľtrhu cvičných firiem sa konal za účasti 65 cvičných firiem z OA a gymnázií a 5 zahraničných partnerských inštitúcií – centrál cvičných firiem z Maďarska, Poľska a Rakúska. Súčasťou bol aj 7. ročník súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kaderník a krajčír, ako aj sprievodné odborné semináre a umelecké vystúpenia žiakov.

10. ročník – 2001

Istropolis Bratislava za účasti 44 vystavovateľov (SOU, SPV a SOŠ), z toho 1 zahraničný partner z Tomska. Štvrtý ročník veľtrhu cvičných firiem sa konal v Dome techniky Bratislava za účasti 72 cvičných firiem z OA a gymnázií, z toho 19 zahraničných partnerských inštitúcií. Súčasťou bol aj 8. ročník súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kaderník a krajčír, ako aj sprievodné odborné semináre na tému *Tvorba učebníc a učebných pomôcok* a *Elektronický obchod v cvičnej firme* a umelecké vystúpenia žiakov.

11. ročník – 2002

Istropolis Bratislava za účasti 39 vystavovateľov (SOU, SPV a SOŠ), z toho 19 škôl z Bratislavy. Piaty ročník veľtrhu cvičných firiem sa konal tiež v Istropolise za účasti 56 cvičných firiem z OA a gymnázií, z toho 16 zahraničných. Súčasťou bol aj 9. ročník súťaže Ukáž, čo vieš, tentoraz v odboroch kaderník/-čka a krajčír, ako aj sprievodné odborné semináre s témami *Tvorba učebníc v Slovenskej republike*, *Konfliktový manažment*, *Elektronický obchod v cvičnej firme* a umelecké vystúpenia žiakov.

12. ročník – 2003

PKO Bratislava za účasti 32 vystavovateľov (SOU, SPV a SOŠ), z toho 21 škôl z Bratislavy. Svoje zastúpenie mali aj 3 odborné školy pre telesne a sluchovo postihnutú mládež. Šiesty ročník veľtrhu cvičných firiem sa konal súbežne v PKO za účasti 92 cvičných firiem z OA a gymnázií, z toho 35 zahraničných partnerských inštitúcií. Súčasťou bol aj 10. ročník súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kaderník/-čka a krajčír/-ka, verejná súťaž v odbore predavač, ako aj sprievodné podujatia: odborný seminár na tému *Tvorba učebníc v Slovenskej republike s výhľadom nášho vstupu do EÚ*, prezentácia slovensko-rakúskeho projektu *Agroturistika ako súčasť rozvoja regiónu*, uskutočnili sa tiež workshopy *Medzinárodná spolupráca v odbornom vzdelávaní* a *Odpadové hospodárstvo a separovaný zber*, pracovné rokovanie so zástupcami PSA Peugeot Citroën *Aktuálne zámery v oblasti informatizácie školstva* a pestré umelecké vystúpenia žiakov.

13. ročník – 2004

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (bývalé PKO) za účasti 40 vystavovateľov z SOU, SPV a SOŠ, z toho 25 z Bratislavy. Uskutočnilo sa päť odborných seminárov. Sprievodnými podujatiami výstavy boli odborné súťaže zručnosti, konkrétne celoslovenská súťaž Ukáž, čo vieš rozšírená o nový súťažný odbor predavač – obchodný pracovník na tému *Balenie svadobného daru*, do ktorej sa zapojilo prekvapivo až 27 žiakov SOŠ. Súťažilo sa tiež v odbore krajčír/-ka s témami *Romantika inšpirovaná 50. rokmi* a *Bezstarostný look* (kategória dámska a pánska) – spolu 25 súťažiacich, v odbore kaderník/-čka s témami *Módny strih a účes* a *Účes ulice* (kategória dámska a pánska) – spolu 39 žiakov. Na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem sa zúčastnilo 63 cvičných firiem zo Slovenska a 12 zo zahraničia – z Fínska, Poľska, Čiech, Rakúska a Maďarska. Na veľtrhu sa súťažilo o víťaza vo všetkých kategóriách, o najlepší katalóg, najlepšiu elektronickú prezentáciu a o najlepší stánok.

14. ročník – 2005

Dom odborov za účasti 41 vystavovateľov a s tradičnými súťažami zručnosti Ukáž, čo vieš v odboroch predavač (na tému *Dar pri príležitosti 18. narodenín*), krajčír/-ka (na tému *Súčasný metropolitný štýl*) a kaderník (na tému *Účes na bežné nosenie*). Medzi sprievodné podujatia patrili i umelecké vystúpenia s bohatým programom a 5 odborných seminárov.

15. ročník – 2006

Istropolis v Bratislave za účasti 36 vystavovateľov. Do celoštátnej súťaže Ukáž, čo vieš v odboroch kaderníčka a krajčírka a do kultúrnych vystúpení bolo zapojených spolu 102 žiakov. Súčasťou boli aj sprievodné odborné semináre.

16. ročník – 2007

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS) v Bratislave za účasti 48 vystavovateľov. Vo vyhlásených súťažiach Euroskills sa súťažilo v odbore kaderníčka (41 žiakov), elektrotechnika (10 žiakov) a stredoškolské odborné práce prezentovali dvaja žiaci. Medzi sprievodné podujatia patrili umelecké vystúpenia a semináre.

17. ročník – 2008

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko v Bratislave za účasti 43 vystavovateľských škôl (počet vystavovateľov 172). Vo vyhlásených súťažiach Euroskills sa súťažilo v odbore elektrotechnika (16 žiakov), maliar – natierač (3 tímy po dvoch žiakoch), kaderníčka A (16 žiakov a 16 modeliek), kaderníčka B (tiež 16 žiakov a 16 modeliek), kozmetička a vizážistka (10 žiakov a 10 modeliek). Prácu SOČ prezentovali 4 školy – 8 žiakov. Sprievodným podujatím boli umelecké vystúpenia, do ktorých bolo zapojených 50 žiakov škôl, a uskutočnili sa dva odborné semináre.

18. ročník – 2009

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko v Bratislave za účasti 37 vystavovateľských škôl (počet vystavovateľov 148). Školy boli rozdelené do 3 sekcií: tvorivé pracovisko (12 škôl), predaj výrobkov (25 škôl), predvádzanie (12 škôl). Vo vyhlásených súťažiach Euroskills sa súťažilo v odbore maliar – natierač (8 žiakov v 4 tímoch), kaderníčka A (21 žiakov a 21 modeliek), kaderníčka B (14 žiakov a 14 modeliek), kozmetička a vizážistka (20 žiakov a 20 modeliek). Sprievodným podujatím boli umelecké vystúpenia, do ktorých bolo zapojených 60 žiakov škôl, a uskutočnili sa aj odborné semináre.

19. ročník – 2010

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko v Bratislave za účasti 31 vystavovateľských škôl (počet vystavovateľov 124). Obsahovo a dispozične bola výstava rozdelená na konkrétnu prezentáciu profesie s dôrazom na tvorivé pracoviská a kontraktačno-predajnú časť. Súčasťou boli súťaže pre vystavovateľov o Najoriginálnejší výstavný stánok a Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko. V celoštátnych súťažiach zručnosti sa súťažilo v odbore maliar – lakovník – natierač (8 žiakov v 4 tímoch), kozmetička a vizážistka (14 žiakov a 14 modeliek), novinkou bola súťaž v odbore inštalatér (8 žiakov v 4 tímoch). Sprievodným podujatím boli umelecké vystúpenia, do ktorých bolo zapojených 50 žiakov škôl, a uskutočnil sa tiež workshop k on-line systému v súťažiach.

20. ročník – 2011

Istropolis Bratislava za účasti 33 vystavovateľských škôl (počet vystavovateľov 132). Dispozične bola výstava rozdelená na tvorivé pracoviská, kde sa prezentovali profesie, a kontraktačno-predajnú časť. Pripravené boli aj súťaže pre vystavovateľov o Najoriginálnejší výstavný stánok, Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko a súťaž o Majstrovské dielo na tému *Jubilejný JUVYR*. V celoštátnych súťažiach Ukáž, čo vieš v odboroch maliar – lakovník – natierač, inštalatér, kozmetička a vizážistka súťažilo 66 žiakov, z toho 23 modeliek. Sprievodným podujatím boli umelecké vystúpenia a uskutočnil sa motivačný workshop k súťažiam v odborných vedomostiach a zručnostiach.

21. ročník – 2012

Aegon aréna - Národné tenisové centrum, Príkopova 6, Bratislava za účasti 35 vystavovateľských škôl (počet vystavovateľov 140). Pripravené sú súťaže pre vystavovateľov – o Najoriginálnejší výstavný stánok, Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko. Do celoštátnych súťaží Ukáž, čo vieš v odboroch maliar – lakovník – natierač, inštalatér, kozmetička a vizážistka, cukrár, účesová tvorba a Najkreatívnejší študent sa prihlásilo 60 súťažiacich a 43 modeliek. Sprievodným podujatím budú workshopy.

Eva BUGAJOVÁ

Ilustračné foto Ján SÚKUP

Zapojenosť žiakov stredných škôl do celoštátnych súťaží Ukáž, čo vieš za obdobie 21 rokov

Rok	Súťažné odbory	Miesto	Mesto	Počet súťažiacich
1992		SOU dopravné	Bratislava	
1993		Dom techniky	Bratislava	
1994	cukrár, kozmetička, kaderník/-čka, krajčírka	Dom techniky	Bratislava	68
1995	krajčírka, kozmetička, kaderník, predavač, cukrár	PKO	Bratislava	71
1996	predavač, kaderník/-čka, krajčírka	PKO	Bratislava	95
1997	predavač, kaderník/-čka, cukrár	Istropolis	Bratislava	102
1998	krajčír, kaderník, kuchár	Istropolis	Bratislava	130
1999	krajčír, kaderník, kuchár	Istropolis	Bratislava	92
2000	krajčír/-ka, kaderník/-čka	Istropolis	Bratislava	98
2001	krajčír/-ka, kaderník/-čka	Dom techniky	Bratislava	101
2002	krajčír/-ka, kaderník/-čka, predavač	Istropolis	Bratislava	90
2003	krajčír/-ka, kaderník/-čka, predavač	PKO	Bratislava	106
2004	krajčír/-ka, kaderník/-čka, predavač	BKIS	Bratislava	155
2005	krajčír/-ka, kaderník/-čka, predavač	Istropolis	Bratislava	150
2006	krajčír/-ka, kaderník/-čka	Dom odborov	Bratislava	102
2007	kaderník/-čka, elektronika	BKIS	Bratislava	92
2008	kaderníčka, kozmetička a vizážistka, elektronika, maliar – natierač	BKIS	Bratislava	106
2009	kaderníčka, kozmetička a vizážistka, maliar – natierač	BKIS	Bratislava	118
2010	kozmetička a vizážistka, maliar – lakovník – natierač, inštalatér	BKIS	Bratislava	42
2011	kozmetička a vizážistka, maliar – lakovník – natierač, inštalatér	Istropolis	Bratislava	68
2012	kozmetička a vizážistka, maliar – lakovník – natierač, inštalatér, cukrár, kaderník, manikér	NTC	Bratislava	103

Víťazi celoslovenských súťaží Ukáž, čo vieš za roky 2009 – 2011

2011

Kozmetička a vizážistka

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Slávka Filipová	SOŠ hotelových služieb a obchodu, Jabloňová 1351, Zvolen
2. miesto	Patrícia Semanová	SOŠ, Jesenského 1, Nové Zámky
3. miesto	Dana Vysočanská	SOŠ obchodu a služieb, Mierová 1973/79, Humenné

Inštalatér

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Zoltán Bubeník, Erik Mažár	SOŠ - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, Nové Zámky
2. miesto	Ján Grepiniak, Dominik Sojka	SOŠ, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
3. miesto	Peter Mareš, Pavol Štefunda	SOŠ stavebná, Tulipánová 2, Žilina

Maliar – lakovník – natierač

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Ján Kmeť, Milan Cabadaj	SOŠ - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, Nové Zámky
2. miesto	Jozef Kučera, Tomáš Škor	SOŠ drevárska, č. 1642, Krásno nad Kysucou
3. miesto	Tomáš Lancz, Ádám Nagy	SOŠ - Szakközépiskola, Bratislavská cesta 10, Komárno

2010

Kozmetička a vizážistka

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Zuzana Mihalovičová	Stredisko praktického vyučovania, Ďurčanského 2, Nitra
2. miesto	Jana Chovaniaková	SOŠ, Svätoplukova 2, Bratislava
3. miesto	Patrícia Semanová	SOŠ, Jesenského 1, Nové Zámky

Inštalatér

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Tomáš Plšičík, Ján Grepiniak	SOŠ, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
2. miesto	Zoltán Pšenák, Erik Mažár	SOŠ - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, Nové Zámky
3. miesto	Peter Mareš, Lukáš Kováč	SOŠ stavebná, Tulipánová 2, Žilina

Maliar – lakovník – natierač

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Ján Kmeť, Milan Cabadaj	SOŠ - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, Nové Zámky
2. miesto	Jozef Jarabý, Filip Fero	SOŠ obchodu a služieb, P. Jilemnického 24, Trenčín
3. miesto	Kristián Tóth, Peter Valášik	SOŠ, Nábrežie mládeže 1, Nitra

2009

Kozmetička a vizážistka

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Timea Hnátová	SOŠ, Jesenského 1, Nové Zámky
2. miesto	Dominika Stopová	Stredisko praktického vyučovania, Ďurčanského 2, Nitra
3. miesto	Natália Prosmanová	SOŠ obchodu a služieb, Lomonosovova 2797/6, Trnava

Maliar

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Ján Kmeť, Milan Cabadaj	SOŠ - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, Nové Zámky
2. miesto	Ondrej Hricko, Michal Paulíny	SOŠ obchodu a služieb, P. Jilemnického 24, Trenčín
3. miesto	Ján Soroka, Róbert Hopka	SOŠ, Nábrežie mládeže 1, Nitra

Dámsky kaderník A

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Zuzana Germušková	SOŠ, Košická 20, Prešov
2. miesto	Lukáš Očenáš	SOŠ, Gemerská 1, Košice
3. miesto	Katarína Stanová	SOŠ obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, Piešťany

Dámsky kaderník B

Umiestnenie	Súťažiaci	Škola
1. miesto	Katarína Solčanská	Spojená škola, Hlavná 2, Žilina-Bytčica
2. miesto	Boris Kováčik	SOŠ obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, Piešťany
3. miesto	Martina Dudonová	SOŠ obchodu a služieb, Lomonosovova 2796/6, Trnava

Víťazi súťaží vystavovateľov za roky 2009 – 2011

2011

Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko

Stredná odborná škola, Farského 9, Bratislava

Najoriginálnejší výstavný stánok

SOŠ pre žiakov so sluchovým postihnutím, Koceľova 26, Bratislava

Majstrovské dielo – pri príležitosti 20. ročníka JUVYR-u

Stredná odborná škola podnikania, Veľkomoravská 14, Trenčín

2010

Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko

Stredná odborná škola, Račianska 105, Bratislava

Najoriginálnejší výstavný stánok

Stredná odborná škola, Farského 9, Bratislava

2009

Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko

Spojená škola, Račianska 78, Bratislava

Najoriginálnejší výstavný stánok

Spojená škola, Rosinská cesta 4, Žilina

Registračná listina – 3. ročník celoslovenskej súťaže v odbore inštalatér, 28. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Škola
1	Ján Grepiniak, Dominik Sojka	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica
2	Erich Trencsényi, Radovan Veselka	Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, 940 01 Nové Zámky
3	Matúš Skuban, Adrián Uričko	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
4	Filip Ondruš, Jakub Hlavina	Stredná odborná škola, Tovarnícka 1609, 955 82 Topoľčany

Registračná listina – 5. ročník celoslovenskej súťaže v odbore maliar – lakovník – natierač, 28. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Škola
1	Jozef Kučera, Tomáš Škor	Stredná odborná škola drevárska, č. 1642, 023 02 Krásno nad Kysucou
2	Miloš Kakara, Dávid Pataky	Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Nitrianska cesta 61, 940 01 Nové Zámky
3	Miklós Bálint, František Benko	Stredná odborná škola, Budovateľská 32, Komárno
4	Michal Plieszovski, Lukáš Krištofoli	Stredná odborná škola, Ul. sv. Michala 36, 934 80 Levice
5	Attila Kliment, Patrik Markuszek	Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Bratislavská cesta 10, Komárno
6	Vojtěch Rýbařik, Peter Heglas	Odborné učiliště a Praktická škola, Čs. armády 4a, 478 01 Hlučín

Registračná listina – 6. ročník celoslovenskej súťaže v odbore cukrár, 29. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Škola
1	Adela Kardošová	Stredná odborná škola, Krušovská 2091, 955 01 Topoľčany
2	Alexandra Rigóová	Stredná odborná škola, Budovateľská 32, 945 01 Komárno
3	Helena Benčaťová	Stredná odborná škola, Ul. sv. Michala 36, Levice
4	Zuzana Kopincová	Stredná odborná škola, V. Paulinyho-Tótha 31/5, 905 01 Senica
5	Jakub Koprla	Stredná odborná škola, V. Paulinyho-Tótha 31/5, 905 01 Senica
6	Hana Čápková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, 921 01 Piešťany
7	Michaela Šulíková	Stredná odborná škola, Nitrianska 81, Šurany
8	Vladimíra Rehorová	Stredná odborná škola, Nitrianska 81, Šurany
9	Jessica Dlugošová	Stredná odborná škola, Jesenského 1, 940 01 Nové Zámky
10	Lucia Čarnická	Stredná odborná škola, Komenského 16, 082 71 Lipany
11	Lucia Bujňáková	Stredná odborná škola, Komenského 16, 082 71 Lipany
12	Richard Galla	Stredná odborná škola - Szakközépiskola, Hlavné nám. 2, 941 31 Dvory nad Žitavou
13	Dominika Mitterová	Stredná odborná škola, J. Jesenského 888/1, 963 01 Krupina

Registračná listina – 8. ročník celoslovenskej súťaže v odbore kozmetička a vizážistka, 30. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Modelka	Škola
1	Nikoleta Hejsková	Veronika Kovárová	Stredná odborná škola, J. Zigmundíka 334/5, 922 03 Vrbové
2	Ľudmila Melicheriková	Petra Bážová	Stredná odborná škola obchodu a služieb, P. Jilemnického 24, 912 50 Trenčín
3	Dominika Petrivalská	Sylvia Šulíková	Stredná odborná škola, Račianska 105, 831 02 Bratislava
4	Nela Rafková	Laura Košíková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. 1. mája 1264, 020 01 Púchov
5	Soňa Hlinčíková	Simona Braciníková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. 1. mája 1264, 020 01 Púchov
6	Anna Záležáková	Barbora Vojteková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. SNP 5, 953 01 Zlaté Moravce
7	Michaela Kajanová	Réka Kovács	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Budovateľská 32, Komárno
8	Lujza Straková	Magdaléna Senešová	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Jabloňová 1351, 960 01 Zvolen
9	Žaneta Bočová	Silvia Chromeková	Stredná odborná škola, Hattalova 968/33, 029 01 Námestovo
10	Martina Margeťáková	Denisa Čučková	Stredná odborná škola, Hattalova 968/33, 029 01 Námestovo
11	Dóra Vargová		Stredná odborná škola, Jesenského 1, 940 62 Nové Zámky
12	Miroslava Bedeová	Laura Zsoldosová	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
13	Ema Beňová-Gajdošová	Frederika Černá	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
14	Laura Šturdíková	Estera Kruksová	Stredná odborná škola, Nerudova 13, 920 01 Hlohovec
15	Vanda Procházková	Ivana Megová	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, 921 01 Piešťany
16	Angela Balková	Ivana Škadlová	Stredná odborná škola, Cintorínska 4, 950 50 Nitra

Registračná listina – 1. ročník súťaže Najkreatívnejší študent – účesová tvorba, 30. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Modelka	Škola
1	Martina Studeničová	Laura Škodová	Stredná odborná škola, Račianska 105, 831 02 Bratislava
2	Ema Beňová-Gajdošová	Kristína Koczkásová	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
3	Silvia Sedláková	Lea Sofková	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
4	Paulína Chudjaková	Bianka Mihaliková	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
5	Lajos Rák	Erika Racsková	Súkromná stredná odborná škola, č. 53, 925 07 Mostová
6	Dominika Novosadová	Nikola Ruseková	Spojená škola, Hlavná 2, 010 09 Žilina-Bytčica
7	Gabriela Bekényiová	Petra Juhásová	Stredná odborná škola, Cintorínska 4, 950 50 Nitra
8	Kristína Kekišová	Veronika Toráčová	Stredná odborná škola, Tovarnícka 1609, Topoľčany
9	Kristián Kozma	Monika Deáková	Súkromná stredná odborná škola, odlúčené pracovisko Veľký Meder
10	Lucia Žigrayová	Dominika Rošková	Stredná odborná škola, Jesenského 1, Nové Zámky
11	Alíz Tüčoková	Viktória Likérová	Stredná odborná škola, Budovateľská 32, 945 01 Komárno
12	Monika Slušná	Petra Pomothayová	Stredná odborná škola, Ul. sv. Michala 36, 934 01 Levice
13	Dajana Chlustinová	Klaudia Chlustinová	Stredná odborná škola, Hattalova 968/33, 029 01 Námestovo
14	Simona Sigetová	Nikola Vighová	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, 921 01 Piešťany
15	Dominika Jašová	Kristína Trávniková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, 921 01 Piešťany
16	Michaela Gajdošechová	Katarína Žáková	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Mojmírova 99/28, 921 01 Piešťany
17	Sandra Boriová	Simona Kubányová	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Z. Kodálya 765, 924 01 Galanta
18	Ján Botlík	Nikola Danielová	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
19	Petronela Moravčíková	Linda Balážová	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Jabloňová 1351, 960 01 Zvolen

Registračná listina – 1. ročník súťaže Najkreatívnejší študent – nail art, 30. november 2012

Por. č.	Súťažiaci	Modelka	Škola
1	Miroslava Červencová	Kristína Čupcová	Spojená škola, Hlavná 2, 010 09 Žilina-Bytčica
2	Lesana Kurillová	Michaela Meszárosová	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
3	Anna Hrotková	Soňa Križanová	Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
4	Naďa Galbová		Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava
5	Paulína Mendlová		Stredná odborná škola, Svätoplukova 2, 821 08 Bratislava

Zapojenosť vystavovateľov do 21. ročníka JUVYR-u podľa krajov, súťaže stredných odborných škôl Ukáž, čo vieš

	BA	TT	NR	TN	BB	ZA	PO	KE	Spolu
Vystavovatelia – stredné školy	**29**	**2**	**–**	**2**	**1**	**1**	**–**	**–**	**35**
Súťaž: **Maliar – lakovník – natierač** Téma: *Voľná tvorba s ohľadom na praktické využitie linky a oblúka*	–	–	4	–	–	1	–	–	5 /10 osôb* ** 1 tím = 2 žiaci*
Súťaž: **Inštalatér** Téma: *Zostava zmiešavacieho kolektora*	–	–	2	1	–	1	–	–	4/8 osôb
Súťaž: **Cukrár** Téma: *Pani učiteľke z lásky*	–	3	7	–	1	–	2	–	13 osôb
Súťaž: **Kozmetička a vizážistka** Téma: *Snehová kráľovná*	3	3	4	3	1	2	–	–	16/32 osôb
Súťaž: **Manikér** Téma: *Nail Art – Snehová kráľovná*	4	–	–	–	–	1	–	–	5/10 osôb
Súťaž: **Kaderník** Téma: *Účesová tvorba – Snehová kráľovná*	5	6	5	–	1	2	–	–	19/38 osôb
Spolu	**41**	**14**	**22**	**6**	**4**	**8**	**2**	**–**	**111 žiakov SOŠ**

Súťažiaci spolu: **109 žiakov stredných odborných škôl.**

Tvorivé pracoviská + predvádzanie zručností – 14 SOŠ

Odborné zamerania: autopravárenstvo, administratíva, elektrotechnika, elektronika, strojárstvo, obrábanie materiálov, informačné technológie, počítačové siete, grafika digitálnych médií, potravinárstvo, gastronómia, marketing, podnikanie v remeslách a službách, manikérstvo – pedikérstvo, záhradnícka výroba, sadovnícka tvorba, kozmetika a vizážistika, vlasová kozmetika, kaderníctvo, fotografovanie, rytecké práce, výtvarníctvo, kynológia, chov koní a jazdectvo, rybárstvo, bioenergetika, chémia a ekonomika, viazanie a aranžovanie kvetín, záhradná a parková tvorba, ochrana osôb a majetku, špeciálne školstvo.

Predaj výrobkov – 21 SOŠ a iných subjektov

Odborné zamerania: obchod a služby, strojárstvo, elektromechanika, mechatronika, technika a informatika, PC siete, elektrotechnika, prevádzka a údržba cestných vozidiel, knihárstvo, administratíva, ekonomika, podnikanie, kozmetika, zlatníctvo, polygrafia, cestovný ruch, bioenergetika, odevníctvo a dizajn, dopravná logistika, mechanika lietadiel, hotelierstvo a gastronomické služby, sklárstvo, stavebníctvo, reklamná tvorba, stolárstvo, umeleckoremeselné práce, autopravárenstvo, pedagogika a sociológia, atď.

Zapojenosť žiakov do 1. ročníka motivačných súťaží Škola mojej profesie podľa krajov

	BA	TT	NR	TN	BB	ZA	PO	KE	Spolu
Súťažiaci – základné školy	32	43	2	–	–	–	–	–	77
Súťažiaci – špeciálne základné školy	–	–	6	–	–	–	4	–	10
Spolu	**32**	**43**	**8**	**–**	**–**	**–**	**4**	**–**	**87**

Súťažiaci spolu: **68 žiakov ZŠ a ŠZŠ.**

Ilustračné foto Ján SÚKUP

Program 21. ročníka celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy JUVYR 2012

28. – 30. november 2012 ▪ Aegon aréna - NTC, Príkopova 6, Bratislava

27. NOVEMBER 2012 (UTOROK)

15.00 – 19.00 hod.	▪ Registrácia vystavovateľov, inštalácia exponátov, úprava a vybavenie stánkov

28. NOVEMBER 2012 (STREDA)

9.00 hod.	▪ Otvorenie výstavy pre verejnosť
9.00 – 17.00 hod.	▪ Výstava JUVYR a 1. ročník motivačných odborných súťaží pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl
9.00 – 15.00 hod.	▪ 5. ročník celoštátnej súťaže v učebnom odbore **maliar – lakovník – natierač**
9.00 – 15.30 hod.	▪ 3. ročník celoštátnej súťaže v učebnom odbore **inštalatér**
10.00 – 11.00 hod.	▪ Beseda pre učiteľov základných a stredných škôl s redakciou Učiteľských novín

29. NOVEMBER 2012 (ŠTVRTOK)

9.00 – 17.00 hod.	▪ Výstava JUVYR a 1. ročník motivačných odborných súťaží pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl
14.00 hod.	▪ Slávnostné otvorenie výstavy
9.30 – 12.30 hod.	▪ 6. ročník celoštátnej súťaže v učebnom odbore **cukrár**
10.00 hod.	▪ Workshop na tému *Súťaže v odborných tvorivostiach a zručnostiach*

30. NOVEMBER 2012 (PIATOK)

9.00 – 16.00 hod.	▪ Výstava JUVYR a 1. ročník motivačných odborných súťaží pre žiakov základných škôl a špeciálnych základných škôl
10.00 – 11.30 hod.	▪ Seminár k elearningovému vzdelávaniu *Tvorba školských vzdelávacích programov*
10.00 – 15.00 hod.	▪ 8. ročník celoštátnej súťaže v študijnom odbore **kozmetička a vizážistka**
10.00 – 12.10 hod.	▪ 1. ročník súťaže Najkreatívnejší študent v študijnom odbore **manikér**
11.30 – 13.00 hod.	▪ 1. ročník súťaže Najkreatívnejší študent v študijnom odbore **kaderníčka**
15.30 hod.	▪ Vyhlásenie víťaza súťaže o Najkreatívnejšie tvorivé pracovisko a o Najoriginálnejší výstavný stánok

V priestoroch výstaviska budú prezentované tvorivé pracoviská, interaktívne tabule, ukážky zručnosti žiakov, predávať sa budú žiacke výrobky, uskutočnia sa workshopy.

ŠKOLSTVO ODBORNE

6/2012, 22. november 2012 | **Príloha UN** | Rozširované bezplatne, Ročník LIX

Vitajte v Bratislave!

Dobrý deň, hlásime sa vám zo Slovenského centra cvičných firiem.
Čo sa vám vybaví, keď počujete pojem cvičná firma? U starších ročníkov sa veľakrát stretávame so začudovaným pohľadom, ktorý nám dáva na vedomie, že nemajú predstavu, čo sa za týmto pomenovaním skrýva.
Chápeme, cvičné firmy sa u nás usadili pred dvadsiatimi rokmi, čo ešte nie je taký dlhý čas na to, aby sme sa dostali pod kožu všetkým obyvateľom na Slovensku. Na druhej strane však môžeme zdôrazniť, že mladí ľudia tento pojem poznajú dobre. Väčšina odborných škôl a skoro všetky obchodné akadémie majú predmet cvičná firma zaradený do svojich školských vzdelávacích programov. Cvičná firma sa úspešne vyučuje v treťom a vo štvrtom ročníku stredných škôl. Žiaci získavajú veľa zaujímavých informácií a zručností, ktoré im tento predmet prináša. Učia sa spolupracovať so simulovanými orgánmi štátnej správy, ktoré v tomto prípade zastrešujeme my, Slovenské centrum cvičných firiem. Oboznámia sa s tým, čo všetko je potrebné na založenie živnosti či spoločnosti s ručením obmedzeným. Prácou v tíme cvičnej firmy si zlepšujú svoje komunikačné, organizačné a prezentačné zručnosti. Túto skutočnosť si veľká väčšina uvedomí až po ukončení školy a nástupe do zamestnania alebo podnikateľského prostredia.
Významným profitom je doložka k vysvedčeniu, ktorú získa po absolvovaní cvičnej firmy každý žiak. Tento dokument môže slúžiť ako určitá forma referencie na trhu práce pri uchádzaní sa o pracovné miesto po skončení školy. Ďalšou možnosťou je získanie európskeho certifikátu kvality, ktorý prideľuje EUROPEN - PEN International – združenie svetových centrál cvičných firiem – najlepším žiakom cvičných firiem a je platný vo všetkých členských štátoch. Zhrnutie je asi také, že výhody, ktoré cvičná firma poskytuje tým, ktorí ju absolvujú, sú neprehliadnuteľné a preukázateľné a nevýhody azda ani neexistujú. A to nie je zďaleka všetko. Každoročne konaný Medzinárodný veľtrh cvičných firiem je vyvrcholením práce cvičných firiem a zároveň miestom konfrontácie, kde si môžu cvičné firmy overiť všetky získané vedomosti a zručnosti v prostredí, ktoré sa výrazne podobá prostrediu reálnych veľtrhov.
Každým rokom sa rady žiakov, ktorí absolvovali cvičnú firmu, rozširujú a my s nadšením počúvame úžasné referencie na tento predmet, ktoré k nám opätovne prichádzajú a ktorými nám učitelia, žiaci, riaditelia škôl, ale aj zástupcovia reálnych firiem, sponzorov, rodičia a ďalšia verejnosť dávajú chuť a silu do ďalšej práce. Ďakujeme všetkým našim priaznivcom a pozývame ich aj touto cestou v dňoch 28. – 30. novembra do Bratislavy na jubilejný už 15. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem.

Slovenské centrum cvičných firiem

Foto Ján SÚKUP

Tento rok bude nával ako na tenise

Kto bol aspoň raz na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v Bratislave v deň jeho otvorenia, azda bude súhlasiť, že v chodbičkách medzi stánkami býva poriadna tlačenica. A kto by si trúfal porozprávať dopodrobna o tom, čím sa ho každá skupina súťažiacich usilovala prilákať, potreboval by na to dlhé hodiny. Môžete si tam pripadať ako na bazári – ponuka mladých ľudí je podstatne väčšia, ako ste schopní prijať.
Nečudujte sa, v stánku na rozlohe zopár štvorcových metrov chcú žiaci stredných škôl za necelé tri dni ukázať čo najviac z toho, čo si vyskúšali na hodinách v škole, naštudovali mimo vyučovania, vymysleli pri tvorivých diskusiách a potom trpezlivo overovali s každodennou realitou okolo nich. Mnohí vedia, „ako to chodí" v susedných i vo vzdialenejších európskych štátoch, so svojimi nápadmi a vizuálnymi prezentáciami stáli nie raz pred spolužiakmi, učiteľmi svojej školy, pred porotcami i návštevníkmi veľtrhov. Niektorým sa môže zdať, že predmet cvičná firma im už nedáva nové podnety, že v tomto predmete predsa len prevláda ono virtuálne podnikanie, obchodovanie, načrtávanie krajšej reality, aká je okolo nich. Tak to u nás chodí. Medzi mladou generáciou akoby pribúdalo predčasných skeptikov. O to povznášajúcejšie sú, alebo by aspoň mali byť, príklady absolventov stredných škôl, ktorí po maturite úspešne absolvovali vysokú školu, našli si zamestnanie. Nedá sa síce pragmaticky zmerať, ako im v konkrétnej praxi pomohli aktivity v cvičných firmách. Ak pripustíme, že áno, potom sa namiesto spochybňujúcich otázok ponúka možnosť aktívne „byť pri tom".
A vytrvať.

Dušan MIKOLAJ

Učiť sa aktívnym konaním

Škola prestáva byť hlavným zdrojom informácií. Silne jej konkurujú médiá a elektronické zdroje informácií. Skutočnosť, že hlavným poslaním školy už nebude odovzdávanie množstva informácií študujúcim, ale zameranie sa na trvalejšie hodnoty, ako napríklad postoje či záujmy, nutne vyžaduje aplikovanie nových metód, ktoré využíva cvičná firma. Základnou vyučovacou metódou v cvičnej firme je simulácia. Simulácia ako metóda poskytuje možnosti vedieť rozvíjať a uskutočňovať alternatívy, dokázať predpovedať následky rozhodnutí, vedieť bez problémov riešiť rôzne situácie a naučiť sa spoznávať reakcie systémov pri zmene okolností bez toho, aby pri chybách vznikla škoda.
Špecifická forma vzdelávania cvičná firma ako vzdelávacie miesto môže vniesť novú kvalitu do vzťahu teórie a praxe. Základná myšlienka spočíva v tom, že vedomosti získané v iných predmetoch sa v cvičnej firme kombinujú, koncentrujú a prostredníctvom používania a precvičovania upevňujú. V popredí je však získavanie kľúčových kvalifikácií, ktoré umožňuje činnostne orientované vyučovanie v rámci metódy *learning by doing*.
Cvičná firma pomáha rozvíjať podnikateľské zručnosti žiakov, ktoré sú dôležité nielen pre ich osobný rozvoj, ale v konečnom dôsledku aj pre hospodársky rast a zamestnanosť v krajine. Podporovanie podnikateľského myslenia v prostredí cvičných firiem ide ruka v ruke s finančnou gramotnosťou. Žiak v role zamestnanca cvičnej firmy sa učí využívať svoje nápady a tvorivosť a zlepšovať personálne, obchodné, marketingové, finančné, sociálne a iné kompetencie. Spozná štruktúru firmy, zažije proces založenia a vedenia firmy a prácu v jednotlivých oddeleniach. Detailne sa oboznámi so špecifikami svojej pracovnej pozície a uvedomí si vzťahy medzi jednotlivými pracovnými pozíciami vo firme, ako aj jednotlivé procesy vrátane finančných tokov.
V cvičnej firme zistí, čo sú náklady firmy, príjmy, odvody, koľko čo stojí a s čím musí počítať. Aktívne sa zúčastní na riešení individuálnych i tímových úloh.
V cvičnej firme prebiehajú všetky základné činnosti – reklama, objednávka, nákup, predaj, písomný a telefonický hospodársky styk, fakturácia a účtovanie, práca s bankou, činnosti podnikového sekretariátu a i. Cvičná firma je zariadená ako reálna firma, pracuje s reálnymi dokladmi z hospodárskej praxe, obchoduje s fiktívnym tovarom a používa fiktívne peniaze. Využíva alternatívne metódy vyučovania, ako sú simulácia, inscenačná metóda. Učiteľ využíva frontálne vyučovanie celkom minimálne. Je viac starším kolegom, poradcom ako pedagógom. Na Slovensku sa cvičná firma aplikuje prevažne ako vyučovací predmet na stredných odborných školách v rámci riadneho vyučovania. Projekty *Cvičná firma pre absolventov stredných a vysokých škôl* programu PHARE a *Cvičná firma pre absolventov stredných škôl SR* Európskeho sociálneho fondu rozšírili využívanie cvičných firiem aj v rámci rekvalifikácií a následne umožnili ich použitie ako formy celoživotného vzdelávania.
Po rozhodnutí o založení cvičnej firmy, po výbere jej názvu (obchodného mena, príp. loga firmy), po určení právnej formy a zvolení predmetu činnosti nasleduje založenie firmy z právnej stránky.
V tejto súvislosti treba pripomenúť, že výška základného imania nie je ničím podmieňovaná (okrem zákonnej výšky). Odporúčame zvoliť vysoké základné imanie, pretože je predpoklad, že firma bude prvé roky stratová. Prostriedky bude vynakladať zväčša na výplatu miezd, obchodovanie. Realizácia vlastnej produkcie sa bude rozbiehať pomaly. Preto je veľmi dôležité, aby cvičná firma mala dostatok finančných prostriedkov, aby mohla reagovať na ponuky, ktoré dostane od iných cvičných firiem. Dostatok financií (samozrejme, fiktívnych na účte v cvičnej banke) je zárukou, že firma začne predávať, nakupovať, fakturovať, a postupne tak získavať svoje postavenie na trhu doma i v zahraničí a tým budovať partnerské dodávateľsko-odberateľské vzťahy.

Gabriela HORECKÁ

Skúsenosti s prácou cvičných firiem a ich prínos pre žiakov, pedagógov škôl

Anketa UN **Strany 18 – 23**

Na národnej i medzinárodnej úrovni

Strana 19

Súťaženie o Naj prezentácie

Strana 21

Všetko je raz prvý raz

Strany 22 – 23

Cvičné firmy potrebujú kvalitne pripravených a nadšených učiteľov

Strana 25

ANKETA UN

Aké sú vaše skúsenosti s prácou cvičných firiem, aký je ich prínos pre žiakov, pedagógov škôl?

Cvičná firma v mojom živote

Možnosť vyučovať predmet cvičná firma som dostala na Obchodnej akadémii (OA) Imricha Karvaša v Bratislave po návrate z materskej dovolenky roku 1995, keď sa aj v školách začali prejavovať celospoločenské zmeny. Azda som prejavila nadšenie a záujem o tento nový predmet, preto som sa stala členkou nového projektu. Veľkou výhodou bolo, že OA Imricha Karvaša bola zaradená medzi pár pilotných škôl, v ktorých sa testoval predmet cvičná firma. Než som samotný predmet začala vyučovať, mohla som sa profesionálne pripraviť v rámci seminárov, ktoré prebiehali na Slovensku aj v Rakúsku. Pre nás všetkých to bolo niečo prevratné a nezabudnuteľné. S kolegami z iných škôl sme spolu objavovali čaro, ale aj náročnosť tohto predmetu. Kolegovia z Rakúska, ktorí tento predmet vyučovali už niekoľko rokov na obchodnej akadémii vo Viedni, boli pre nás inšpiráciou a povzbudením do budúcnosti.

Cvičná firma si však nevyžaduje iba „profesionálny“ prístup pedagóga, ale najmä podporu zo strany vedenia školy – od vybudovania odbornej učebne, ktorá nie je už iba obyčajnou triedou, ale skutočne pripomína veľkorozmernú kanceláriu, cez jej technické zabezpečenie až po finančné výdavky, ktoré už nie sú „fiktívne“.

Pokiaľ máte kúsok šťastia, že sa vám v skupine zíde skvelá partia študentov, ktorí sa stotožnia s cvičnou firmou a berú ju ako veľké dobrodružstvo, vyhrali ste na celej čiare. Stačí ich už len usmerňovať, poradiť im v otázkach, ktoré sú pre nich príliš náročné, inak zvládajú činnosti vo svojej firme perfektne. Ak sa im podarí uspieť na veľtrhu, prežívajú to ako veľké víťazstvo. Až po rokoch im dôjde, čo všetko si počas cvičnej firmy mohli vyskúšať, pretože takéto vyučovanie je naozaj zážitkové.

Moje osobné spomienky sa viažu na blízku spoluprácu s členkou rakúskeho centra cvičných firiem ACT Gerlinde Taginiovou, ktorá pôsobila na OA Imricha Karvaša ako lektorka. Pripravovala pre učiteľov zo Slovenska zaujímavé semináre a celkovo veľmi pomohla rozvoju cvičných firiem na Slovensku.

Vrcholom úspechov cvičných firiem je účasť na veľtrhoch v zahraničí. Tak som sa spolu s mojimi študentmi zúčastnila veľtrhov v Salzburgu, v Burgase a niekoľkokrát v Prahe.

Zaujímavou skúsenosťou bol aj projekt, ktorý pripravovalo Slovenské centrum cvičných firiem v spolupráci s úradmi práce pre ľudí, ktorí sa nevedeli uplatniť na trhu práce. Absolvovanie kurzu im pomohlo nájsť si svoje miesto v živote. Ako lektorka som sa stretla s mnohými zaujímavými ľuďmi, ktorí sa nevzdávali ani napriek nepriazni osudu.

Pätnásť rokov je vek, ktorý je spojený s dospievaním. Cvičné firmy na Slovensku vyrástli z „detských chorôb“, čaká ich obdobie zrelosti, využitia skúseností a užívania si úspechov.

Prajem cvičným firmám všetko najlepšie.

Zuzana TÓTHOVÁ,
SOŠ podnikania, Strečnianska 20, Bratislava

Kto sa „skrýva“ za Slovenským centrom cvičných firiem?

PREDSTAVUJEME SA

Sme tím nadšených ľudí, ktorí touto prácou každodenne žijú, obetovali jej už niekoľko rokov zo svojho života a majú v pláne v tejto krásnej práci pokračovať naďalej.

Mnohí z vás nás poznajú osobne. Počas niekoľkoročnej spolupráce vznikali medzi nami okrem pracovných vzťahov aj vzťahy osobné, ktoré často prerástli do priateľstiev. Je všeobecne známe, že na pôde Slovenského centra cvičných firiem (SCCF) vznikla „komunita“, známa na celom Slovensku rodinnou atmosférou, ktorá sa prenáša prostredníctvom žiakov a ich učiteľov aj do prostredia mnohých cvičných firiem.

V SCCF od jeho vzniku v roku 1998 pracovalo viacero zamestnancov. Z pôvodného kolektívu odišli Mgr. Michal Baránek a Ing. Mária Mudrončíková. Pevné jadro však zostalo. Tvorí ho kolektív v zložení Ing. Gabriela Horecká (vedúca odboru), Mgr. Marta Marušincová a Ing. Daniel Ňarjaš. Na detašovanom pracovisku Katedry pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave sa do prác SCCF zapájajú Ing. Ľudmila Velichová, PhD., a Ing. Ladislav Pasiar.

Ponúkame vám naše vizitky, ktoré nám pomôžu predstaviť sa a prezradiť čo-to o nás.

Gabriela Horecká

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Povolanie: vedúca odboru Slovenské centrum cvičných firiem
Špecializácia: riadenie Slovenského centra cvičných firiem, príprava a organizácia vzdelávania učiteľov cvičných firiem, príprava a organizácia veľtrhov a kontraktačných dní, medzinárodná spolupráca
Hobby: knihy, detektívky, politika, spravodajstvo, príroda
Obľúbený spevák/speváčka: Queen, Beatles, Miro Žbirka/Marta Kubišová
Obľúbený herec/herečka: Orlando Bloom/Sophia Loren
Životné motto: Ži a nechaj žiť.
Môj pohľad na cvičné firmy: Cvičná firma ako taká ma zaujala ešte v čase, keď som sa sama živila ako živnostníčka. Prešla som si všetkými krokmi založenia a vedenia firmy ešte roku 1992, aj so všetkými chybami, ktoré museli vznikнúť, keďže sme všetci vhupli do podnikania ako do mútnej vody, skoro bez pravidiel. Koncept cvičnej firmy ma oslovil roku 1998, lebo som v ňom videla veľkú šancu pomôcť postaviť sa na vlastné nohy mnohým mladým ľuďom hneď na začiatku „bez straty desiatky“. Cvičná firma napomáha absolventov zorientovať sa v praktickom živote a využiť všetky informácie a vedomosti zo školy. Nenásilnou formou pripravuje žiaka na život, či už na pozíciu zamestnanca, alebo podnikateľa.

Marta Marušincová

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Povolanie: odborná referentka
Špecializácia: registrácia cvičných firiem na odbore živnostenského podnikania a v obchodnom registri pri Slovenskom centre cvičných firiem, poštový úrad, organizácia veľtrhov, lektorka seminárov a kurzov

Hobby: motorky, starožitnosti, záhrada, more, hory, huby
Obľúbený spevák/speváčka: Daniel Landa/Marika Gombitová
Obľúbený herec/herečka: Mel Gibson/Sophie Marceau
Životné motto: Carpe diem. (Užívaj si deň.)
Môj pohľad na cvičné firmy: Spätné reakcie žiakov, ktorí absolvovali cvičnú firmu, nám dokazujú, akú veľkú úlohu zohráva tento predmet v živote mladých ľudí. Až v reálnom živote si uvedomia, na čo všetko sa v cvičnej firme dokázali pripraviť, ako veľmi im získané vedomosti pomáhajú v bežnom živote alebo v zaradení sa na trh práce. Toto považujem za jeden z dôležitých faktov, prečo sa oplatí predmet cvičná firma vyučovať, propagovať a zavádzať na všetky stredné školy.

Daniel Ňarjaš

Pracovisko: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Povolanie: odborný referent
Špecializácia: tvorba a aktualizácia databáz cvičných firiem na Slovensku, poskytovanie služieb tuzemského a zahraničného platobného styku, príprava a realizácia seminárov, veľtrhov, lektorstvo, poradenstvo a konzultácie odborného vzdelávania a výchovy k predmetu cvičná firma
Hobby: telematika, fotografovanie, filmovanie, hudba
Obľúbený spevák/speváčka: interpret nie je najdôležitejší, podstatné je, aby skladba „chytila za srdce“
Obľúbený herec/herečka: každý dobrý herecký výkon
Životné motto: Umenie žiť nie je umenie hrať s dobrou kartou, ale umenie zohrať so zlou kartou dobrú hru. (Robert L. Stevenson)
Môj pohľad na cvičné firmy: Cvičná firma je úžasný koncept, v ktorom sa spájajú teoretické poznatky získané vo viacerých predmetoch do pracovných náplní – pozícií v rámci činností jednotlivých oddelení. Žiak si sám na sebe overí rôznorodé schopnosti (samostatnosť, komunikatívnosť, flexibilitu, kreativitu) a taktiež silné a slabé stránky svojej osobnosti. *Job rotation* (výmena pracovnej pozície) ponúka žiakovi možnosť zistiť, v ktorých kľúčových kompetenciách vyniká viac a v ktorých menej. Dôležité pre žiaka je zistenie, čo nové v sebe objaví, čo ho v skutočnosti baví a v čom je lepší ako ostatní žiaci. V konečnom dôsledku získa predstavu, aká práca ho uspokojuje, kam sa má nasmerovať a aké pracovné a životné ciele by si mal zadefinovať.

Ľudmila Velichová

Pracovisko: Katedra pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, Obchodná akadémia Imricha Karvaša Bratislava
Povolanie: vysokoškolská a stredoškolská učiteľka
Špecializácia: didaktika cvičnej firmy, didaktika daňovníctva, cvičná firma, podniková ekonomika, odborný nemecký jazyk

Hobby: folklór, pilates, záhrada, pes, turistika
Obľúbený spevák/speváčka: Jarek Nohavica/Jana Kirschner
Obľúbený herec/herečka: Nicolas Cage/Emília Vášáryová
Životné motto: Som tu pre vás.
Môj pohľad na cvičné firmy: Cvičné firmy považujem za jeden z najlepších projektov, ktorý získal pevné miesto aj v našom odbornom vzdelávaní. Umožňujú žiakom vyskúšať si množstvo rôznych obchodných, marketingových, personálnych a finančných činností a lepšie sa pripraviť na prácu v reálnych firmách, prípadne na vlastné podnikanie. V cvičnej firme sa zároveň učia tímovej práci, sú nútení rozhodovať sa a brať na seba zodpovednosť, vedieť prijať kritiku i názor druhých. Práca v cvičnej firme nielen učí, ale aj kultivuje a rozvíja osobnosť mladého človeka. A to je v dnešnom svete veľmi dôležité.

Ladislav Pasiar

Pracovisko: Katedra pedagogiky NHF Ekonomickej univerzity v Bratislave
Povolanie: vysokoškolský učiteľ
Špecializácia: cvičná firma, didaktická technika, didaktika aplikovanej informatiky, prezentačné zručnosti
Hobby: moja práca, folklór, priatelia, učenie sa nových vecí
Obľúbená hudba: Metallica, Deep Purple, Iron Maiden
Obľúbený herec/herečka: Liam Neeson
Životné motto: Aj ten najdlhší beh sa začína obyčajným krokom.
Môj pohľad na cvičné firmy: Cvičná firma svojím poslaním hravou formou integruje poznatky zo všetkých odborných ekonomických predmetov. Každý v nej nájde miesto nielen na uplatnenie svojich schopností, ale aj zužitkovanie naučených teoretických vedomostí. Zastáva miesto nielen na overovanie týchto znalostí, ale aj v naučení či obohatení ďalších osobnostných predpokladov. Okrem toho učí žiakov zodpovednému prístupu k podnikaniu, k vedeniu ľudí, ako aj samotnej firmy. Učí žiakov, ako v skutočnosti funguje vedenie účtovníctva, personalistika či iné oblasti, ako napríklad marketing, obchod a podobne. Takisto motivuje a podporuje svojich absolventov do podnikania aj celkového začlenenia sa na trh práce. Cvičná firma však nie je len o zábave. Systém plnohodnotného fungovania cvičných firiem a sieť „nadriadených“ orgánov poskytuje žiakom a učiteľom aj spätnú väzbu ohľadom ich práce. A nemôžeme zabúdať ani na súčasné trendy nielen v oblasti podnikania, ale aj v oblasti výchovy a vzdelávania, a preto je aj pri tomto skvelom predmete nutné rešpektovať najnovšie postupy či pravidlá a neustálou aktualizáciou prispievať k stálej atraktívnosti tohto predmetu.

Na národnej i medzinárodnej úrovni

ŠIOV/SCCF

Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF) vzniklo v januári 1998 na detašovanom pracovisku Štátneho inštitútu odborného vzdelávania na Černyševského 27 v Bratislave-Petržalke na základe rozhodnutia Ministerstva školstva SR a za účinnej morálnej a materiálnej pomoci rakúskeho ministerstva školstva a KulturKontaktu. SCCF reprezentuje Slovensko aj na medzinárodnej úrovni a zabezpečuje spoluprácu so zahraničnými centrálami a cvičnými firmami.

Od roku 2008 sa Slovenské centrum cvičných firiem presťahovalo a funguje v priestoroch Štátneho inštitútu odborného vzdelávania na Bellovej 54/A v Bratislave. Detašované pracovisko SCCF pracuje na Katedre pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity na Dolnozemskej ceste 1 v Bratislave.

Hlavné úlohy SCCF

- **simuluje úrady štátnej správy** – odbor živnostenského podnikania, registrový súd, daňový a colný úrad, sociálnu a zdravotnú poisťovňu, poštový úrad a banky pre domáci a zahraničný platobný styk; Centrobanka pri SCCF vedie aj personálne účty cvičných firiem, ako aj účty poisťovní a daňového úradu, čím úplne simuluje tok financií cvičnej firmy;
- **pripravuje konferencie, semináre, školenia, kontinuálne vzdelávanie učiteľov cvičných firiem** (od septembra 2010 zatiaľ do augusta 2012), zabezpečuje poradenskú činnosť pre cvičné firmy, pripravuje projekty, pomáha pri tvorbe projektov škôl, zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu, spravuje vlastnú internetovú stránku v rámci www.siov.sk;
- **organizuje súťaže cvičných firiem** (napr. od roku 2011 súťaž o Najlepší podnikateľský zámer);
- **pripravuje a organizuje veľtrhy a kontraktačné dni cvičných firiem** doma a v zahraničí: účasť víťaza 14. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem 2011 ProFolktrade, s. r. o., z Obchodnej akadémie Levice v marci 2012 na veľtrhu cvičných firiem v Ostrave; účasť slovenských cvičných firiem v marci 2012 v Prahe; 8. februára 2012 na kontraktačných dňoch v Šali, 23. februára 2012 v Poprade, regionálny veľtrh cvičných firiem a zároveň 4. ročník kontraktačných dní 20. marca 2012 v Žiari nad Hronom; na konci novembra sa v Národnom tenisovom centre na Príkopovej 6 v Bratislave uskutoční vrcholný celoslovenský 15. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem;
- **umožňuje cvičným firmám** zadarmo si otvárať e-shopy na www.shoptet.sk.

Foto archív SCCF

So štyridsaťročnou tradíciou

EUROPEN/SCCF

Za kolísku cvičných firiem môžeme považovať rakúske a nemecké stredné odborné školstvo. Oba štáty majú v oblasti cvičných firiem svoje prvenstvo. Nemecko, kde pracuje okolo 700 cvičných firiem, ich využíva spolovice na vzdelávanie dospelých. V Rakúsku pracuje približne 1 000 cvičných firiem, prevažne v oblasti školstva. Využívajú tzv. školský model a predmet cvičná firma je povinný na všetkých obchodných školách a obchodných akadémiách.

Nemecký, tzv. rekvalifikačný model je koncipovaný ako viacmesačný kurz najmä pre cieľovú skupinu nezamestnaných. Jeho účastníci ho navštevujú každý deň 6 až 8 hodín, takže nevypadnú zo štandardného pracovného rytmu a zároveň majú dostatočný časový priestor na rutinné osvojenie si nových pracovných činností, návykov, atď. Účastníci kurzov sú zároveň aj finančne motivovaní, pretože za túto prácu na sebe poberajú počas trvania kurzu vyšší peňažný príspevok, ako je štandardná podpora v nezamestnanosti.

V rámci rakúskeho, tzv. školského modelu je cvičná firma zaradená do učebných plánov ako povinný odborný predmet. Vyučuje sa na stredných školách vo vyšších ročníkoch, spravidla 5 hodín týždenne, najčastejšie ako päťhodinový blok, ktorý umožňuje simulovať pol pracovného dňa. Motiváciou pre žiakov je najmä spôsob vyučovania, ktorý nemá klasický frontálny charakter.

Moderné dejiny cvičných firiem majú v štátoch s vyspelou trhovou ekonomikou štyridsaťročnú tradíciu. V súčasnosti ich pôsobí v rámci siete EUROPEN - PEN International (svetového združenia cvičných firiem) približne 6 000 v 45 štátoch sveta.

Vznik cvičných firiem na Slovensku

Myšlienku cvičných – pôvodne fiktívnych – firiem sa podarilo zaviesť do výchovno-vzdelávacieho procesu stredných škôl v Slovenskej republike prostredníctvom Katedry pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, ktorá podnietila vznik prvých fiktívnych firiem na obchodných akadémiách v Bratislave a v Senici už v školskom roku 1991/1992. Následne vzniklo Centrum fiktívnych firiem na pôde uvedenej katedry, ktoré zohralo priekopnícku úlohu v procese vzniku i rozvoja cvičných firiem na stredných odborných školách v SR. Veľký záujem o koncepciu cvičných firiem zo strany obchodných akadémií a rozvoj medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti vyvolal potrebu riadenia a koordinácie činnosti cvičných firiem. To viedlo k požiadavke vybudovať národnú centrálu cvičných firiem, zabezpečiť jej financovanie a personálne obsadenie. Na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave nebolo možné zabezpečiť vybudovanie takéhoto národného pracoviska aj z dôvodu potreby jeho právnej subjektivity. Riešením bolo vytvorenie Slovenského centra cvičných firiem (SCCF), ktoré je samostatným odborom Štátneho inštitútu odborného vzdelávania (ŠIOV).

Možno konštatovať, že ŠIOV podporoval myšlienku cvičných firiem od samého začiatku. V spolupráci s nemeckým spolkovým ministerstvom školstva a najmä spolkovým inštitútom odborného vzdelávania v Berlíne už roku 1994 cestou projektu *Transforma* materiálne vybavil tri prvé pilotné cvičné firmy v troch krajoch Slovenska – na Obchodnej akadémii (OA) na Račianskej ulici v Bratislave, na OA v Poprade a na OA v Banskej Bystrici. Spolupráca medzi Rakúskom a Slovenskou republikou vyústila do projektu, v rámci ktorého sa uskutočnila v rokoch 1997, 1998 a 1999 séria multiplikačných školení pre pracovníkov Slovenského centra cvičných firiem a učiteľov z deviatich pilotných škôl v Slovenskej republike (dve boli z Bratislavy a sedem z ostatných krajov Slovenska), ktoré tvoria sieť multiplikátorov projektu cvičná firma.

Sieť cvičných firiem v každom štáte spravuje národná centrála cvičných firiem, ktorá pre ne simuluje orgány štátnej správy (na Slovensku odbor živnostenského podnikania, registrový súd, sociálnu a zdravotnú poisťovňu, daňový úrad, colný úrad a cvičnú banku), organizuje vzdelávacie podujatia pre učiteľov a lektorov cvičných firiem, vedie projekty odborného vzdelávania a organizuje medzinárodný veľtrh cvičných firiem.

Na Slovensku v oblasti cvičných firiem momentálne dominuje školský model. Po jeho úspešnej aplikácii sa postupne darí robiť prvé kroky i v rekvalifikačnej oblasti. Od roku 1998 počet cvičných firiem dynamicky vzrástol z 35 na približne 700 v roku 2012. Dôvod je jednoduchý – simulácia reálnej praxe vo vzdelávacom prostredí cvičných firiem poskytuje vynikajúcu prípravu na budúce pôsobenie v zamestnaní a okrem odborných znalostí a zručností sprostredkúva žiakom i tzv. kľúčové kvalifikácie. Väčšina cvičných firiem pracuje na všetkých typoch stredných odborných škôl, experimentálne na Ekonomickej univerzite v Bratislave a cvičné firmy aplikujeme aj v oblasti vzdelávania dospelých.

Predmet cvičná firma, ktorý sa vyučuje na našich školách ako povinný alebo voliteľný predmet, integruje teoretické vedomosti z viacerých ekonomických predmetov, je mostom medzi teóriou a praxou, a čo je veľmi dôležité – žiakov aj baví. Výhodou tejto formy integrácie učiva je snaha o maximálne priblíženie sa reálnej praxi.

(sccf)

Foto archív SCCF

ANKETA UN

Firemný slogan musí mať dušu

V školskom roku 1996/1997 sa zapojila Obchodná akadémia na Tajovského ul. v Banskej Bystrici do slovensko-nemeckého projektu týkajúceho sa zakladania vtedy fiktívnych firiem na obchodných akadémiách (OA). V tom istom roku vznikla aj prvá fiktívna firma, ktorá funguje dodnes, postupne vznikajú ďalšie. Roku 1998 pokračujeme v slovensko-rakúskom projekte cvičných firiem ako jedna z deviatich pilotných OA na Slovensku. Naše portfólio sa rozrástlo do 15 cvičných firiem, ktoré sú podľa záujmu žiakov striedavo v aktívnom i „spiacom“ režime.

Zdá sa, že „detské choroby“ máme za sebou. Patríme k verným účastníkom Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Bratislave (MVCF) i regionálneho veľtrhu a kontraktačného dňa cvičných firiem v Žiari nad Hronom. Naše firmy prinášajú ocenenia z každého veľtrhu. Tešili sme sa z cien za NAJ cvičnú firmu, katalóg, stánok, elektronickú prezentáciu, nápad, logo, reprezentanta. Na 8. MVCF získala naša OA Cenu ekonomickej praxe.

O zmysle našej práce svedčia vyjadrenia bývalých i súčasných „zamestnancov“ cvičných firiem:

„... na cvičnej robíme všetko naozaj... to nielen akože...“

„... na pracovnom pohovore som využil certifikát za prácu v cvičnej firme a pohovor nabral úplne iné obrátky...“

„... veľtrh mi dal veľa skúseností, nie je jednoduché byť na nohách 8 – 9 hodín... a boli tam krásne baby...“

„... to nie je len tak byť riaditeľkou, to je zodpovednosť...“

„... konečne sa realizujem v reklame...“

„... už viem, ako treba viesť pracovnú poradu, spočiatku som mávala trému...“

„... bolo to čudné oslovovať spolužiakov kolegovia...“

„... sklad máme v ‚skrini‘ aj s dokladmi...“

„... veď účtovníctvo nie je v ‚cvičnej‘ vôbec také ťažké...“

... vyber si ‚cvičnú‘ – neučíš sa teóriu, ale robíš prakticky (odporúčanie mladším spolužiakom pri výbere voliteľných predmetov)“

„... firemný slogan musí mať dušu...“

Ing. Jana KATONOVÁ,
vedúca cvičných firiem,
OA, Tajovského 25,
Banská Bystrica

Zo spolupráce s reálnymi firmami

História prvej cvičnej firmy v Hotelovej akadémii v Liptovskom Mikuláši sa začala písať v školskom roku 2005/2006. V rámci záujmového krúžku vznikla cvičná firma Dancetour, s. r. o, ktorej predmetom činnosti bol predaj tanečných pobytov do exotických krajín sveta. Členkami cvičnej firmy boli žiačky 4. ročníka päťročného študijného odboru ekonomické a obchodné služby.

V prvom roku existencie firmy sa zvolil názov, náplň činnosti, logo cvičnej firmy, vytvorili sa jednotlivé zložky firmy, stanovili sa jednotlivé pozície. V ďalšom kroku zamestnanci cvičnej firmy vypracovali všetky dokumenty potrebné na registráciu firmy v obchodnom registri, soci-

(pokračovanie ankety na strane 20)

ANKETA UN

(pokračovanie ankety zo strany 19)

álnej poisťovni, na daňovom úrade a začali vlastný chod firmy.

O rok neskôr, v školskom roku 2006/2007, sa cvičná firma zúčastnila 9. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Bratislave, kde získala ocenenie usporiadateľa za stánok, produkt a predaj. Samotnú účasť predchádzala náročná príprava pri tvorbe katalógu, prezentácie a stánku firmy. Za hlavný motív stánku si žiačky zvolili andalúzsky kroj, hudbu a tanec flamenco. Kvôli autenticite sa dievčatá naučili tancovať flamenco v Liptovskom tanečnom centre a zapožičali si pravé andalúzske kroje. V tom istom školskom roku sa zúčastnili aj 14. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Prahe, kde získali 3. miesto za katalóg.

Ďalšou cvičnou firmou v rámci krúžkovej činnosti na našej škole bola ScrEam, s. r. o. Vznikla v školskom roku 2008/2009 a predmetom jej činnosti boli služby v oblasti teambuildingu, firemných podujatí a ubytovacích služieb v nízkotatranskom regióne. Jej činnosť bola prepojená s reálnymi firmami, a to s hotelom Jánošík a firmou Xsport v Liptovskom Mikuláši. Prepojenie cvičnej firmy s reálnou firmou spočívalo v materiálnej a vo finančnej podpore činnosti cvičnej firmy a recipročne v prezentovaní partnerských firiem prostredníctvom cvičnej firmy.

Už druhý školský rok pracuje v rámci krúžkovej činnosti v škole ďalšia cvičná firma – ElemQuilt, s. r. o. Predmetom jej činnosti je predaj bytového textilu. Po prvýkrát v nej pracujú žiaci študijného odboru pracovník marketingu so zameraním na obchod. Aj táto cvičná firma úzko spolupracuje s reálnou firmou Quiltex, a. s., so sídlom v Liptovskom Mikuláši, ktorá sa zaoberá výrobou bytového textilu na základe škandinávskej technológie. V prvom roku existencie firmy žiaci vykonali všetky potrebné kroky k vzniku spoločnosti, jej registrácii v obchodnom registri, sociálnej poisťovni, vytvorili si jednotlivé oddelenia, rozdelili si pracovné pozície a začali vlastný chod firmy. Finančné prostriedky na jej chod získali netradičným spôsobom, a to predstavením svojich výrobkov cez katalóg a prezentáciu počas Dňa spotrebiteľov v priestoroch školy. Ich aktivita sa stretla s obrovským ohlasom u žiakov školy, pedagógov aj návštevníkov, stravníkov školy a firma uskutočnila obchod za vyše 45-tisíc eur.

Musím konštatovať, že pri príprave na Deň spotrebiteľov sme sa stretli s obrovskou ústretovosťou a pomocou od reálnej firmy Quiltex, ktorá nám zapožičala svoje výrobky, umožnila žiakom bližšie sa oboznámiť so škandinávskou technológiou, ktorá tvorí základ ich výrobnej činnosti, a poskytla cenné rady pri príprave predajnej techniky. Pracovníci cvičnej firmy ElemQuilt sa následne rozhodli zúčastniť na 15. ročníku Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Bratislave.

Aj naša škola sa práve pre potrebu skĺbiť teóriu s praxou rozhodla ponúknuť žiakom záujmový krúžok cvičná firma, kde majú príležitosť vyskúšať si jednotlivé činnosti reálnej firmy, uplatňovať svoju nápaditosť, tvorivosť, invenciu – pri práci so zákazníkom, pri tvorbe propagačných materiálov, pri účasti na veľtrhoch, kde sa naučia pracovať v tíme a pre tím.

Aj keď nevidím, vzdialené ciele mi nie sú neznáme

PRÍBEH Z LEVOČE

Celý náš život sprevádzajú neustále skúšky, či si to prajeme, alebo nie, a podľa toho sa nám otvárajú ďalšie životné brány, ktorými je nám podľa našich schopností a zásluh umožnené prejsť.

Životná cesta každého človeka – zdravého jedinca i človeka zaradeného do znevýhodnenej skupiny obyvateľstva – je do veľkej miery ovplyvnená jeho cieľavedomosťou a snažením.

Aký môže byť život nevidiaceho človeka? Za všetkých jeden príklad americkej aktivistky a spisovateľky Hellen Kellerovej, ktorá vo veku 19 mesiacov po infekčnej chorobe oslepla a ohluchla. Ale na život nezanevrela. Ba práve naopak. Vyštudovala, získala vyššie vzdelanie, dožila sa 88 rokov a v jednej zo svojich kníh uvádza: „Tak veľa mi bolo dané, že nemôžem uvažovať o tom, čo mi bolo odopreté.“

Práve táto myšlienka zaúradovala v hlavách zanietených pedagógov Strednej odbornej školy (SOŠ) pre žiakov so zrakovým postihnutím internátnej v Levoči, ktorí pred niekoľkými rokmi rozmýšľali nad tým, ako naučiť žiakov odboru technicko-ekonomický pracovník uplatňovať v praxi získané vedomosti z ekonomiky, účtovníctva, hospodárskej korešpondencie, marketingu, cudzieho jazyka či výpočtovej techniky. Ako si dostatočne uvedomovať vzájomné prepojenie týchto predmetov v praxi? A čo tak skúsiť sa priblížiť novej modernej forme vzdelávania známej pod názvom cvičná firma?

Pomoc od priateľov

A nápad sa stal v októbri 2005 skutočnosťou. Vďaka ochote vedenia školy a výraznej finančnej podpore Klubu priateľov zrakovo postihnutej mládeže pri SOŠ pre žiakov so zrakovým postihnutím internátnej v Levoči bola založená cvičná firma, kde nevidiaci a slabozrakí žiaci našej školy dodnes získavajú prvé skúsenosti s reálnou praxou.

Roky, ktorými sme prešli, neboli jednoduché. Predovšetkým boli plné zmien, učenia sa novým veciam, ale aj bežnej každodennej práce. Stretli sme sa s mnohými problémami. Ale aj to je súčasťou firemného života, prekonávať prekážky a posúvať sa dopredu.

Prvé veľké víťazstvá

Dovoľte mi trochu zaspomínať a uviesť zaujímavé momenty z firemnej histórie. Prvýkrát sa cvičná firma súťažne predstavila na 9. Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v Bratislave v novembri 2006. Bola ocenená Cenou Naj slogan cvičnej firmy za výrok *Neničte Zem igelitom, košík od nás je vždy hitom!* O rok, v novembri 2007, cvičná firma súťažila v Bratislave opäť a získala 2. miesto v súťaži Naj stánok a v celkovom hodnotení skončila na 7. mieste. Po dovtedajších úspechoch sa v decembri 2009 dostavil úspech najväčší. Cvičná firma PRÚTY, s. r. o., získala v hlavnej súťaži 1. miesto a stala sa absolútnym víťazom 12. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. Po roku na ňom bodovala znova – bola ocenená prestížnou Cenou Nadácie F. A. Hayeka za celkovú podnikateľskú činnosť firmy, predmet podnikania, svoju prezentáciu a obchodovanie na trhu cvičných firiem.

Svieti nám vedomie, odvaha a vôľa
a jasná myseľ, tej tma neodolá!
Hľadáme medzi ľuďmi miesto pre seba –
ozajstný malý kúsok ľudského neba,
aby sme sny na skutočnosť mohli premeniť.

Od roku 2009 sa pravidelne v mesiaci marci zúčastňujeme kontraktačného dňa cvičných firiem podtatranského regiónu, ktorý organizuje Obchodná akadémia v Poprade. Cvičná firma nechýbala ani na 14. ročníku regionálneho veľtrhu cvičných firiem v Žiari nad Hronom, kde v súťaži Naj slogan získala 3. miesto.

Ocenenie v zahraničí

Roku 2011 sa sen študentov a pedagógov cvičnej firmy PRÚTY, s. r. o., z Levoče stal skutočnosťou. Vybrali sme sa do Prahy! V dňoch 29. – 31. marca sa tam naša cvičná firma zúčastnila prestížneho 17. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem za účasti 185 cvičných firiem zo 16

štátov Európy. Na veľtrhu sa stretli mladí a perspektívni ekonómovia z celej Európy, nielen aby zdokonalili svoje praktické zručnosti či propagovali vlastnú firmu. Popritom spoznali kultúru, tradície iných krajín, objavili nové priateľstvá, skúsenosti, komunikovali v cudzom jazyku, ktorého ovládanie je v dnešnej dobe nevyhnutné. Veď úradným jazykom na veľtrhu pre zahraničné firmy, a teda aj pre nás, bola angličtina. Počas troch dní fiktívneho obchodovania, ktoré delil len krôčik od obchodovania reálneho, panovala medzi študentmi atmosféra rivality i túžby vyhrať, ktorá sa stávala hnacím motorom pri prekonávaní vlastných limitov a hraníc. Po náročných dňoch plných napätia, ale tiež radosti, zábavy a nových skúseností získala cvičná firma PRÚTY, s. r. o., vo vyhlásených súťažiach 1. miesto za Naj stánok zahraničnej cvičnej firmy a 2. miesto za Naj katalóg zahraničnej cvičnej firmy. Naše dievčatá v silnej konkurencii obstáli výborne a dokázali, že aj zrakovo postihnutí žiaci vedia byť rovnako úspešní ako ich zdraví rovesníci.

Povzbudením do ďalšej firemnej práce bola vstupenka od organizátorov na nasledujúci medzinárodný veľtrh s predplateným veľtržným miestom. A tak sme sa znova pustili do práce. Po roku sme sa v dňoch 20. – 22. marca 2012 znova ocitli v Prahe v poradí už na 18. ročníku tohto podujatia za účasti 140 domácich aj zahraničných cvičných firiem. Zamestnanci cvičnej firmy PRÚTY, s. r. o., počas veľtrhu neúnavne, ochotne a vždy s úsmevom predstavovali produkty a doterajšiu prácu svojej firmy, predávali ponúkaný tovar, vypisovali potrebné účtovné doklady, uskutočňovali vzájomné obchody, vymieňali si obchodné kontakty. Zisk prvého miesta za Naj elektronickú prezentáciu zahraničnej cvičnej firmy nás veľmi potešil.

V októbri tohto roku sme ani na chvíľu nezaváhali a radi prijali pozvanie Obchodnej akadémie v Košiciach na 10. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem krajín V4, ktorý sa konal v Spoločenskom pavilóne v Košiciach. V krásnych reprezentačných priestoroch pavilónu sa veľtrhu zúčastnilo 31 cvičných firiem zo Slovenska a z Českej republiky. Bol prehliadkou práce študentov odborných škôl, ktorí vo svojich firemných stánkoch ponúkali svoje výrobky či služby, prezentovali firemné katalógy a súťažili v tradičných disciplínach – Najlepšia cvičná firma, Najkrajší stánok, Najlepší katalóg, Najlepšia elektronická prezentácia, Najlepší reprezentant/reprezentantka. Študenti inštalovali, stavali, ukladali, premiestňovali a potom komunikovali, vypisovali, predávali. Najlepšie, ako vedeli. Veď išlo o veľa. Počas dvoch veľtržných dní sa snažili odbornú porotu zaujať a siahnuť na niektorú z cien. Zamestnanci cvičnej firmy PRÚTY, s. r. o., Levoča sa po záverečnom vyhodnotení znova tešili. Ich firemný stánok získal v súťaži Naj stánok 2. miesto. Treťou najlepšou obchodnou reprezentantkou veľtrhu v kategórii Naj reprezentantka sa stala Tatiana Piskorová. Lektorka cvičnej firmy Ing. Miriam Mrovčáková bola ocenená Cenou Nadácie F. A. Hayeka za prínos k ekonomickému a podnikateľskému vzdelávaniu.

Uspejú tvoriví

V neustálej práci so zrakovo postihnutými študentmi v cvičnej firme chceme pokračovať aj naďalej, pretože sme ňou dosiahli veľa. Znížili sme závislosť zrakovo postihnutých študentov od pomoci iných osôb pri úkonoch podmieňujúcich zamestnanosť, zvýšili ich prispôsobivosť požiadavkám trhu práce, poskytli im podporu na naštartovanie a úspešný rozvoj pracovnej kariéry a rozšírili možnosti uplatnenia absolventov školy v novom zamestnaní alebo vo vlastnom podnikaní. Stále veríme na šancu dosiahnuť úspech len serióznou prácou, poctivým úsilím a vlastným pričinením. Sme presvedčení, že cvičná firma v našej škole otvorila nové cesty k poznaniu, k práci a vzdelávaniu zrakovo postihnutých študentov.

Každý človek, aj postihnutý, sa rodí ako niečo nové, čo tu ešte nebolo, rodí sa tým, čo má v živote dokázať.

Každý človek môže vidieť, počuť, dotýkať sa, ochutnávať a myslieť za seba. Každý má jedinečné kvality – svoje schopnosti a svoje obmedzenia.

Z každého môže byť významný, mysliaci, uvedomelý a tvorivý človek – naozajstný víťaz.

Ing. Miriam MROVČÁKOVÁ,
lektorka cvičnej firmy
Foto archív cvičnej firmy

Súťaženia o Naj prezentácie

SCCF

Veľtrh cvičných firiem je miesto, kde sa sústreďuje prezentácia produktov cvičnej firmy. Cvičné firmy na veľtrhu môžu porovnať svoju úroveň s inými vystavovateľmi. Prostredníctvom veľtrhu získavajú obchodné kontakty a uzatvárajú obchody s inými cvičnými firmami.

Veľtrh cvičných firiem je jednou z foriem podpory predaja a reklamy. Dochádza tu ku konfrontáciám cvičných firiem a k odhaleniu ich možných silných a slabých stránok.

Pre žiaka veľtrh znamená možnosť obchodnej a spoločenskej komunikácie aj v cudzom jazyku. Medzi cvičnými firmami sa uskutočňujú obchodné rokovania a uzatvárajú sa obchody. Význam veľtrhu pre žiaka spočíva v tom, že zvyšuje svoju schopnosť viesť obchodný rozhovor. Súčasťou obchodného rozhovoru a rokovania je spoločenské správanie, verbálna a neverbálna komunikácia, ktoré si žiak precvičuje a získava skúsenosti na skutočnú prácu v budúcnosti.

Prvý veľtrh cvičných firiem na Slovensku sa uskutočnil 24. novembra 1998 v bratislavskom Istropolise ako súčasť JUVYR-u. Tým sa začala jedinečná história spojenia fiktívnosti nákupu a predaja v rámci veľtrhu cvičných firiem a reálnosti nákupu a predaja výrobkov a služieb žiakov stredných odborných škôl a stredných odborných učilíšť.

Na prvom veľtrhu sa zúčastnilo 33 slovenských cvičných firiem, SCCF a jeden zahraničný účastník a zároveň partner nášho centra: rakúske centrum cvičných firiem ACT z Viedne.

Účasť Slovenska na veľtrhoch v zahraničí

Za aktívnej pomoci SCCF a finančnej podpory ACT sa tri slovenské cvičné firmy z obchodných akadémií (OA) v Bratislave, Poprade a Leviciach zúčastnili v marci 1999 na medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v rakúskom Salzburgu. V marci 2000 na medzinárodnom veľtrhu v Prahe sa ich zúčastnilo už jedenásť a cvičná firma Bonobon z OA Trenčín získala prvé miesto. V marci 2001 sa s podporou a organizačnou pomocou SCCF zúčastnili na medzinárodnom veľtrhu v Salzburgu aj štyri cvičné firmy zo Slovenska: z Popradu, zo Žiaru nad Hronom, z Levíc a Bratislavy.

Na medzinárodnom veľtrhu v Prahe v marci 2001 bolo až dvanásť slovenských cvičných firiem, firma Sancom z OA na Hrobákovej ul. v Bratislave získala druhé miesto.

V dňoch 10. – 13. marca 2009 sa tím SCCF zúčastnil na medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v rakúskom Salzburgu (International Trade Fair for Training Firms Messezentrum). Slovensko malo na veľtrhu veľmi úspešnú cvičnú firmu Mex-hotel, s. r. o., z OA na Nevädzovej ul. v Bratislave. Viedla ju Ing. Simona Priecelová, ktorej firmy boli už niekoľkokrát víťazmi na slovenskom veľtrhu cvičných firiem. Firmu Mex-hotel reprezentovalo osem žiakov, dve učiteľky aj sponzor. Pre nás bolo dobrou správou, že žiakov sprevádzal partner z reálnej firmy, podnikateľ priamo z praxe, ktorý ich môže usmerňovať a pomáhať im v ich profesionálnom raste, keďže sa sám pohybuje a obchoduje na reálnom trhu.

V posledných rokoch sa slovenské cvičné firmy veľmi aktívne zúčastňujú na veľtrhoch v Českej republike.

Na pražskom výstavisku Incheba sa v dňoch 29. – 31. marca 2011 uskutočnil už 17. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. Na veľtrhu sa zúčastnilo celkovo 185 cvičných firiem zo 16 štátov, preto sme hrdí, že z piatich zúčastnených slovenských cvičných firiem boli dve úspešné: firma PRÚTY, s. r. o., z SOŠ pre žiakov so zrakovým postihnutím internátnej v Levoči získala 1. miesto za Naj stánok zahraničnej cvičnej firmy a 2. miesto za Naj katalóg zahraničnej cvičnej firmy a cvičná firma Ovečka Anička z OA Rožňava získala 3. miesto za Naj katalóg zahraničnej cvičnej firmy.

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální v Ostrave-Mariánskych Horách pripravila 7. marca 2012 už 6. medzinárodný veľtrh cvičných firiem na výstavisku Černá louka v Ostrave. Celkovo na ňom vystavovalo 24 cvičných firiem, z toho 6 zahraničných (4 zo Slovenska, po 1 z Poľska a Fínska). Slovenské cvičné firmy sa umiestnili na prvých miestach v štyroch súťažiach. Nás teší, že absolútny víťaz slovenského 14. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem ProFolktrade, s. r. o., z OA Levice nesklamal a získal cenu Naj stánok.

V dňoch 20. – 22. marca 2012 sa cvičná firma PRÚTY, s. r. o., z Levoče po roku opakovane zúčastnila prestížneho 18. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Prahe. Tento rok sa veľtrhu zúčastnilo 140 cvičných firiem zo 16 štátov Európy – z Albánska, Bulharska, Belgicka, Českej republiky, Talianska, Chorvátska, Litvy, Maďarska, Nemecka Poľska, Rakúska, Rumunska, Ruska, zo Slovenska, Švédska a z Veľkej Británie. Firma PRÚTY získala vo vyhlásených súťažiach 1. miesto za Naj elektronickú prezentáciu zahraničnej cvičnej firmy.

Kolektív SCCF
Foto archív SCCF

Kontraktačné dni cvičných firiem

„FACE TO FACE“

Slovenské centrum cvičných firiem sa v spolupráci s pilotnými školami roku 2008 dohodlo podporiť obchodnú bilanciu cvičných firiem organizovaním kontraktačných dní pre západ, stred a východ Slovenska. Už štvrtý rok kontraktačné dni podporujú nárast kvantity domáceho obchodu cvičných firiem, ale aj zvýšenie kvality. „Zamestnanec“ cvičnej firmy si precvičí zručnosti od organizačno-praktickej prípravy predajného a prezentačného miesta, materiálneho zabezpečenia, prezentácie svojej firmy cez aplikovanie teoreticko-odborných vedomostí v praxi až po kľúčové kvalifikácie v oblasti marketingového správania sa a konania.

Hlavnou myšlienkou je podpora nákupu a predaja *face to face*, ako aj možnosť zvýšenia obchodnej bilancie cvičných firiem.

Roku 2012 ako prvá rozbehla štafetu kontraktačných dní na Slovensku Spojená škola, Nivy 2, Šaľa už 8. februára v Miestnom kultúrnom stredisku v Šali. Zúčastnilo sa 34 cvičných firiem, okrem slovenských aj po jednej z Čiech, Maďarska, Poľska a Nemecka. Cvičné firmy súťažili v kategórii Naj stánok, Naj katalóg, Naj logo, Naj slogan, Naj elektronická prezentácia.

Obchodná akadémia na Murgašovej ul. v Poprade pripravila 23. februára 2012 už 4. ročník kontraktačného dňa cvičných firiem. Zúčastnilo sa 12 cvičných firiem aj z ďalších slovenských škôl: z OA Dolný Kubín, z SOŠ pre žiakov so zrakovým postihnutím internátnej v Levoči, z OA na Watsonovej ul. v Košiciach, z SOŠ Spišská Nová Ves a z OA Žilina. Na pomoc maturantom zástupcovia SCCF oslovili mladého podnikateľa Jozefa Petluša, aby predstavil študentom svoju firmu – ako začínal, akú mal podporu štátu a aké sú jeho súčasné výsledky.

Dňa 20. marca 2012 sa v Estrádnej sále Mestského kultúrneho strediska v Žiari nad Hronom a v okolitých priestoroch konal v poradí už 16. regionálny veľtrh cvičných firiem a 4. kontraktačný deň pre cvičné firmy z Banskobystrického, zo Žilinského a z Trenčianskeho kraja. Tento ročník sa zapísal do histórie doteraz najvyšším počtom účastníkov – predstavilo sa 42 cvičných firiem zo slovenských stredných škôl.

Gabriela HORECKÁ
Foto archív SCCF

ANKETA UN

Čo dodať na záver? Azda pohľad už bývalej žiačky Zuzany Kupčovej, dnes samostatne podnikajúcej v Prahe. Z jej mailu z 15. 10. 2012 vyberáme:

„Čo sa týka našej cvičnej firmy, mám na ňu krásne spomienky. Bolo to pre mňa najkrajšie školské obdobie, celý ten ročník bol niečím zaujímavý. Stále sme niečo tvorili, nové nápady, nové myšlienky, a pre mňa to bolo zábavné a poučné. Možno by ste ani neverili, ale veľakrát si na to spomeniem aj s Dankou Čaneckou. Dalo mi to veľa, naučilo ma to bojovať za svoje nápady a dokázali sme, že ako skupina sme to zvládli... Dozvedeli sme sa mnoho nových informácií a naučili sme sa, ako to funguje vo firme. Samozrejme, najkrajšie na tom všetkom bolo to, že sme aj vyhrali...“

Hotelová akadémia
Liptovský Mikuláš

Predmet praktického zamerania

Cvičná firma je predmet praktického zamerania. Prehlbuje a rozširuje vedomosti a zručnosti súvisiace so založením, s prevádzkovaním a vedením reálnej firmy. Každý žiak sa na hodinách mení na zamestnanca firmy s konkrétnymi úlohami a týmto spôsobom si osvojí všetko podstatné, čo súvisí s fungovaním podnikateľského subjektu. Žiaci na hodinách musia neustále riešiť rôzne úlohy, musia sa rýchlo rozhodovať, komunikovať so spolupracovníkmi, musia byť flexibilní a asertívni.

Prvý veľký problém, ktorí musia žiaci vyriešiť, je voľba predmetu podnikania. Vymyslieť činnosť, ktorá bude zisková, je v súčasnosti náročné. Tvorivosť žiakov sa prejaví pri zostavení podnikateľského plánu, katalógu firmy, pri tvorbe prezentácie a propagačných materiálov. Dôraz treba klásť na motiváciu a aktívnu účasť žiakov pri riešení týchto úloh. Vlastný zážitok z podnikania, aj keď fiktívneho, žiakom vytvára priestor na lepšie chápanie súvislostí a vzťahov z hospodárskej praxe.

Najväčšie pracovné nasadenie žiakov je vždy pri príprave na kontraktačný deň alebo medzinárodný veľtrh. Príprava katalógu, jeho neustále prerábanie a vylepšovanie, tvorba prezentácie a propagačných materiálov zaberie veľa času. Veľmi náročná je aj príprava stánku. Každý veľtrh umožní žiakom porovnať výsledky svojej práce s inými cvičnými firmami. Žiaci temer vždy zistia, že majú ešte veľa rezerv, že mnohí ich rovesníci sú tvorivejší a jazykovo zdatnejší. Niektorých to trochu zdeptá, ale mnohých to motivuje a následne pristupujú k práci vo firme zodpovednejšie. Netreba zabúdať ani na spoločenský aspekt účasti na veľtrhoch v zahraničí. Žiaci našej školy sa najčastejšie zúčastňujú medzinárodných veľtrhov cvičných firiem v Prahe. Praha je veľkomesto, ktoré žiakov očarí, je to pre mnohých úplne nový svet. Spleť jazykov, ruch na uliciach, cestovanie metrom, veľké obchodné centrá a najmä večerná Praha mnohých inšpiruje k ďalšiemu štúdiu v tomto meste alebo k tomu, aby tam určitý čas žili a pracovali.

Ing. Daniela SUCHÁ,
Obchodná akadémia Poprad

(pokračovanie ankety na strane 22)

ANKETA UN

(dokončenie ankety zo strany 21)

Bola to pre mňa obrovská skúsenosť

Osobne si myslím, že predmet cvičná firma je jeden z najkreatívnejších a najatraktívnejších. Dá sa povedať, že keď sme sa dohodli vytvoriť našu spoločnosť od jej základov, otvorili sa nám oči. Začali sme si všímať, ako to v živote beží, a chápať, že to nie je až také jednoduché, ako sme si na začiatku mysleli. Chce to veľa námahy, kreatívnych nápadov, aktívny prístup a zanietených spolupracovníkov, ale o to väčšiu radosť to prináša.

Spoločnosť sme zakladali tak, ako sa v reálnom živote spoločnosti zakladajú. Prešli sme všetkým, cez valné zhromaždenie, spoločenskú zmluvu, podnikateľský plán, a celý rok sme skvalitňovali program činnosti firmy. Čoraz viac sme chceli zdokonaliť služby, ktoré budeme ponúkať klientom. Ale až na veľtrhoch sme pochopili, že najdôležitejší je prístup a správanie sa ku klientom. Zdvorilo sa pozdraviť, podať ruku a predať „sám seba a svoj produkt“, to dá zabrať. Preto som vďačná za túto skúsenosť.

Naším cieľom bolo uspieť na veľtrhoch cvičných firiem, najprv sme sa zúčastnili na veľtrhu v Bratislave a o rok nato v Prahe. Medzinárodná účasť a kreativita mládeže, ktorú sme vnímali ako svoju konkurenciu, nás stále hnala. Veľtrh sa konal počas troch dní. Po slávnostnom otvorení sa osobne prezentovala každá firma. Najdôležitejšie bolo, aby náš tím čo najpútavejšie pripravil prezentačný stánok firmy, kde sa odohrávali všetky naše obchody. Prezentovať výsledky našej celoročnej práce a navyše aj zaujať je náročné. Porota hodnotila katalóg, logo, prezentáciu firmy a tiež naše vystupovanie.

Bola to pre mňa obrovská skúsenosť. Musím uznať, že hoci sme „neuspeli“, prinieslo mi to veľa. Nové poznania, postrehy, iné pohľady na podstatu veci. A keďže sme sa zúčastnili medzinárodných veľtrhov cvičných firiem, mali sme možnosť zlepšovať sa v cudzích jazykoch či porovnať sa s inými, získali sme mnoho kontaktov, známych a dokonca niekoľko kamarátov možno na celý život.

Dominika IĽAŠOVÁ,
absolventka OA Poprad

Rande s realitou

Študent strednej školy je mladý človek plný ideálov a v tomto veku len opatrne začína rozmýšľať o svojich životných cieľoch a budúcnosti. Tá sa v jeho očiach javí ako bezchybná, žiarivá, bez akýchkoľvek problémov a úskalí. Je to bezpochyby jedno z najkrajších období života, na ktoré žiaden študent nikdy nezabudne. Toto pomalé zoznamovanie sa s realitou sme pred pár rokmi prežili aj my. Vďaka voliteľnému predmetu podnikanie v cvičnej firme sme si mohli vyskúšať, ako chutí život v podmienkach podobných reálnemu prostrediu. Na začiatku to bolo náročné. Po stovkách hodín písania poznámok, učenia sa definícií a stresujúceho skúšania pred tabuľou to bolo niečo úplne nové a netradičné. Kreativita, toto slovo nám bolo dovtedy neznáme. „A čo teraz?“ pýtali sa všetci.

Vďaka skúsenostiam a podpore zo strany pani profesorky sa nám však podarilo rozbehnúť úspešnú cestov-

Všetko je raz prvý raz!

OBCHODNÁ AKADÉMIA Z BRATISLAVY

Cvičné firmy mi učarovali už dávno. Som typ človeka, ktorý rád prijíma nové výzvy, a preto som neváhala ani na chvíľku, či sa pustiť do sveta fiktívneho podnikania so svojimi žiakmi. Odvtedy uplynulo už 15 rokov, cvičné firmy vyrástli z plienok a dospeli, menili sa v nich tváre, nápady, predmety podnikania, no to najdôležitejšie ostalo – ľudia s obrovským srdcom a nekončiacim sa nadšením, vďaka ktorým firmy žijú, fungujú a rozvíjajú sa aj napriek neľahkým podmienkam, aké v školstve máme.

Viesť cvičné firmy nie je ľahké, ak majú žiakov pripraviť do praxe a učiť ich prostredníctvom vlastných skúseností, zážitkov a hrou, stoja vyučujúceho množstvo úsilia a voľného času, akoby mal ďalší úväzok, len bez nároku na honorár – a to mnohých odrádza. Kto sa na tento boj dá, spozná spolok nadšencov a posúva sa ďalej aj so svojimi žiakmi. Zažije mnoho nezabudnuteľných a krásnych chvíľ, keď sa darí, mnoho sklamania a pocit bezmocnosti, keď naráža na nezáujem, ľahostajnosť a nepochopenie.

Na cesty za skúsenosťami

Jednu z najväčších devíz tohto projektu vidím v možnosti cestovať a stretávať sa s inými cvičnými firmami zo Slovenska i zahraničia. Príprava na medzinárodné veľtrhy poskytne žiakom komplexné zručnosti, zdvihne ich sebadôveru, naučí samostatnosti, umožní spoznať život rovesníkov v iných krajinách a ponúka možnosť porovnania. Naučia sa pohotovo reagovať v nepredvídaných situáciách, ktoré vie pripraviť len sám život.

Najďalej sme sa zatiaľ dostali do Slovinska, to bola odmena za absolútne víťazstvo cvičnej firmy MEX-HOTEL v Bratislave. Pravidelne sa zúčastňujeme na medzinárodných veľtrhoch v Bratislave, Košiciach, Ostrave, boli sme aj v Prahe či Salzburgu.

Od založenia prvej cvičnej firmy na našej obchodnej akadémii ubehlo veľa rokov a niektoré okamihy budú vo mne rezonovať navždy. Prvou cvičnou firmou bola S. O. S. a predávala zabezpečovacie systémy. Na veľtrh do Prahy sa jej členovia vybrali ako radoví návštevníci, na mieste sa však rozhodli prijať výzvu a skúsiť to ako vystavovatelia. Zaimprovizovali a prázdny stánok oblepili trefným sloganom: „Ak nechcete, aby aj Vás takto vybielili, kúpte si naše zabezpečovacie systémy!“ No neudeľte takej firme zvláštnu cenu za originalitu.

Na ďalší veľtrh do Prahy som sa vybrala až po niekoľkoročnej materskej dovolenke s novými zverencami cvičnej firmy MEX-HOTEL. Konal sa v marci, celú zimu bolo pekne teplo a sucho, mali sme k dispozícii autobus a cestu presne naplánovanú, no čo viac si priať? Improvizačné a organizačné schopnosti „mexákov“ prevetrala nečakaná snehová kalamita v okolí Brna, niekoľkohodinové čakanie na snehom zaviatej diaľnici a absencia akéhokoľvek oblečenia do snehu. Nejedna stresová situácia preverila silu kolektívu...

Podstatne dramatickejší bol návrat z veľtrhu v Salzburgu. Cesta vlakom aj s prestupom vo Viedni trvá niekoľko hodín. Zmordovaní po veľtrhu sme sa spokojne viezli domov, keď v tom smrad, vlak nadskočí a ostane stáť niekde v Rakúsku uprostred poľa. Na výmenu pokazenej súčiastky vo vlaku sme čakali vyše dve hodiny, väčšinu cestujúcich tvorili účastníci veľtrhu vracajúci sa domov a umierajúci od hladu – bol večer a zásoby jedla vo vlaku sa beznádejne vypredali. Stres riešia ľudia rôzne, niekedy sa jeden nestačí diviť. Aké radostné však bolo zistenie, že nám medzičasom odišiel prípoj z Viedne... Skvelá škola života, zorientovať sa v cudzom meste, zistiť, z ktorej stanice odchádza ďalší prípoj, ako sa tam dostaneme a dovlečieme so všetkou tou batožinou – a k tomu ešte zmordovaní komunikovať v cudzej reči!

Cvičné firmy ponúkajú žiakom naozaj nevšedné možnosti, ktoré ich robia veľmi atraktívnymi pre všetkých zúčastnených. Najviac asi žiarili hrdosťou žiaci cvičnej firmy ROZETTE, ktorá sa stala absolútnym víťazom veľtrhu v Bratislave a na svoj ďalší veľtrh do Košíc sa vybrala vďaka sponzorskému príspevku letecky. Keď sme sa vracali domov, s úžasom sme zistili, že spiatočný let, na ktorý máme kúpené lístky, v letovom poriadku vôbec neexistuje! Ako sa hala plnila ďalšími cestujúcimi, naše obavy sa zmenšovali, a keď tam bezradne čakal aj budúci minister Počiatek a vtedajšia hovorkyňa Smeru, upokojili sme sa úplne. Moji štyria zverenci si pripadali ako na luxusnej služobnej ceste, sedeli s notebookom na kolenách a surfovali po nete – vtedy ešte wifina nebola taká bežná vec, ako je dnes.

Táto skúsenosť bola obrovskou motiváciou aj pre ďalších „cvičňákov“, na ďalší ročník veľtrhu v Košiciach sa tiež túžili vybrať letecky. Sponzorský príspevok bol vybavený, lístky na novembrový veľtrh kúpené už v júni... a uhádnete, čo bolo ďalej? Prišla kríza, koncom leta vyhlásila daná letecká spoločnosť bankrot a doleteli sme! Názornejšie prepojenie teórie s praxou zažijú iba máloktorí žiaci. Túžba „mexákov“ zúčastniť sa veľtrhu v Košiciach bola taká silná, že sme hľadali alternatívne riešenie, ako si zarobiť na cestu vlakom – pomohla Nadácia F. A. Hayeka.

Dobrodinci v reálnych firmách

Ďalšou obrovskou devízou cvičných firiem je ich prepojenie a spolupráca s reálnymi firmami – teda ak nájdete také, ktoré sú do vás ochotné investovať svoj čas a energiu. Nám sa to zatiaľ darí, vždy sme našli dobrodinca, ktorý nás zasvätil do tajov svojho podnikania. Vďaka tomu pôsobia žiaci profesionálne, keď komunikujú s klientmi a ponúkajú svoje produk-

ty či služby – vedia, o čom hovoria, a to im dodáva pocit istoty.

Začalo sa to cvičnou firmou ROZETTE, ktorá predávala štukatérske výrobky. Také tie krásne sadrové ozdoby, čo sa lepia na exteriér budov alebo do ich vnútra. Majiteľ štukatérskeho štúdia Adi nás ich naučil odlievať, zmenili sme sa na učňov v bielych plášťoch, celých zaprášených od sadry... Pred veľtrhom sme si porobili zásoby a potom ich rozdávali ako ceny v tombole. Úžasná skúsenosť! A keď sme chodili po meste, obdivovali sme štuky na historických budovách ako starí majstri.

Cvičná firma MEX-HOTEL prepadla adrenalínovým aktivitám a outdoorovému vzdelávaniu. Čo všetko to prináša, sme zistili na vlastnej koži počas outdoorového tréningu, ktorý pre nás zorganizovalo Štúdio zážitku. Je až neuveriteľné, že veci zdanlivo nemožné pre jednotlivca sa stanú možnými, keď tím funguje koordinovane ako jeden celok a každý v ňom má určené svoje miesto. Mňa osobne najviac prekvapila posledná aktivita – pád dôvery. Stojíte na vyvýšenom mieste chrbtom otočený ku skupine, jej členovia urobia pod vami dlhý rad a vy musíte z výšky voľne padnúť na ich zopnuté ruky. „Verím im? Chytia ma? Alebo ma nechajú spadnúť?“ Naše lektorky spomínali, že mnoho ľudí v tímoch, ktoré trénujú, sa rozhodne neskočiť, lebo ostatným nedôverujú. Smutné zistenie, mne to ani len nenapadlo, ktovie, čo behalo po rozume žiakom.

Žiaci cvičnej firmy Magic EYE zbierali svoje cenné skúsenosti u majiteľa fotoštúdia FOTOS v Šamoríne. Potom sa premenili na modelov a modelky a v nemom úžase hľadeli na výtvory profesionála. Táto skupina ma navždy „dostala“ svojím srdcom a spolupatričnosťou. Aby sa prezentovali na veľtrhoch ako jednotný tím, pripravili si vlastný tanec – navrhli choreografiu, zmixovali hudbu, zohnali pompomy a jednotné oblečenie... a pravidelne nacvičovali v kultúrnom dome pred veľkými zrkadlami. A ešte jeden detail – zapojili aj mňa, bez výnimky! Nikdy v živote som netancovala pred publikom, hanba mi to nedovolila, ale im som to odmietnuť nedokázala. Veď ako mi moji žiaci neraz opakujú: „Všetko je raz v živote prvý raz!“ Tak som po veľkom strese zažila na veľtrhu v Prahe svoje prvé verejné vystúpenie pred preplnenou halou. A to sme ešte mali povinnú generálku neskoro večer na chodbe strahovského internátu, na ktorú sa zhŕkli študenti z niekoľkých poschodí, skandovali nám, až pokiaľ nás neprišla rozohnať pani vedúca, že rušíme nočný pokoj.

„Cvičňáci“ so živou myšou

S originálnym nápadom prišla cvičná firma antiBUGS – hubenie hlodavcov a iných nepríjemných zvieratiek ponúka ako jediná. Fascinovaní sme počúvali rozprávanie člena Cechu profesionálov DDD o zvykoch a rituáloch potkanov, myší, krtkov, včiel, ploštíc a inej dotieravej hávede a žasli nad logikou ich konania. Keby človek tak dokonale poznal spôsoby a konanie aj ostatných živých tvorov, o koľko by bol život jednoduchší! Na veľtrhu v Bratislave si na oživenie stánku priniesli živú myš, ale akosi nedomysleli, čo s tým chúďaťom ďalej. Tak sme mali doma na pár dní nového nocľažníka a ja som trpla, či sa tá malá divá potvora neprehryzie cez vrchnák na nádobe, ako ma moji „cvičňáci“ varovali, a či ju naša sučka nezahryzne. Čo by človek pre nich neurobil...

Plní nápadov sú aj moji nováčikovia v cvičnej firme BERLIAN, ktorí sa rozhodli pre luxusnú očnú optiku. Ako partnera si našli majiteľa KM optik z Novej Dedinky, máme za sebou niekoľko návštev jeho predajne i fotenie v zapožičaných okuliarových rámoch vo FOTOS-e. Prvá veľká premiéra ich čaká koncom mesiaca na veľtrhu v Bratislave, tak sa máme čo obracať. Latka je postavená vysoko, naše cvičné firmy sú viac než úspešné, škoda by bola porušiť tradíciu...

Ing. Simona PRIECELOVÁ,
Obchodná akadémia,
Nevädzová ul., Bratislava
Foto archív autorky

Kreativita, originálnosť, nápaditosť

SPOJENÁ ŠKOLA ŠAĽA

Školu netvoria iba teoretické poznatky, encyklopedické vedomosti a prednášky vyučujúcich, ktoré sú interpretované žiakmi formou ústnych či písomných odpovedí a finálne počas maturitných skúšok, ale najmä výstupy študentov cez ich aktivity, verejné prezentácie a reklamné produkty. Jednou z nich je v oblasti predmetov ekonomického zamerania cvičná firma, ktorá spája kognitívnu dimenziu s praktickými zručnosťami zo života pri tvorbe výsledných produktov reálneho charakteru.

História cvičných firiem vo výchovno-vzdelávacej inštitúcii Spojená škola, Nivy 2, Šaľa sa začína písať založením firmy Winner´s sport, s. r. o., roku 1998. Odvtedy sa pravidelne zúčastňuje Medzinárodných veľtrhov cvičných firiem v Bratislave (MVCF) i na iných súťažiach doma a v zahraničí. Kreativita, originálnosť a nápaditosť sa v pridanej hodnote know-how našich žiakov odzrkadlila v uznaniach zo strany odbornej i laickej verejnosti formou certifikátov za účasť i originálne produkty. Roku 2004 sme na MVCF získali diplom za Naj slogan, roku 2009 Cenu Slovenského centra cvičných firiem. Rýchlo sa rozvíjajúca firma World of Tea, s. r. o., počas tohto ročníka získala Cenu podnikateľa. Bohatú tradíciu cvičných firiem v našej škole dokazuje aj TIS Electronik´s, s. r. o., založená roku 1999, ktorá získala na veľtrhu roku 2007 Cenu sympatie. Na 13. ročníku MVCF sa úspešne prezentovali firmy Winner´s sport, spol. s r. o., a Dolnozemské špeciality, spol. s r. o., na 14. ročníku aj Biancheria, s. r. o., a Fizzy, s. r. o. Všetky úspešne a progresívne prezentovali svoje vedomosti v praktických činnostiach i odborných kruhoch počas diskusií. Cvičné firmy Winner´s sport a World of Tea sa aktívne zapísali do povedomia verejnosti aj na veľtrhoch cvičných firiem v Žiari nad Hronom. World of Tea tam získala diplom za druhé miesto v kategórii Naj stánok a Winner´s sport taktiež druhé miesto v kategóriách Naj stánok a Naj slogan.

Naša vzdelávacia ustanovizeň pod záštitou riaditeľky PaedDr. Alžbety Botorčeovej súťaže aj organizuje; 8. februára 2012 sa v nej už po tretíkrát konal Kontraktačný deň. Prezentovalo sa na ňom 34 firiem zo Slovenska, z Česka, Maďarska, Poľska a Nemecka. Aj tu získali naše kmeňové cvičné firmy cenné umiestnenia. Z ďalších úspechov uveďme úspechy firmy World of tea v marci tohto roku – na 4. regionálnom veľtrhu cvičných firiem v českom Sokolove bola ocenená 1. miestom za Naj prezentáciu a na 16. veľtrhu cvičných firiem v Žiari nad Hronom 1. miestom za Naj slogan.

O objektívnosti získaných uznaní svedčí fakt, že mnohí zo „zamestnancov“ uvedených cvičných firiem sa po opustení brán našej školy dostali na vysoké školy, kde úspešne pokračovali v štúdiu ekonomických vied a dnes majú v spoločnosti významné miesta a hrdo sa hlásia k svojim koreňom verejne i počas opätovných návštev našej školy.

Ing. Katarína PRIELOŽNÁ

ANKETA UN

nú kanceláriu so svojím katalógom, účtovníctvom, organizačnou štruktúrou a zanietenými zamestnancami. Bolo to naše prvé rande s realitou. Ďalšie prišli v podobe účasti na slovenskom a neskôr aj medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem. Ako to už na prvých rande býva, prešli sme si dlhými prípravami, dávkou trémy aj nesmelými slovami. Zo všetkého najviac nám pomohlo, že sme si mohli aspoň na chvíľku vyskúšať skutočný pracovný život so všetkými jeho pozitívami a negatívami. Naučili sme sa lepšie komunikovať, získať zodpovednosť za výsledky svojej práce, kooperovať v rámci tímu.

Prvé úspechy nám zvýšili sebadôveru, ktorá v našich podmienkach študentom mnohokrát chýba. Účasť na veľtrhoch sa v mojom prípade stala srdcovou záležitosťou. Po škole som mal viackrát možnosť dobrovoľne reprezentovať svojho zamestnávateľa na veľtrhoch práce. Veľa sa hovorí o nedostatočnej praktickej príprave študentov. Každú iniciatívu na prepojenie teórie s praxou treba podporovať, lebo pomáha mladým ľuďom nazrieť do reálneho pracovného prostredia. Pevne verím, že bude pokračovať väčšia spolupráca škôl so zamestnávateľmi, aby absolventi stredných škôl boli konkurencieschopní na trhu práce. Veľmi rád by som videl viac stredoškolákov aj u nás vo firme. Zatiaľ je ich veľmi málo, aj keď viaceré pozície si nevyžadujú vysokoškolské vzdelanie.

Ing. Jaroslav KOZLOVSKÝ,
manažér v telekomunikačnej firme,
absolvent Obchodnej akadémie
Poprad

Prvý úspech – a hneď medzinárodný

„Objavuj, vychutnávaj, rozmaznávaj...“ – to je slogan prezentujúci hlavnú myšlienku cvičnej firmy Pralines, s. r. o., s ktorou sme sa my žiaci 5. ročníka Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Michalovciach, odbor hotelová akadémia, zúčastnili v dňoch 17. – 18. októbra 2012 na 10. Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem krajín V4 v Košiciach. Napriek tomu, že predmet cvičná firma sa na našej škole vyučuje len od 1. septembra tohto roku, dosiahli sme mimoriadny úspech, pretože spomedzi tridsaťjeden cvičných firiem sme sa umiestnili na 2. mieste v kategórii Naj cvičná firma.

Na začiatku školského roka sme mali zmiešané pocity, či v priebehu niekoľkých týždňov zvládneme všetky činnosti spojené s registráciou a prípravou propagačných materiálov, stánku a pod. Priateľská, uvoľnená a súťaživá atmosféra, ktorá vládla na veľtrhu, spôsobila, že prvotné obavy a strach z nás opadli a my sme sa mohli naplno venovať obchodovaniu s ostatnými cvičnými firmami na veľtrhu. Obrovské nadšenie našich pedagógov, ktorí nás ním doslova nakazili, a neustála tvorivá práca viedli k nečakanému úspechu. Naša radosť bola neopísateľná a trvá doposiaľ...

Touto cestou by sme sa zároveň chceli poďakovať organizátorovi a všetkým hodnotiteľom, ktorí nám umožnili tento nádherný zážitok.

Žiaci cvičnej firmy Pralines, s. r. o.,
SOŠ obchodu a služieb Michalovce

Nový spôsob prihlasovania do EUROPEN - PEN International

VZÁJOMNÁ KOMUNIKÁCIA

EUROPEN - PEN International je svetové združenie cvičných firiem a Clearing Center Client (CCC) je jednou z aplikácií, ktoré využíva v komunikácii cvičných firiem sveta. Podmienkou využívania aplikácie CCC je funkčný e-mail cvičnej firmy. Ten je potrebné uviesť už pri zakladaní cvičnej firmy v registračných dokumentoch alebo v záhlaví sprievodného listu do konca školského roka 2012/2013, pretože aj pripravované on-line služby Slovenského centra cvičných firiem (SCCF) budete môcť využívať len s funkčným e-mailom.

Ak ste na trhu cvičných firiem už dlhšie a využívate poskytované aplikácie, je potrebné kontaktovať našu centrálu cvičných firiem (sccf@siov.sk) a požiadať o pridelenie hesla. Pridelený kód, ktorý ste dostali pri založení cvičnej firmy, sa nemení.

Prihlásenie cvičnej firmy do Clearing Center Client, aplikácie EUROPEN - PEN International, uskutočníte na stránke http://apps.europen.info.

Pridelený kód a heslo zadávate do kolónok *Code* a *Password*, následne kliknete na tlačidlo *Login*. Po prihlásení môžete využívať databázu a bankové funkcie CCC.

V prípade straty alebo zabudnutia hesla si ho znova vyžiadate cez https://e-services.europen.info. Kliknete na odkaz *Forgot your password?* a následne vypíšete kód vašej cvičnej firmy. Potom kliknete na tlačidlo *Send me my password*. Na váš funkčný e-mail vám systém zašle vaše zabudnuté heslo.

Vo výnimočných prípadoch, keď si cvičná firma zmení e-mail, prípadne požaduje nové heslo, sa musí obrátiť na SCCF (sccf@siov.sk).

Clearing Center Client je zložený z dvoch dôležitých súčastí. Prvou je databáza cvičných firiem vo svete (jej súčasťou sú aj zlaté stránky). Druhou súčasťou sú bankové prevody, v rámci ktorých môže uskutočniť slovenská cvičná firma on-line platbu zahraničnej cvičnej firme.

V rámci databázy si cvičná firma vyhľadáva budúcich dodávateľov. Je umožnené vyhľadávanie cvičných firiem podľa rôznych kritérií a filtrov (voľba *Search*):

- podľa konkrétnej krajiny,
- podľa PSČ,
- podľa mesta,
- podľa ulice,
- podľa organizácie,
- podľa typu vzdelávania,
- podľa čísla bankového účtu
- a takisto už zatvorené a vymazané cvičné firmy.

Na začiatku každého školského roka je dôležité aktualizovať všetky údaje svojej cvičnej firmy platné pre daný školský rok. Dôležité sú najmä: názov cvičnej firmy, telefónne čísla, predmet činnosti, čas výučby, internetová stránka, kľúčové slová podnikania, údaje o sídle školy, kde cvičná firma pôsobí, meno vyučujúceho, atď.

Ing. Daniel ŇARJAŠ

Účastníci 37. členského stretnutia EUROPEN - PEN International v marci 2012 v Cardiffe.

SCCF je členom svetového združenia EUROPEN - PEN International

KNOW-HOW

V máji 2001 sa Slovenské centrum cvičných firiem stalo pridruženým a v januári 2008 riadnym členom svetovej centrály cvičných firiem EUROPEN - PEN International so sídlom v Essene v Nemecku (www.europen.info), čo umožňuje i slovenským firmám komunikovať on-line cez databázu EUROPEN s ktoroukoľvek cvičnou firmou v zahraničí. Členstvo im prináša popri charaktere evidenčného členstva aj skutočnú materiálnu pomoc, lebo môžu využívať databázový, informačný, komunikačný a bankový softvér a pomoc v oblasti know-how.

EUROPEN je skratkou odvodenou z anglického názvu *European Practise Enterprises Network* – Sieť európskych cvičných firiem. Prostredníctvom národných centrál sú v nej zastúpené cvičné firmy z celého sveta. Vznikla v novembri 1993. Na stretnutí v Centre pre podporu zamestnanosti v Essene túto sieť založili vedúci centrál z Holandska, Veľkej Británie, Francúzska, Nemecka, Rakúska a Dánska, ktorí sa zároveň stali jeho štandardnými členmi. Členstvo v EUROPEN sa delí na štandardné, asociované a pridružené. Krajiny, ktoré nepatria ani do jednej kategórie, a pritom s členskými štátmi spolupracujú, sú definované ako zúčastnené. Celý názov inštitúcie znie EUROPEN - PEN International, pričom PEN znamená *practice enterprises network* – cvičná podnikateľská sieť. EUROPEN - PEN International je v súčasnosti už svetové združenie, ktoré združuje cvičné firmy zo 45 krajín.

Všetky cvičné firmy siete EUROPEN - PEN International, teda aj slovenské, môžu cez aplikácie on-line komunikovať s cvičnými firmami doma i v zahraničí. Aplikácia Clearing Center Client obsahuje dve veľmi dôležité súčasti:

- databázu cvičných firiem vo svete, ktorej súčasťou sú aj zlaté stránky,
- bankový softvér, ktorý umožňuje robiť medzinárodné – International Bank Transfers, Standard EU Bank Transfers – a tuzemské bankové prevody cez internetbanking.

Naše cvičné firmy získavajú z EUROPEN - PEN International veľa užitočných informácií, najmä kontaktné informácie na zahraničné cvičné firmy. Tie môžu získavať aj zo Slovenského centra cvičných firiem a najmä na medzinárodných veľtrhoch cvičných firiem, kde prichádzajú priamo do styku so zahraničnými obchodnými partnermi. Medzinárodné veľtrhy cvičných firiem organizujú všetky krajiny združené v EUROPEN - PEN International. Keďže združenie sa stalo svetovým, riadni členovia odsúhlasili, že od budúceho roka budeme vystupovať pod jednotným názvom PEN International.

Gabriela HORECKÁ
Foto autorka

Roadshow – priblíženie reálneho podnikania žiakom cvičných firiem

NARMSP

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) v spolupráci so Slovenským centrom cvičných firiem, odborom Štátneho inštitútu odborného vzdelávania, odštartovala „podnikateľskú roadshow" po slovenských stredných školách. Jej cieľom je motivovať študentov stredných škôl pôsobiacich v rámci cvičných firiem do podnikania a prepojiť teóriu s praxou prostredníctvom interaktívnych stretnutí podnikateľov so študentmi.

Nápad prišiel spontánne, úspešnosť aktivity je zatiaľ v testovacom štádiu, keďže roadshow bola spustená iba túto jeseň. Prvou školou zapojenou do projektu je Obchodná akadémia na Watsonovej ul. v Košiciach, kde sa žiakom počas 10. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem krajín V4 so svojimi podnikateľskými aktivitami predstavil podnikateľ Vladimír Kmeť, riaditeľ spoločnosti OneClick.

Do projektu bolo vybraných pätnásť cvičných firiem z celého Slovenska, ktoré sa do roadshow prihlásili. Možnosť privítať v triede podnikateľa, ktorý im odovzdá svoje skúsenosti, popíše kladné, ale aj záporné stránky podnikania, je veľmi dobrým vodidlom pre tých, ktorí sa v budúcnosti rozhodnú pre podnikateľskú činnosť. Žiaci, ktorí o tomto kroku neuvažujú, sa zas môžu dozvedieť, ako napríklad úspešne obstáť pri pohovore do zamestnania.

Veľa cvičných firiem si počas svojich školských akcií pozýva podnikateľov, ktorí im porozprávajú svoje príbehy. Niekedy sú to ich reálne partnerské firmy, niekedy úspešný podnikateľ z daného regiónu. Nie vždy sa však škole a cvičnej firme naskytne takáto možnosť. Preto ponuku Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania prijalo veľa cvičných firiem s nadšením. NARMSP ponúka školám možnosť osviežiť hodiny cvičných firiem návštevou pracovníkov NARMSP a podnikateľov z praxe. Študenti tak budú mať jedinečnú možnosť spoznať reálny svet podnikania, získať spätnú väzbu na svoje podnikateľské zámery či odpovede na svoje otázky týkajúce sa podnikania.

V prvom kole nebolo možné zapojiť všetky prihlásené cvičné firmy, ale veríme, že úspešnosť roadshow bude veľká a bude mať dlhoročné pokračovanie.

Marta MARUŠINCOVÁ

Nové on-line služby SCCF

REGISTRÁCIA

Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF) pripravuje spustenie nového systému, ktorý ponúkne cvičným firmám možnosť registrovať sa na jeho úradoch on-line. Súčasťou systému bude, samozrejme, aj možnosť výmazu a zápisu nových skutočností v živnostenskom, ako aj obchodnom registri, takisto možnosť pozastaviť činnosť cvičnej firmy na zvolené obdobie alebo požiadať o jej výmaz. Ďalšou súčasťou bude internetbanking, v rámci ktorého si budú môcť cvičné firmy dodatočne otvoriť ďalšie účty (mzdový, rezervný, sociálny), kontrolovať aktuálne zostatky na podnikateľských účtoch, zadávať národné platby, tlačiť výpisy z účtov a prezerať históriu bankových operácií.

Podmienkou využívania on-line služieb SCCF bude funkčný e-mail cvičnej firmy. Ten je potrebné uviesť už pri zakladaní cvičnej firmy v registračných dokumentoch alebo v záhlaví sprievodného listu do konca školského roka 2012/2013. Od budúceho školského roka bude registrácia cvičnej firmy na úradoch Slovenského centra cvičných firiem možná iba prostredníctvom nového on-line systému, ktorý sa momentálne nachádza vo fáze testovania.

Každá existujúca cvičná firma dostane od SCCF v priebehu školského roka kontrolné číslo, ktoré spolu s funkčným e-mailom a prideleným IČO cvičnej firmy zadá do formulára *Obnova existujúcej registrácie* v časti on-line služieb. Následne systém automaticky zašle cvičnej firme na e-mail všetky potrebné informácie a heslo, ktorým sa bude prihlasovať do systému a využívať poskytované on-line služby. V rámci e-mailu, ktorý cvičná firma dostane, je dôležité kliknúť na uvedený odkaz, aby sa dokončila aktivácia existujúcej registrácie. Až po tomto úkone je možné sa do systému prihlásiť s prideleným prihlasovacím menom a heslom.

V priebehu budúceho kalendárneho roka pripravíme sériu školení, na ktorých chceme zaškoliť čo najväčší počet učiteľov, aby sme nové aplikácie Slovenského centra cvičných firiem uviedli do života.

Pevne verím, že pripravovaný on-line systém bude veľkým prínosom pre vzájomnú komunikáciu úradov pri Slovenskom centre cvičných firiem a cvičných firiem, že skvalitnia a zmodernizujú našu prácu.

Ing. Daniel ŇARJAŠ

Cvičné firmy potrebujú kvalitne pripravených a nadšených učiteľov

PRAKTICKÉ VYZNANIA PEDAGÓGA

Tohtoročný 15. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Bratislave je aj mojím osobným jubileom. Písal sa rok 1998, keď som po materskej dovolenke nastúpila na Katedru pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, pričom mojou hlavnou úlohou bolo a je vzdelávať učiteľov stredných škôl na vyučovanie ekonomických predmetov. Nová práca bola pre mňa predovšetkým veľkou výzvou. Pracovala som predtým v zahraničnom a vnútornom obchode a prácu učiteľov som poznala viac z tej poslucháčskej strany, keďže som sa zúčastňovala rôznych seminárov a vzdelávacích aktivít. Mojou výhodou bolo, že som získala popri zamestnaní potrebné pedagogické vzdelanie a mala som už určité pedagogické skúsenosti ako lektorka v celoživotnom vzdelávaní.

Od začiatku môjho pôsobenia na katedre som bola vtiahnutá do úžasného predmetu, akým je cvičná firma. Moje prvé kroky viedli roku 1998 na 1. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem v Bratislave, kde som sa zoznámila s Gabikou Horeckou a Miškom Baránkom. V Slovenskom centre cvičných firiem (SCCF), ktoré práve v tom roku vzniklo, pribudli ďalší kolegovia, Danko Ňarjaš, Martuška Marušincová a Marika Mudrončíková. Iste nikoho neprekvapí toto familiárne oslovovanie. Je všeobecne známe, že na pôde centra vždy vládla a dodnes vládne priateľská a tvorivá atmosféra. Táto sa prenáša podľa môjho názoru na všetkých, ktorí s centrom spolupracujú alebo prichádzajú do styku. Práca v cvičnej firme a pre cvičné firmy nadchla aj mňa. Spolupráca s kolegami z SCCF bola pre mňa východiskom pre moju pedagogickú prácu na katedre, kde som si pripravovala materiály na výučbu didaktiky cvičnej firmy. Mala som vlastne šťastie, že na tento predmet neboli k dispozícii takmer žiadne vzdelávacie materiály a pomôcky a všetko som si mohla vytvárať sama. Na druhej strane mi veľmi pomohla spolupráca s rakúskou centrálou cvičných firiem ACT Viedeň (Mag. Gerlinde Tagini), s vtedajšou českou centrálou CEFIF Praha (doc. Ing. Miloslav Rotport, CSc.), ako aj so skúsenými učiteľkami a učiteľmi cvičných firiem (s Ing. Alenou Horáčkovou, PhD., Ing. Oľgou Ďuricovou, Ing. Vilmou Janotíkovou, Ing. Janou Katonovou, Ing. Vierou Kaščákovou, Ing. Elenou Oravskou, Ing. Petrom Országhom, Ing. Dankou Pavlovičovou, Ing. Simonou Priecelovou, Ing. Dankou Sabakovou, Ing. Dankou Skladanovou, Ing. Zuzanou Tóthovou, Ing. Zuzanou Zámečníkovou a s mnohými ďalšími). Taktiež som sa od začiatku zúčastňovala mnohých multiplikačných seminárov, ktoré organizovalo SCCF s rakúskymi partnermi, a na viacerých konferenciách a kongresoch na tému cvičnej firmy doma i v zahraničí. Výborné podmienky na prácu mi vytvorila aj moja domáca katedra pedagogiky pod vedením prof. Ing. Rudolfa Šlosára, PhD. Na katedre pribudli ďalší mladí kolegovia – moji bývalí študenti, Ing. Eva Majerčíková, Ing. Ivan Šóš, PhD., Ing. Zdenka Zubalová-Humenská, ktorí sa zapájali aj do práce SCCF a viedli niekoľko cvičných firiem.

V súčasnosti vyučujeme cvičnú firmu na našej katedre traja – Ing. Mária Kuláková, Ing. Ladislav Pasiar a ja. Ja sa venujem najmä didaktike cvičnej firmy, ktorá je súčasťou vzdelávacích programov doplňujúceho pedagogického štúdia externou i dennou formou a študijného programu učiteľstvo odborných ekonomických predmetov. Tento predmet môžu absolvovať záujemcovia o pedagogické štúdium zo všetkých fakúlt našej univerzity, a nie je výnimkou, že na externú formu sa prihlásia absolventi ekonomických fakúlt iných univerzít v SR. Okrem toho sa nám podarilo presvedčiť vedenie našej fakulty o význame a perspektívach cvičných firiem a dnes ponúkame predmet cvičná firma ako „celofakultný" voliteľný predmet. Cvičná firma patrí medzi obľúbené predmety. Naši študenti chápu, že cvičná firma predstavuje spojenie s praxou, že sa dozvedia informácie, ktoré môžu okamžite použiť v praxi: na trhu práce pri hľadaní si pracovného miesta, v zamestnaní alebo vo vlastnom podnikaní. Práve podpora vlastného podnikania je novou témou, ktorú sa snažím do didaktiky cvičnej firmy presadiť. Spolupracujem pri tom s ďalšími významnými partnermi: Nadáciou F. A. Hayeka (Mgr. Martin Menšík), so Zväzom podnikateľov Slovenska (Ing. Ján Solík, PhD.) a s Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania (Ing. Marián Ševčík). Náš zámer je spoločný: pomáhať mladým ľuďom zorientovať sa v náročnej problematike podnikania a naučiť ich byť spoluzodpovednými za vlastnú budúcnosť. Vždy ma v tomto kontexte oslovovalo motto: „Učím sa pre budúcnosť, v ktorej strávim väčšiu časť svojho života."

Aby sme vo vyučovaní cvičnej firmy na stredných školách mali výsledky a podarilo sa nám dosiahnuť naše pedagogické zámery, musíme sa na to vhodne pripraviť. Cvičné firmy potrebujú kvalitne pripravených a nadšených učiteľov. Pri tejto príležitosti sa žiada zdôrazniť, že postavenie učiteľa cvičnej firmy sa výrazne odlišuje od postavenia učiteľa iných predmetov. Táto skutočnosť významne ovplyvňuje aj proces prípravy učiteľa na túto rolu. Učiteľ predmetu cvičná firma je v novej pozícii. V cvičnej firme vystupuje ako poradca, školiteľ, inštruktor, koordinátor, konzultant, tréner. Nestojí pri tabuli, neprednáša a neskúša tradičnými metódami. Pohybuje sa medzi žiakmi – zamestnancami cvičnej firmy – prirodzene, pričom ich nevyrušuje. Môže sa viac venovať motivačným technikám. Povzbudzuje a motivuje žiakov. Nešetrí chválou. Radí a prípadne koriguje nedostatky v ich činnosti. Vzťah učiteľ a žiaci sa v tejto novej pedagogickej situácii výrazne mení. Učiteľ má väčší priestor na individuálny prístup k žiakom. Spoznáva osobnosti žiakov v zmenených pedagogických podmienkach. Podľa skúseností učiteľov cvičných firiem možno tvrdiť, že cvičná firma prispieva k rozvoju partnerstva učiteľa voči žiakom. Mení sa pohľad učiteľa na žiaka a pohľad žiakov na učiteľa. Potvrdil sa aj prenos novej kvality vzťahu učiteľ a žiak z predmetu cvičná firma do ostatných ekonomických predmetov, ktoré tento učiteľ vyučuje. Nie je výnimkou, ak žiak, ktorý predtým dosahoval priemerné výsledky v iných predmetoch, napríklad v predmete účtovníctvo alebo podniková ekonomika, počas fungovania v cvičnej firme pochopí a prakticky si precvičí veľa hospodárskych operácií, ktoré mu pomôžu zlepšiť jeho doterajšie „priemerné" výkony.

Zmenený charakter práce učiteľa predmetu cvičná firma sa premieta aj do špecifických požiadaviek, ktoré sú naňho kladené. Rakúski kolegovia nazývajú takéhoto učiteľa *Generalist*. Chcú tým vyzdvihnúť jeho schopnosť vhodným spôsobom skĺbiť medzipredmetové vzťahy a zároveň poukázať na náročnosť požiadaviek, ktoré sú na neho kladené. Tie možno vymedziť prostredníctvom odbornej, pedagogickej a sociálnej kompetencie učiteľa cvičnej firmy.

Odbornou kompetenciou chápeme vedomosti a zručnosti učiteľa z celého odboru ekonomických predmetov, ktoré sa do cvičnej firmy integrujú, ako aj jeho spôsobilosť a oprávnenosť vyučovať daný predmet na strednej škole. Sú to nielen vedomosti z podnikovej ekonomiky, účtovníctva a informatiky, ale aj z hospodárskych výpočtov a zo štatistiky, z bankovníctva, poisťovníctva, daňovníctva, personalistiky, administratívy a korešpondencie, marketingu, manažmentu a iných odborných, ale aj všeobecnovzdelávacích predmetov (napr. slovenského jazyka a cudzích jazykov). Do odbornej kompetencie učiteľa cvičnej firmy patria i vedomosti z oblasti zákonnej úpravy jednotlivých ekonomických činností, z oblasti organizácie podnikových činností v podniku malej a strednej veľkosti, vedomosti z oblasti ekonomického softvéru, z oblasti tuzemského i medzinárodného platobného styku, schopnosť spracúvať jednotlivé podnikové agendy a schopnosť pracovať s modernými informačnými a komunikačnými technológiami. Neznamená to, že učiteľ predmetu cvičná firmy musí vyučovať všetky ekonomické predmety, aby týmito vedomosťami a schopnosťami disponoval. Požiadavky na jeho odbornú kompetenciu chápeme v zmysle komplexného prehľadu z daných ekonomických predmetov na jednej strane, ale i v zmysle konkrétnych praktických zručností na druhej strane. Je výhodou, ak na škole pracuje tím učiteľov cvičnej firmy, ktorí si pomáhajú a podporujú sa, resp. ak aj ostatní učitelia školy považujú cvičné firmy školy za príležitosť reprezentovať školu a tým aj ich pedagogickú prácu. To im umožňuje pomáhať cvičným firmám aj cestou vlastných predmetov.

Svoju odbornú kompetenciu musí učiteľ cvičnej firmy stále rozvíjať. Pokiaľ ide o samotnú problematiku vyučovania cvičnej firmy, má možnosť zúčastňovať sa na rôznych programoch kontinuálneho vzdelávania, ktoré pre učiteľov cvičnej firmy zabezpečuje SCCF a Katedra pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, a zapájať sa aj do ďalších vzdelávacích programov celoživotného vzdelávania, napríklad programov metodicko-pedagogických centier.

Pedagogická kompetencia sa prejavuje v pripravenosti učiteľa cvičnej firmy z oblasti pedagogických a psychologických disciplín, odborovej didaktiky ekonomických predmetov a didaktiky cvičnej firmy, prípadne ďalších predmetových didaktík. Ide o pedagogickú spôsobilosť vyučovať daný predmet. Od učiteľa cvičnej firmy sa očakáva, že bude naklonený inováciám vo vyučovaní, moderným vyučovacím metódam a technológiám vzdelávania. Mal by ovládať motivačné techniky a princípy vyučovania, ktoré sú orientované na konanie a situácie (tzv. situačné a činnostne orientované vyučovanie). Súčasťou pedagogickej kompetencie je aj metodická kompetencia, ktorá predstavuje vedomosti z oblasti stratégie riešenia problémov a manažmentu projektov a procesov. Učiteľ cvičnej firmy by mal vedieť organizovať prácu žiakov pri špecifickej forme skupinového vyučovania – tímovom vyučovaní. Prácu v tíme by mal organizovať tak, aby žiaci mali pocit, že si prácu riadia sami, a mal by vedieť motivovať žiakov, aby pracovali v tíme. Učiteľ cvičnej firmy by mal byť schopný viesť žiakov pri riešení problémov a vedieť problémy, ktoré vyplývajú z bežnej činnosti firmy, predvídať. Súčasťou jeho pedagogicko-didaktickej kompetencie je aj schopnosť hodnotiť a klasifikovať prácu žiakov v nových netradičných pedagogických situáciách.

V ostatnom období kladieme pri príprave učiteľov cvičnej firmy dôraz na **sociálnu kompetenciu**. Tá je podmienená špecifickým charakterom živého pracovného prostredia cvičnej firmy. Ide o nové pedagogicko-psychologické situácie, ktoré môžu byť aj konfliktné. Učiteľ cvičnej firmy by mal mať predpoklady na riešenie konfliktných situácií, sebareflexiu, angažovanosť a sociálne cítenie. Cvičná firma mu poskytuje priestor na ovplyvňovanie postojov žiakov k tímu cvičnej firmy, domácim i zahraničným obchodným partnerom. Kontakt so zahraničnými cvičnými firmami nesie v sebe i prvky multikulturality, kde učiteľ môže výchovne pôsobiť na žiakov v smere pozitívneho postoja k iným národom a národnostiam.

Z ďalších všeobecných predpokladov učiteľa cvičnej firmy možno uviesť verbálnu vybavenosť a rétorické zručnosti, entuziazmus, vyrovnanosť, vnímavosť, zmysel pre humor, trpezlivosť, cit pre estetiku a prirodzené sebavedomie. Učiteľ cvičnej firmy si musí viac ako v iných predmetoch uvedomiť, že predstavuje pre žiakov istý vzor správania, ktorý oni budú napodobňovať. Učiteľ vytvára, resp. dotvára atmosféru v cvičnej firme, motivuje žiakov, ovplyvňuje prostredie. V cvičnej firme platia známe výroky: „Aký je učiteľ, takí sú jeho žiaci," ako aj „Keď chceš zapáliť, musíš sám horieť." Komplexnosť učiteľa cvičnej firmy by sme mohli porovnať tiež s francúzskym príslovím, ktoré tvrdí: „Byť učiteľom sa nemá odvážiť ten, kto pozná len jednu pieseň."

Na záver môjho príspevku uvádzam výsledok prieskumu. Uskutočnila som ho medzi učiteľmi cvičnej firmy, ktorí sa na našej katedre pripravovali na túto pracovnú pozíciu, a týkal sa osobnosti učiteľa cvičnej firmy a požiadaviek, ktoré sú na neho kladené. Poradie predpokladov, resp. spôsobilostí, ktoré považovali účastníci prieskumu u učiteľa cvičnej firmy za rozhodujúce, bolo takéto:

- 1. miesto – partnerský vzťah k žiakom,
- 2. miesto – empatia,
- 3. miesto – tvorivý prístup,
- 4. miesto – tolerancia k chybám žiakov,
- 5. miesto – učiteľ cvičnej firmy má byť expert s praxou.

To, že účastníci prieskumu si uvedomujú dôležitosť partnerského vzťahu k žiakom a priradili mu najvyššiu dôležitosť, asi nikoho neprekvapuje. Cvičná firma je typickým vzdelávacím miestom, ktorá môže byť vzorom rozvoja tohto vzťahu. Túto skutočnosť si uvedomujem aj ja počas celého môjho pôsobenia v oblasti prípravy učiteľov cvičnej firmy, ale aj ako spolupracovníčka SCCF a dlhoročná predsedníčka hodnotiacej komisie na medzinárodných veľtrhoch cvičných firiem. Mladí ľudia dnes viac ako kedykoľvek predtým potrebujú zažiť vo vyučovacom procese i mimo neho partnerstvo, pocit spolupatričnosti, prácu v tíme, ocenenie, sebaúctu i úctu, korektnú súťaživosť a priateľstvo v domácom i medzinárodnom prostredí. Pripravujú sa tak na život. Dúfam, že budú žiť vo svete, ktorý to chápe, resp. pochopí. V tomto ohľade sa považujem za večnú optimistku.

Ľudmila VELICHOVÁ
Foto archív

Kontinuálne vzdelávanie učiteľov cvičných firiem

INOVATÍVNE TRENDY

Kontinuálne vzdelávanie učiteľov odborných ekonomických predmetov a tým, samozrejme, aj učiteľov cvičných firiem poskytuje podľa zákona č. 317/2009 Z. z. od septembra 2010 Slovenské centrum cvičných firiem v spolupráci s Nadáciou na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

V cvičnej firme má veľmi dôležitú úlohu učiteľ. Učiteľ cvičnej firmy je v pozícii školiteľa, staršieho kolegu, vedúceho a inštruktora na pracovisku. Pri vyučovaní klesá podiel teoretických otázok, vzrastá podiel konkrétnych úloh, ktoré musí učiteľ vyriešiť. Na úspech práce učiteľa v cvičnej firme je nevyhnutná jeho schopnosť uplatňovať tvorivý prístup, nové vyučovacie metódy a pristupovať k vyučovaciemu procesu flexibilne. To predpokladá vysokú odbornú a pedagogickú kvalifikáciu, ktorú treba kontinuálne doplňovať a aktualizovať ďalším vzdelávaním.

V rámci kontinuálneho vzdelávania boli Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR akreditované dva druhy vzdelávania učiteľov cvičných firiem: aktualizačné a inovačné.

Názov aktualizačného vzdelávania *Nové trendy podnikateľského vzdelávania cestou cvičných firiem* napovedá, že ho budeme využívať vtedy, keď budeme chcieť čo najrýchlejšie dostať novinky z oblasti marketingu, personalistiky, účtovníctva, daní, teda novinky v legislatíve pre podnikanie, k učiteľom.

Rozsah aktualizačného vzdelávacieho programu je celkovo 25 hodín. Forma kontinuálneho vzdelávania je kombinovaná – 16 hodín prezenčne a 9 hodín dištančne. Aktualizačné kontinuálne vzdelávanie je určené učiteľom pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie a pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľom strednej školy) odborných ekonomických predmetov.

Uchádzač o kontinuálne vzdelávanie bude zaradený do programu kontinuálneho vzdelávania podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. a § 2 ods. 1 – 6 vyhlášky MŠ SR č. 445/2009 Z. z. vždy na základe písomnej prihlášky. Vzdelávanie bude ukončené v súlade s ustanoveniami § 35 ods. 6 zákona a § 11 vyhlášky záverečnou prezentáciou pred komisiou. Účastník vzdelávania môže získať päť kreditov za vzdelávanie a dva kredity za záverečnú prezentáciu, celkovo 7 kreditov.

Názov inovačného vzdelávania je *Podpora podnikateľského vzdelávania cestou cvičných firiem*. Rozsah vzdelávacieho programu je celkovo 60 hodín, konkrétne 32 hodín prezenčne a 28 hodín dištančne. Inovačné vzdelávanie je určené učiteľom pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie a učiteľom pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľom strednej školy) odborných ekonomických predmetov.

Uchádzač o kontinuálne vzdelávanie bude zaradený do programu kontinuálneho vzdelávania podľa § 35 zákona č. 317/2009 Z. z. a § 2 ods. 1 – 6 vyhlášky MŠ SR č. 445/2009 Z. z. na základe písomnej prihlášky. Vzdelávanie bude ukončené v súlade s ustanoveniami § 40 zákona a § 4 ods. 5 a § 11 vyhlášky záverečnou prezentáciou a pohovorom pred komisiou. Účastník vzdelávania môže získať dvanásť kreditov za vzdelávanie a tri kredity za záverečnú prezentáciu a pohovor pred komisiou, celkovo pätnásť kreditov.

Gabriela HORECKÁ

Úspechy Obchodnej akadémie v Rožňave v kreatívnom vyučovaní

ROZVOJ ZRUČNOSTÍ

Obchodná akadémia v Rožňave má už štvrtý rok v učebnom pláne zaradený predmet cvičná firma. Práca v cvičnej firme rozvíja zručnosti pri simulovaní základných pracovných úkonov, s ktorými sa žiaci budú stretávať v reálnych firmách. Zvyšuje samostatnosť žiakov pri práci, rozvíja ich komunikačné a iné schopnosti, logické uvažovanie, podnikateľské myslenie, spoluprácu a vedie ku kreativite. Tento predmet je zameraný na motiváciu a osvojenie si zručností a činností potrebných na uplatnenie sa absolventov škôl pri zakladaní a riadení malých a stredných podnikov.

Pri Obchodnej akadémii v Rožňave pracujú v súčasnosti 4 cvičné firmy v treťom a vo štvrtom ročníku. Dve z nich zaznamenali počas svojej činnosti významné úspechy, ktoré pozitívne ovplyvnili vzťah študentov aj učiteľov k tomuto vyučovaciemu predmetu. Predmetom podnikania cvičnej firmy Ovečka Anička je výroba mliečnych (slovenských) produktov, výroba vecí zo slamy, šúpolia, z prútia, korku, jednoduchých drevených výrobkov, kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi.

Predmetom podnikania cvičnej firmy Penzión Podkova je ubytovanie, stravovanie a jazdecké služby v príjemnom prírodnom prostredí.

V dňoch 29. – 31. marca 2011 sa konal 17. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem v Prahe, ktorý pravidelne organizuje študentská spoločnosť Antre, s. r. o., pri Obchodnej akadémii na Ul. Heroldovy sady Praha 10. Okrem našich dvoch spomínaných firiem sa veľtrhu zúčastnilo vyše 180 cvičných firiem zo 16 krajín. Každá firma bola automaticky zaradená do súťaže o najlepší stánok, keď predmetom hodnotenia bol celkový vzhľad stánku, prístup k zákazníkovi, schopnosť komunikácie v anglickom a nemeckom jazyku, využitie reklamy pri obchodovaní, správne vypĺňanie účtovných dokladov. Dobrovoľne sa mohli firmy prihlásiť do súťaže o najlepší katalóg (hodnotila sa jazyková úroveň, celkový dojem, prehľadnosť, zrozumiteľnosť), o reklamný spot a o najlepšiu prezentáciu. Samostatne boli oceňované cvičné firmy z Českej republiky a samostatne cvičné firmy zo zahraničia, ktorých bolo 109. Cvičná firma Ovečka Anička získala 3. miesto a pamätný pohár v súťaži o najlepší stánok, cvičná firma Penzión Podkova 4. miesto v súťaži o najlepší katalóg.

V dňoch 20. – 22. marca 2012 sa v Prahe konal ďalší, už 18. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem. Zúčastnilo sa ho 136 cvičných firiem z 10 krajín. Samostatne boli oceňované cvičné firmy z Českej republiky a samostatne cvičné firmy zo zahraničia, ktorých bolo 54. Cvičná firma Ovečka Anička sa opäť umiestnila na stupni víťazov – získala 3. miesto a pamätný pohár v súťaži o najlepší katalóg.

Naše cvičné firmy sa medzinárodných veľtrhov v Prahe zúčastnili vďaka projektu *Efektívnosť vzdelávacieho programu – cesta k rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov*, spolufinancovanému zo zdrojov EÚ prostredníctvom operačného programu Vzdelávanie, opatrenie Premena tradičnej školy na modernú. Hlavným cieľom projektu bolo uskutočniť obsahovú prestavbu vzdelávania v Obchodnej akadémii v Rožňave s využitím inovatívnych foriem a metód výučby pre potreby vedomostnej spoločnosti.

V dňoch 17. – 18. 10. 2012 sa konal 10. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem krajín V4 v Košiciach, ktorý usporiadala Obchodná akadémia na Watsonovej ul. v Košiciach. Celkovo sa ho zúčastnilo 30 firiem. Obchodná akadémia v Rožňave opäť potvrdila vysokú kvalitu vzdelávania študentov kreatívnymi vyučovacími metódami. Cvičná firma Penzión Podkova získala na veľtrhu 3. miesto v kategórii Najlepší stánok a cvičná firma Ovečka Anička 3. miesto v kategórii Najlepší katalóg.

Predmet cvičná firma je náročný predmet tak pre učiteľa, ako aj pre žiaka. Posilňujú sa v ňom medzipredmetové vzťahy, utužujú vedomosti žiakov z podnikovej ekonomiky, účtovníctva, právnej náuky, cudzích jazykov, administratívy a korešpondencie, matematiky, informatiky a ďalších predmetov. Pomáha žiakom získať praktické zručnosti, ktoré na iných predmetoch vnímajú v teoretickej rovine. V učebných plánoch odborných škôl má určite významné postavenie.

Na začiatku našej práce s cvičnými firmami sme ani my vyučujúce predmetu cvičná firma netušili, čo všetko bude vyžadovať naša práca so žiakmi pri inej forme vyučovania. Napriek tomu, že množstvo aktivít je veľmi náročné časovo zvládnuť a zorganizovať, tento predmet nás oslovil a vidíme v ňom veľký význam.

Ing. Stanislava LUKÁČOVÁ,
Ing. Zuzana ŠIVECOVÁ,
Obchodná akadémia Rožňava
Foto archív školy

Vyhodnotenie dvoch ročníkov súťaže Najlepší podnikateľský zámer

SPOLUPRÁCA SCCF A NHF EU

V rámci výučby predmetu cvičná firma sa študenti dostávajú do víru podnikania: ako začať podnikať, ako pripraviť podnikateľský zámer vrátane finančného plánu, ako prezentovať seba a firmu... Za zdarom najúspešnejších podnikateľov sveta, napríklad Billa Gatesa či na Slovensku Miroslava Trnku, spoluautora programu NOD32, je predovšetkým skvelý nápad.

Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF) spolu s Katedrou pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity (NHF EU) v Bratislave vyhlásilo prvý ročník súťaže Najlepší podnikateľský zámer v marci 2011 s cieľom podporiť kreativitu študentov cvičných firiem a zároveň im umožniť prezentovať svoje nápady.

Porota zložená z troch zástupcov Slovenského centra cvičných firiem a dvoch zástupcov Katedry pedagogiky NHF EU v Bratislave vybrala do užšieho výberu súťaže šesť najzaujímavejších projektov. Súťažné podnikateľské zámery boli hodnotené v kategóriách originalita nápadu, výber mena a loga, štruktúra a reálnosť podnikateľského zámeru, opis produktu, analýza trhu, marketingový plán, finančný plán, SWOT analýza.

Užší výber súťaže hodnotili aj partneri zo Združenia mladých podnikateľov Slovenska a Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania. Poradie 1. ročníka súťaže Najlepší podnikateľský zámer:

- 1. miesto – EquiWorld, s. r. o. (Obchodná akadémia Prievidza),
- 2. miesto – NSP company, s. r. o. (OA Čadca),
- 3. miesto – Brajl, s. r. o. (OA Čadca), a ClearWater, s. r. o. (OA Pezinok).

Štyri hore uvedené víťazné podnikateľské zámery prezentovali ich autori osobne na odbornom seminári, ktorý sa uskutočnil 1. decembra 2011 v rámci 14. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v bratislavskom Národnom tenisovom centre.

Trojčlenné družstvo cvičnej firmy NSP company, s. r. o., z OA Čadca reprezentovalo Slovenskú republiku v odbore 6081 – podnikanie v termíne 4. – 6. októbra 2012 na 3. ročníku medzinárodnej súťaže EuroSkills 2012 v odborných zručnostiach mladých ľudí v Spa-Francorchamps v Belgicku.

Druhý ročník súťaže Najlepší podnikateľský zámer

Druhý ročník celoslovenskej súťaže Najlepší podnikateľský zámer vyhlásili tí istí organizátori 4. apríla 2012. Vyhodnotenia najlepších nápadov sa zúčastnia opäť aj partneri zo Združenia mladých podnikateľov Slovenska a z Národnej agentúry na rozvoj malého a stredného podnikania.

Príprava podnikateľského zámeru je jednou z úloh, ktorú by mala absolvovať každá cvičná firma. Počas školského roka aktívne pracuje na celom Slovensku minimálne 600 cvičných firiem a v nich približne 9 000 študentov. Práve podpora ich úžasných nápadov je zámerom tejto súťaže. Kritériá hodnotenia sa nemenia: originalita nápadu, výber mena a loga, štruktúra a reálnosť podnikateľského zámeru, opis produktu, analýza trhu, marketingový plán, finančný plán, SWOT analýza. Cvičné firmy mohli poslať jeden podnikateľský zámer, ktorý považovali za najlepší a ktorý nemusel byť totožný s predmetom ich podnikania, do 15. októbra 2012.

Organizátori SCCF a Katedra pedagogiky NHF EU v Bratislave zorganizovali 26. apríla 2012 pri príležitosti vyhlásenia 2. ročníka súťaže seminár s cieľom zabezpečiť, aby súťažné zámery boli čo najkvalitnejšie a využiteľné v praxi. Miestom seminára bola Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania. Na podujatí sa zúčastnili učitelia, ale aj študenti cvičných firiem.

(sccf)

Prezentácia v cvičnej firme

PEDAGOGICKÉ PORADENSTVO

Cvičná firma je podľa slov jedného múdreho človeka mostom medzi teóriou a praxou. Každý učiteľ cvičnej firmy sa preto musí snažiť na každom kroku svojej práce o čo najväčšie priblíženie sa praxi. Ide napríklad o uvádzanie konkrétnych účtovných dokladov, dodržiavanie postupov pri registrácii novej firmy či plnenie záväzkov voči nadriadeným autoritám. To, že cvičná firma ponúka integráciu teoretických poznatkov do praktickej roviny, je nám všetkým známe. No to, akým spôsobom túto skutočnosť neustále dodržiavať, už také samozrejmé nie je. Okrem rutinných každodenných prác v cvičnej firme v podobe vedenia účtovníctva či personalistiky sa v cvičnej firme vyskytujú aj menej rutinné činnosti. Medzi ne môžeme určite zaradiť činnosti marketingového oddelenia cvičnej firmy. Na jednej strane ide o výstupy, ktoré trvajú dlhšie obdobie a skladajú sa z mnohých čiastkových úkonov, na druhej strane o činnosti, ktoré sú závislé priamo, ale aj nepriamo od výkonov ostatných oddelení firmy.

Jedným z najpodstatnejších výstupov marketingového oddelenia je príprava prezentácie cvičnej firmy. Za týmto na prvý pohľad neškodným slovom sa ukrýva množstvo práce, energie a námahy nielen pracovníkov marketingového oddelenia. Príprava prezentácie cvičnej firmy je dlhodobý proces. Existujú mylné dohady, že príprava prezentácie sa končí vytvorením poslednej snímky či vložením posledných informácií, prípadne obľúbených rozlúčkových slov, ako napríklad „ďakujem za pozornosť“ či iných naučených fráz, bez ktorých si ich tvorcovia ukončenie prezentácie ani nevedia predstaviť. No aby sme nenarušali systematickosť, nemali by sme začínať od konca.

V prostredí cvičných firiem sa prezentácie využívajú nielen pri obchodnom styku, kde sa posielajú potenciálnym partnerom či klientom. Prezentácie tvoria súčasť ich marketingovej stratégie a nástrojov na podporu predaja. Akýmsi vyvrcholením snahy je predstavenie prezentácií na veľtrhoch či kontraktačných dňoch cvičných firiem. Počas Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem, ktorý každoročne organizuje Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF), prebieha súťaž elektronických prezentácií. Časovo ide o jednu z najnáročnejších súťaží veľtrhu. Posledné prezentácie odznievajú často až v posledných minútach veľtrhu a ich aktéri sa snažia do posledných chvíľ zaujať nielen porotu, ale aj konkurenčné cvičné firmy. Spustená prezentácia cvičnej firmy je často aj súčasťou stánku.

V nasledujúcej časti sa pokúsim identifikovať a pomenovať základné piliere efektívnej prezentácie a tiež najvážnejšie či najčastejšie chyby prezentácií cvičných firiem. Prezentácia cvičnej firmy je spojením niekoľkých prvkov. Určite nejde iba o samotné snímky, efekty či obrázky. Každá prezentácia by mala vytvárať súhru zúčastnených elementov, a to prezentujúceho a jeho prejavu, samotnej prezentácie a prípadných oživujúcich prvkov. Daniel Pink vo svojej publikácii *A Whole New Mind* hovorí dokonca o symfónii viacerých prvkov. Príprava prezentácie by teda mala byť zameraná aj na snímky, aj na nacvičenie verbálneho prejavu. Verbálny prejav podporujú informácie na snímkach, napovedajú prezentujúcemu, o čom by mal hovoriť, a vhodným, no najmä jednoduchým spôsobom dotvárajú uvedenú súhru. Základom úspešnej prezentácie teda nie sú vynikajúco pripravené snímky. Samozrejme, že je to osoba prezentujúceho. Pri dodržiavaní pravidla o integrácii s praxou je nevyhnutné, aby prezentácia a prezentujúci pôsobili seriózne, ako keby boli súčasťou reálneho veľtrhu či inej podobnej akcie. Keď hovoríme o podpore prezentujúceho prezentáciou, nemalo by dochádzať k tomu, čo vídame v praxi pomerne často – čítaniu textov z pripravených snímok. Nie je nič nudnejšie ako čítanie textu prezentujúcim podporené čítajúcim publikom. Na snímkach by malo byť preto minimum textu. Hlavnou úlohou textu je iba podpora či pomoc prezentujúcemu na uvedenie všetkých podstatných faktov.

Ďalšou veľmi dôležitou súčasťou efektívnej prezentácie je jednoduchosť. Jednoduchý prejav, jednoduché vyjadrovanie, jednoduchá forma prezentácie. Žiaci stredných škôl sa v procese výučby informatiky zameriavajú na využívanie čo najširšieho spektra nástrojov, ktoré im prezentačný softvér ponúka. V prostredí cvičných firiem, konkrétne pri prezentovaní na veľtrhu, sa však nehodnotí použitie všetkých nástrojov, prípadne čo najväčšieho množstva. Jednoduchosť v tomto prípade neznamená úplnú elimináciu nástrojov, no ich využívanie v zdravej miere. Hovorí sa, že keď držíme v ruke kladivo, všetko okolo vyzerá ako klinec. V tomto prípade sa táto myšlienka potvrdzuje. Keď máme vytvoriť prezentáciu v prostredí prezentačného softvéru, často skĺzneme k tomu, aby sme využili čo najviac z toho, čo nám ponúka. Keď diskutujem so študentmi či s učiteľmi na tému prezentácií, nikdy nechýba otázka „koľko“ v jej rôznych podobách. Koľko snímok máme teda použiť? Koľko slov môžeme použiť? Koľko efektov? Koľko? Moja odpoveď je stále rovnaká. Aj keď nájdete veľké množstvo názorov a polopravd, ktoré presne definujú počet snímok, počet slov či dokonca presnú veľkosť písma pre presný počet ľudí v publiku, v prípade efektívnej prezentácie nie je stanovené žiadne koľko. Každá prezentácia, aj pri opakovanom prezentovaní, vytvára subjektívnu situáciu. Preto nie je možné presne určiť, ako má vyzerať. Mala by byť najmä jednoduchá, mala by byť najmä pomôckou pre prezentujúceho a mala by najmä využívať všetko v zdravej miere. Usúdiť, koľko je zdravá miera, je však veľmi ťažké.

Preto je veľmi ťažké hodnotiť prezentácie napríklad na veľtrhu cvičných firiem. No prvý či druhý pohľad na prezentáciu ihneď poskytne obraz o tom, či je prvkov v prezentácii priveľa, alebo nie. Jediné „koľko“, ktoré by nás malo zaujímať, je, koľko času máme na prezentáciu a koľko ľudí nás bude zhruba sledovať. Ďalšími prvkami, na ktoré by sme nemali zabúdať, sú princípy efektívneho verbálneho prejavu. Sem patrí určite neočakávateľnosť, emócie, konkrétnosť, dôveryhodnosť a, samozrejme, jednoduchosť. Nemali by sme zabúdať ani na prvky neverbálnej komunikácie, ako napríklad silu, intenzitu a moduláciu hlasu, gestikuláciu, mimiku či ostatné prejavy. Pokiaľ sa však sústredíme na samotnú prezentáciu, tá by mala byť, okrem spomínaných vlastností, určite čitateľná (aj keď s minimom textu), mala by dodržiavať princípy kontrastu, použité grafické prvky by mali dotvárať myšlienku snímky (a určite by nemali byť na snímke prioritou) a, samozrejme, mala by byť ukončená v stanovenom časovom limite.

Na veľtrhoch cvičných firiem sa často počas prezentácie stretávame s rôznymi oživujúcimi prvkami. Je však nutné dbať na to, aby nerušili priebeh prezentácie či dokonca neboli jej ústredným prvkom. Je pozitívne, keď farba odevu zodpovedá firemným farbám, keď v prípade viacerých prezentujúcich ide o približne rovnaký odev alebo keď počas prezentácie dochádza dokonca k ukážke prác firmy. No pokiaľ tieto prvky zatienia prezentujúceho, je to skôr na škodu.

Úroveň prezentácií a prezentujúcich v cvičných firmách sa každý rok zlepšuje. Pri porovnaní zahraničných a slovenských cvičných firiem máme byť tiež na čo pyšní. Ale nesmieme zabúdať na uvedené princípy a vlastnosti ani po opustení prostredia cvičnej firmy. Aj keď príprava dobrej prezentácie závisí od množstva faktorov, nie je nič lepšie, ako keď si po hodinách tvrdej práce a pár minútach stresujúceho prezentovania môžeme povedať, že naše úsilie prinieslo svoje ovocie.

Ladislav PASIAR

Učenie tvorivou prácou

OBCHODNÁ AKADÉMIA KOŠICE

Do projektu s názvom *Cvičná firma – učenie tvorivou prácou* programu Partnerstvá Leonardo da Vinci som rovnými nohami spadol pri svojom príchode na dosky Obchodnej akadémie (OA) na Watsonovej ul. v Košiciach. Návrat na moje pôvodné školské pôsobisko po 15 rokoch práce v bankovom biznise ma podľa riaditeľa OA priam predurčoval na prácu v cvičnej firme. Moje pochybnosti vyriešil zaradením hneď dvoch cvičných firiem do môjho úväzku. Zároveň som bol okamžite vyslaný na školenie na túto tému do nášho hlavného mesta. Na nejaký pre mňa neznámy inštitút s tajuplným označením ŠIOV – Štátny inštitút odborného vzdelávania, či ešte záhadnejšie znejúce SCCF – Slovenské centrum cvičných firiem.

Miesto školenia mi mierne zdvihlo náladu – Bratislava, Koliba, miesto našich romantických vychádzok. Po mojom opatrnom a neskorom príchode a predsavzatí, že budem mlčať, pozorovať a vstrebávať, začalo školenie postupne naberať kontúry. Každý nový prednášajúci (na prekvapenie tam boli aj chlapi) stupňoval moje presvedčenie, že títo ľudia sú akýsi iní. Nadšenie z tém v oblasti cvičných firiem, ktoré s profesionálnou ľahkosťou a neskrývaným entuziazmom prednášali a zároveň prenášali na poslucháčov, teda aj na mňa, ma postupne úplne pohltilo a stále viac fascinovalo.

Začal som tušiť, že toto bude niečo pre mňa, ale pochybnosti ešte zatláčali optimizmus či nebodaj nadšenie do úzadia. Rozlúčka s milými a veci oddanými ľuďmi z SCCF (už som vedel, čo tá skratka reálne znamená) bola spojená s rozporuplnými dojmami a myšlienkami. Očakávanie neznámeho poskytovalo viac otázok ako odpovedí:

Budem zvládať problematiku podnikania, resp. cvičnej firmy v celej jej šírke a ešte ju aj odovzdávať študentom s primeraným nadšením?

Budem vedieť osloviť, zaujať a nadchnúť pre vec dnešnú „skazenú“ mládež?

Naplním očakávania do mňa vložené sebou samým a najmä riaditeľom a vedením školy, ktorí mi túto šancu dali?

Každodenná práca zatlačila obavy do úzadia a postupne rozkrývala tajomstvá cvičných firiem a odpovede na nezodpovedané otázky. Dvakrát dve hodiny poctivej práce týždenne v dvoch cvičných firmách mi postupne odpovedali na tri základné otázky:

Problematiku cvičnej firmy mám šancu zvládnuť, lebo „kde je vôľa, tam je cesta“.

Nadchnúť mládež nebude ľahké, ale aj to sa dá, najmä ak žiadnu „skazenú“ mládež som na chodbách OA nestretal!

Poctivou prácou a prístupom, s podporou a pomocou skúseného učiteľa predmetu cvičná firma a riaditeľa zároveň budú aj jeho a moje vlastné očakávania naplnené.

Potom už nasleduje príbeh podobný príbehom mnohých nadšených pedagógov z celého Slovenska, ktorí iste ako ja zažívali na začiatku podobné pocity frustrácie. Prišli prvé príjemné pocity z dobre vykonanej práce od žiakov, kolegov, vedenia školy. Nasledovali povzbudenia a pochvaly aj od nezainteresovaných pozorovateľov z radov zamestnancov školy či rodičov (pomáhali aj oni, ak bolo treba).

Prvé veľtrhy – domáci košický roku 2010 a náš najväčší bratislavský v tom istom roku som absolvoval ako organizátor (Košice), resp. ako pozorovateľ a sprievod (Bratislava). Priebeh, pracovná a tvorivá atmosféra týchto podujatí ma definitívne „dostali“ a stal som sa fanúšikom cvičných firiem a zároveň už súčasťou tejto veľkej rodiny.

Úspechy, ktoré sa nám následne podarilo s mojimi tromi cvičnými firmami – Čajka, Stopa a Good Event – dosiahnuť, sú len potvrdením starej známej pravdy: Ak sa práca robí s nadšením, láskou a oddanosťou, výsledky a úspech nedajú na seba dlho čakať.

Dnes mi len zostáva veriť, že nadšenie, láska a oddanosť cvičným firmám mi vydržia ešte zopár rokov, tak ako neopustili mnohých, ktorí sa točia okolo krásneho školského fenoménu menom cvičná firma.

Obdiv, rešpekt a poďakovanie patrí všetkým, čo boli pri zrode, rozvoji a budovaní tohto školského programu a dodnes akýmkoľvek spôsobom posunuli úžasnú myšlienku o kúsok ďalej. Patrím k nadšeným obdivovateľom tohto projektu a ďakujem všetkým skvelým ľuďom, pedagógom z ŠIOV, špeciálne z SCCF, a tiež z Ekonomickej univerzity v Bratislave, za stvorenie, rozvoj a podporu tejto skvelej aktivity u nás na Slovensku.

Obdiv a poďakovanie patrí všetkým učiteľom, ktorí kedy s cvičnou firmou pracovali – my všetci „nakazení vírusom CvF“ dobre vieme, čo sa za tým skrýva.

Zdar a úspech všetkým cvičným firmám a ľuďom okolo nich prajem.

Rišo HRITZ,
hrdý učiteľ predmetu cvičná firma

Zoznam zahraničných účastníkov 15. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem, 28. – 30. november 2012, NTC Bratislava

Por. č.	Zahraničná cvičná firma	Škola/Organizácia	Adresa	Štát	Predmet činnosti
1	Sladká vášeň, s. r. o.	Československá obchodní akademie Dr. E. Beneše	Resslova 8, 120 00 Praha 2	Česká republika	predaj nápojov a cukrárenských výrobkov
2	AS-MOB S. A.	Colegiul Tehnic Mihai Viteazul	Strada Poienitei 25, 410191 Oradea	Rumunsko	veľkoobchod s kancelárskou technikou a zariadeniami
3	Sweet Temptation, Ltd.	National Trade and Banking High School	Vitosha-Boul. 91, 1408 Sofia	Bulharsko	obchod s produktmi z medu
4	Monde du Chocolat, Ltd.	National Trade and Banking High School	Vitosha-Boul. 91, 1408 Sofia	Bulharsko	obchodné zastúpenie a podpora čokoládových potravín
5	Magic Moment, Ltd.	National Trade and Banking High School	Vitosha-Boul. 91, 1408 Sofia	Bulharsko	dovoz a predaj textilu, posteľnej bielizne, prikrývok – najnovšie svetové trendy
6	TISPO, s.r.o.	Gymnázium a Obchodní akademie	Ruská 355, 353 69 Mariánské Lázně	Česká republika	predaj kancelárskych potrieb, nábytku a elektroniky
7	TRANSH, Ltd.	Grup Scolar Pentru Industrie Mica Si Servicii	Gen. Mociulschi 17 – 19, 435500 Sighetu Marmației	Rumunsko	cestovná kancelária
8	Energie, s. r. o.	Střední škola živnostenská	Žákovská 716, 356 01 Sokolov	Česká republika	maloobchod a veľkoobchod, nákup a predaj
9	Extra, s. r. o.	Gymnázium Otokara Březiny a SOŠ	Hradecká 235, 588 56 Telč	Česká republika	predaj údenín českej výroby
10	FictionAirlines, s. r. o.	Obchodní akademie a VOŠS	Karasova 16, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory	Česká republika	letecká osobná doprava
11	The Bookworm ´s Coffee, s. r. o.	Obchodní akademie a VOŠS	Karasova 16, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory	Česká republika	literárna kaviareň
12	Professional Team, Ltd.	Grup Scolar Pentru Industrie Mica Si Servicii	Gen. Mociulschi 17 – 19, 435500 Sighetu Marmației	Rumunsko	zabezpečovanie cateringu
13	Cartello Oy	Suomen Liikemiesten Kauppaopisto	Rautatieläisenkatu 5, 00520 Helsinki	Fínsko	kancelárske potreby
14	DonaFelix Oy	Suomen Liikemiesten Kauppaopisto	Rautatieläisenkatu 5, 00520 Helsinki	Fínsko	obchodné darčeky
15	Yummy Oy	Suomen Liikemiesten Kauppaopisto	Rautatieläisenkatu 5, 00520 Helsinki	Fínsko	predajca sladkostí a slaných krekrov

Zoznam domácich účastníkov 15. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem, 28. – 30. november 2012, NTC Bratislava

Por. č.	Slovenská cvičná firma	Škola/Organizácia	Adresa	Predmet činnosti
1	ElemQuilt, s. r. o.	Hotelová akadémia	Čs. brigády 1804, 031 01 Liptovský Mikuláš	predaj bytového textilu
2	FINESTRINO e CLIMA, s. r. o.	SOŠ	Cintorínska 4, 950 50 Nitra	predaj a servis chladiacich zariadení, klimatizácií a plastových okien
3	Záhradníctvo Arwen, s. r. o.	SOŠ	Cintorínska 4, 950 50 Nitra	projektovanie a realizácia záhrad
4	PAES, s. r. o.	OA	Dlhá 256, 905 80 Senica	nákup a predaj kancelárskej a výpočtovej techniky, papiernictvo
5	CROSSGYM, s. r. o.	SOŠ podnikania	Strečnianska 20, 851 05 Bratislava	fitnes centrum
6	MELISSA CLEAN MIND, s. r. o.	SOŠ podnikania	Strečnianska 20, 851 05 Bratislava	masážny salón, nákup a predaj byliniek
7	Timea, spol. s r. o.	SOŠ	Piešťanská 2262/80, 915 01 Nové Mesto nad Váhom	športové potreby
8	Forever Jewels, s. r. o.	SOŠ pre žiakov s TP	Mokrohájska cesta 1, 842 40 Bratislava	maloobchodný predaj, nákup zlatých a strieborných šperkov
9	Look Out From The Window, s. r. o.	SŠ s VJM	Lichnerova 71, 903 01 Senec	fotoslužba
10	Drevko, s. r. o.	OA	Daxnerova 88, 093 35 Vranov nad Topľou	výroba drevených výrobkov
11	PERUN, s. r. o.	SOŠ chemická	Vlčie hrdlo 50, 821 07 Bratislava	ubytovacie služby, prevádzkovanie penziónu
12	MESSLAND, s. r. o.	OA	Bratislavská 38, 932 01 Veľký Meder	zber, selekcia a recyklácia komunálneho odpadu
13	Salón de Té, s. r. o.	OA M. Hodžu	M. Rázusa 1, 911 29 Trenčín	predaj prírodných produktov a ezoterického tovaru
14	KART ONE, s. r. o.	OA	Dudova 4, 851 02 Bratislava	prenájom motokár a motokárovej dráhy
15	VIVIEN, s. r. o.	SOŠ	Sládkovičova 2723/120, 069 01 Snina	kozmetické centrum
16	FITNESS WORLD, s. r. o.	SOŠ	Sládkovičova 2723/120, 069 01 Snina	využívanie fitnes priestorov s vybavením, tvorba programov na cvičenie
17	C-GARDEN, s. r. o.	OA	Inovecká 2041, 955 01 Topoľčany	poskytovanie služieb v záhradníctve, návrhy, údržba a rekonštrukcia záhrad, prenájom a požičiavanie rastlín, poradenstvo a konzultácie
18	CK REGIONAL, s. r. o.	OA	Myslenická 1, 902 01 Pezinok	sprostredkovanie zájazdov, sprievodcovské služby, propagácia regiónov Slovenska
19	FORFIT, s. r. o.	OA	Myslenická 1, 902 01 Pezinok	nákup, predaj a propagácia výživových doplnkov
20	LKW Walter-CF, s. r. o.	OA	Murgašova 94, 058 01 Poprad	špeditérska firma a cestovná kancelária
21	PROFOLKTRADE, s. r. o.	OA	K. Kittenbergera 2, 934 40 Levice	výroba a predaj tradičných remeselných predmetov
22	Svet snov, s. r. o.	OA	Murgašova 94, 058 01 Poprad	organizácia spoločenských podujatí
23	Sweet Cake, s. r. o.	SŠ - OA	Nám. SNP 5, 958 23 Partizánske	pekárenská a cukrárenská činnosť
24	PRÚTY, s. r. o.	SŠ internátna - SOŠ pre žiakov so ZP	Nám. Š. Kluberta 1, 054 01 Levoča	predaj výrobkov z prútia
25	Photo Dream, s. r. o.	SOŠ podnikania	Veľkomoravská 14, 911 05 Trenčín	foto- a videoslužby, videonahrávky udalostí
26	Anjeli zdravia, s. r. o.	OA	Tehelná 4, 920 01 Hlohovec	nákup a predaj zdravotníckych potrieb a poskytovanie služieb
27	FANTASIA, s. r. o.	Súkromná OA	Ul. SNP 16, 965 01 Žiar nad Hronom	výroba, predaj bylinkových čajov a kávy
28	Progress Entertainment Garden, s. r. o.	SOŠ záhradnícka G. Čejku	Bratislavská 44, 900 45 Malinovo	sadovnícka projekcia (návrh, realizácia, úprava záhrad a trávnikov)
29	Garden Rose, s. r. o.	SOŠ záhradnícka G. Čejku	Bratislavská 44, 900 45 Malinovo	výzdoba svadieb a smútočná výzdoba, predaj zelene a črepníkových kvetov
30	Puppy&Kitty, s. r. o.	OA	Hrobákova 11, 851 02 Bratislava	veterinárne služby, výroba oblečenia a doplnkov pre mačky a psy, pohrebná služba, maloobchod, veľkoobchod, organizovanie spoločensko-kultúrnych a športových podujatí, obchodné poradenstvo
31	Wings Tattoo, s. r. o.	OA	Hrobákova 11, 851 02 Bratislava	mejkap, tetovanie, piercing, bodypainting, maloobchod, veľkoobchod, organizovanie spoločensko-kultúrnych a športových podujatí, obchodné poradenstvo
32	BERLIAN, s. r. o.	OA	Nevädzová 3, 820 07 Bratislava	očná optika
33	LABYRINT, s. r. o.	OA	Polárna 1, 040 12 Košice	predaj vstupeniek
34	JOB 4 YOU, s. r. o.	SOŠ	Košická 20, 080 01 Prešov	poskytovanie pracovných príležitostí, personálny lízing
35	Zemplín Tour, s. r. o.	SOŠ obchodu a služieb	Nám. slobody 12, 073 01 Sobrance	organizovanie zájazdov a reštauračná činnosť
36	Road racing, s. r. o.	SOŠ	Kysucká 14, 903 01 Senec	predaj a servis automobilov
37	Home Design, s. r. o.	SŠ - OA	Jarmočná 1, 992 80 Modrý Kameň	predaj nábytku, maloobchod, veľkoobchod
38	CK Sunshine, s. r. o.	Súkromná SOŠ	Dukelská 33, 087 01 Giraltovce	cestovná kancelária
39	JOIN, súkromný podnikateľ	OA	Tajovského 25, 975 73 Banská Bystrica	cyklokuriérske služby
40	SWAN, s. r. o.	OA	Tajovského 25, 975 73 Banská Bystrica	nákup a predaj hygienického papiera
41	FunnyPhone, s. r. o.	SOŠ podnikania	Veľkomoravská 14, 911 05 Trenčín	predaj mobilných telefónov, služby mobilného operátora, servisné služby
42	CASTIAN PROM TRIP, s. r. o.	Spojená katolícka škola	Školská 9, 914 41 Nemšová	organizovanie zájazdov pre študentov maturitných ročníkov ako alternatíva k stužkovej slávnosti
43	Pralines, s. r. o.	SOŠ obchodu a služieb	Školská 4, 071 01 Michalovce	pekárenská a cukrárenská výroba – potravinárska výroba, výroba čokolády
44	Good Event, s. r. o.	OA	Watsonova 61, 041 38 Košice	organizovanie spoločenských podujatí
45	IN-energy, s. r. o.	OA	Watsonova 61, 041 38 Košice	nákup a predaj elektrickej energie a plynu
46	Olympia club, s. r. o.	OA	Watsonova 61, 041 38 Košice	fitnes klub a reštaurácia
47	VEČBENZ, s. r. o.	SŠ	Nivy 2, 927 05 Šaľa	nákup a predaj pohonných hmôt, minerálnych mazív a autodoplnkov
48	Food of Future, s. r. o.	SOŠ	Farského 9, 851 01 Bratislava	výroba a predaj čajov a zmrzlín
49	ProImage, s. r. o.	SOŠ podnikania	Masarykova 24, 081 79 Prešov	navrhovanie a predaj softvéru
50	eXplanation, s. r. o.	SOŠ podnikania	Masarykova 24, 081 79 Prešov	poradenstvo, lektorstvo, marketingový prieskum
51	Dreco, s. r. o.	OA D. M. Janotu	Ul. 17. novembra 2701, 022 01 Čadca	ekologické lesníctvo a výroba výrobkov
52	FUTURE, s. r. o.	OA	Bolečkova 2, 950 50 Nitra	predaj fotoaparátov
53	NINAS, s. r. o.	OA	Bolečkova 2, 950 50 Nitra	predaj nábytku

Slovenský medzinárodný veľtrh a súťaže cvičných firiem

JUBILEUM

Tento rok je pre Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF) výnimočný – jubilejným 15. ročníkom Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. Ponúkame vám krátky pohľad do minulosti s cieľom informovať vás, ako sa táto teraz už veľmi úspešná aktivita zrodila, rozvíjala a vyrastala až do dnešného formátu. Nájdete tu základné informácie o jednotlivých ročníkoch Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem – čas a miesto konania veľtrhu, počet zúčastnených firiem, prehľad o cvičných firmách, ktoré boli ocenené v súťažiach, zaujímavosti o zahraničných cvičných firmách, hosťoch a organizátoroch veľtrhu. Nedá sa opísať všetko, zostali nám spomienky a množstvo fotografií, z ktorých sme niektoré vybrali. Možno sa niektorí z vás na nich nájdu a pripomenú si zobrazené chvíle, ktoré sme spoločne na veľtrhoch trávili. Jubileum je vždy momentom, keď hodnotíme. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem v Bratislave si iste zaslúži pozitívne hodnotenie. Vyrástol z „detských chorôb“ a dnes je uznávanou vzdelávacou aktivitou doma i v zahraničí. Už dnes sa tešíme na všetky ďalšie úspešné ročníky, ktoré nám pomáhate tvoriť aj vy, učitelia a žiaci cvičných firiem, naši dlhoroční partneri a sponzori a všetci, ktorých toto podujatie oslovilo a zúčastňujú sa na ňom ako pozorovatelia alebo návštevníci.

Medzinárodný veľtrh cvičných firiem – to je miesto, kde si žiaci predovšetkým stredných odborných škôl môžu vyskúšať v priamom kontakte so zákazníkom všetko, čo sa v simulovanom prostredí cvičných firiem naučili. Na medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem je nenahraditeľná možnosť komunikácie v cudzom jazyku, riešenie obchodných prípadov „v priamom prenose“, nadväzovanie obchodných a partnerských vzťahov aj s podporou reálneho partnera. Na veľtrhu vzniká veľa osobných priateľstiev a v neposlednom rade je dôležité poznávanie národných a kultúrnych zvyklostí zúčastnených krajín.

Prvý slovenský Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (1998)

Prvý veľtrh cvičných firiem sa na Slovensku uskutočnil 24. novembra 1998 v bratislavskom Istropolise ako súčasť JUVYR-u 1998, čím sa začala jedinečná história spojenia fiktívnosti nákupu a predaja v rámci veľtrhu cvičných firiem a reálnosti nákupu a predaja výrobkov a služieb žiakov a študentov stredných odborných škôl a stredných odborných učilíšť.

Na prvom slovenskom Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem sa zúčastnilo celkovo 33 slovenských cvičných firiem, Slovenské centrum cvičných firiem a jeden zahraničný účastník a zároveň partner SCCF – rakúske centrum cvičných firiem ACT z Viedne. Garantom výstavy bol minister školstva Milan Ftáčnik, ktorý poctil cvičné firmy kúpou – samozrejme, fiktívnou – auta od cvičnej firmy BonBon z Obchodnej akadémie (OA) Trenčín. Veľmi pritom ocenil obchodného ducha vystavujúcich mladých ľudí.

2. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (1999)

V poradí druhý slovenský Medzinárodný veľtrh cvičných firiem bol súčasťou výstavy JUVYR 1999. Miestom konania bol opäť bratislavský Istropolis v dňoch 23. a 24. novembra 1999. Veľtrhu sa zúčastnilo 49 cvičných firiem z celého Slovenska, 6 z Rakúska a 1 z Nemecka. Prítomná bola opäť aj rakúska centrála cvičných firiem ACT zastúpená Mag. Gerlinde Taginiovou.

Slovenské centrum cvičných firiem zabezpečilo možnosť obchodovania na veľtrhu aj formou šekov, ktoré sa automaticky zúčtovali v platobnom centre. *Zahlungszentrum* – platobné centrum, novinka 2. medzinárodného veľtrhu – sa nachádzalo v stánku SCCF. Pri nápore práce so zúčtovávaním šekov pracovníkom SCCF veľmi pomohli študenti Ekonomickej univerzity v Bratislave, zástupcovia detašovaného pracoviska SCCF.

Na slávnostnom otvorení výstavy JUVYR sa zúčastnil aj minister školstva SR Milan Ftáčnik, ktorý sa veľmi živo zaujímal o prácu rakúskych a nemeckých učiteľov cvičných firiem, o odborné vzdelávanie v Rakúsku a Nemecku.

Druhý deň veľtrhu cvičných firiem sa uskutočnil seminár *Partnerstvo cvičnej a reálnej firmy*. Lektor pán Sparrer z Centra ďalšieho vzdelávania v nemeckej Kamenici predstavil projekt pod názvom *Nemecké firmy ako partneri slovenských cvičných firiem*. Ako sme sa dozvedeli z jeho slov, reálne firmy v Nemecku vedia, čo je to cvičná firma, a radi pomáhajú, často sú aj krstnou firmou (tzv. Patefirma) cvičnej firmy.

3. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2000)

S podporou Medzinárodného vyšehradského fondu sa v dňoch 28. – 29. novembra 2000 uskutočnil v poradí tretí slovenský Medzinárodný veľtrh cvičných firiem v Dome odborov v Bratislave ako súčasť kontraktačno-predajnej výstavy výrobkov a služieb stredných odborných škôl a učilíšť JUVYR 2000.

Cvičné firmy sa prezentovali v stánku SCCF, kde poverený zástupca školy dostal propagačné materiály – katalóg výstavy, výstavné šeky Centrobanky, organizačno-technické informácie a vizitky pre vystavovateľov.

Novinkou bol stánok piatich centrál cvičných firiem: Slovenského centra cvičných firiem, centrál cvičných firiem z krajín Vyšehradskej štvorky – GtB z Maďarska, CEFIF z Čiech, CENSYM z Poľska – a centra cvičných firiem z Rakúska ACT. Tento „megastánok“ umožnil lepšiu komunikáciu nielen medzi jednotlivými centrálami cvičných firiem zúčastnených krajín, ale aj s vedúcimi cvičných firiem. Súčasťou stánku boli dva rokovacie stoly. Tým, že sme mali len jeden stánok, zbúrali sme pomyselné hranice medzi nami a boli nútení navzájom komunikovať anglicky, nemecky, slovensky.

Celkovo sa 3. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v Bratislave zúčastnilo 63 slovenských cvičných firiem zo všetkých kútov Slovenska a osem zahraničných cvičných firiem – štyri z Rakúska, dve z Poľska, po jednej z Čiech a Maďarska.

V rámci veľtrhu sa uskutočnil aj odborný seminár na tému *Kľúčové kvalifikácie v cvičnej firme*, samozrejme, s podporou Medzinárodného vyšehradského fondu, ktorý významnou mierou umožnil aj rozšírenie zahraničnej účasti na tomto ročníku veľtrhu. Príspevky predniesli: Ladislav Šatka, námestník ŠIOV, ktorý predstavil systém odborného vzdelávania na Slovensku; zástupca CEFIF Lukáš Hůla, ktorý informoval o fungovaní cvičných firiem v Čechách; Anna Rogoznicka z CENSYM, ktorá informovala o systéme a začlenení centrály cvičných firiem v Poľsku; a Endre Hübner z GtB, ktorý priblížil cvičné firmy v Maďarsku.

V tomto dátumom výnimočnom roku sa zástupcovia SCCF a Ekonomickej univerzity v Bratislave rozhodli organizovať aj súťaž Cvičná firma 2000. Hodnotila trojčlenná porota zložená z dvoch študentov piateho ročníka Ekonomickej univerzity v Bratislave a Ing. Ľudmily Velichovej, koordinátorky detašovaného pracoviska SCCF na tejto univerzite. Hodnotili sa tri hlavné kritériá – stánok, katalóg a komunikácia. Prvé miesto získala cvičná firma Vision of Hi-Fi z OA na Nevädzovej ul. v Bratislave, druhé Intimus Weinforum z rakúskej BHAK Neusiedl am See a tretie Eurofax z OA Levice. Zvláštne ceny získali cvičné firmy našich susedov – Cenu komunikácie CK Columbus z pražskej OA, Cenu sympatie poľská firma Bartex a Cenu za najlepšie propagovaný výrobok Mercurius z Maďarska.

4. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2001)

V dňoch 12. – 14. novembra 2001 sa v Bratislave uskutočnil v poradí 4. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem. Aj keď bol opäť súčasťou tentoraz 10. jubilejného ročníka školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb stredných odborných škôl a stredných odborných učilíšť JUVYR 2001, po prvý raz vo svojej histórii sa konal v samostatných priestoroch v Dome

(pokračovanie na strane 30)

(dokončenie zo strany 29)
techniky. K tomuto kroku boli organizátori zo Slovenského centra cvičných firiem „donútení“ neustále rastúcim záujmom, ktorý sa podpísal na totálnom vyťažení priestorových kapacít v Istropolise. Ako sa ukázalo, bol to správny ťah, pretože účasť vystavovateľov sa posunula na rekordný počet 71. Na porovnanie uvádzame účasť firiem na predchádzajúcich ročníkoch: rok 1998 – 33 firiem, rok 1999 – 57 firiem, rok 2000 – 65 firiem. Rovnako i vystavovatelia zo zahraničia prišli v rekordnom počte 19 firiem, z toho 9 z Bulharska a po 5 z Poľska a z Rakúska.

Aj o projektoch, ale nielen o nich sa hovorilo na odbornom seminári, ktorý bol sprievodným podujatím veľtrhu. Hlavnou témou bol *Elektronický obchod a jeho aplikácia v prostredí cvičných firiem* (lektor Ing. Daniel Ňarjaš z SCCF). Ďalším bodom programu seminára bolo predstavenie vývoja a projektu cvičných firiem v Bulharsku (lektorka Emilia Ivanova, riaditeľka Strednej školy obchodu a bankovníctva v Sofii) a prezentácia Obchodnej akadémie a obchodnej školy z rakúskeho Tullnu (lektorka Mag. Brigitta Brennenstuhl).

Veľmi tvrdá konkurencia sa odzrkadlila najmä v súťaži o najlepšiu cvičnú firmu. Po minuloročnej premiére sa súťaž stala organickou súčasťou veľtrhu.

5. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2002)

Jubilejný 5. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem sa uskutočnil opäť v Dome odborov v Bratislave v dňoch 19. – 20. novembra 2002 ako súčasť JUVYR-u 2002.

Celkovo sa prihlásilo 72 cvičných firiem – 56 slovenských a 16 zo zahraničia (z Poľska, Maďarska, Čiech, Rakúska, Rumunska a Litvy). Na veľtrhu sa zúčastnili aj národné centrály cvičných firiem CEFIF z ČR, Simulith z Litvy a ROCT z Rumunska. Na jubilejnom piatom ročníku veľtrhu cvičných firiem sa zúčastnili zástupcovia EUROPEN aj zástupcovia krajín V4, partneri z projektu *Mladí odborníci krajín V4 vstupujú spoločne do Európskej únie* – za Poľsko CKU Tarnów, za ČR OA Liberec, za Maďarsko UGS Komárom a za Slovensko OA Dolný Kubín.

Premiéru mala elektronická prezentácia cvičných firiem, na ktorú sa prihlásilo 19 cvičných firiem, z toho 6 zo zahraničia. Prezentácii bolo prispôsobené aj malé pódium s premietacou stenou, dataprojektorom a ozvučovacou technikou priamo pri stánku centrál cvičných firiem. Každá cvičná firma sprevádzala svoju elektronickú prezentáciu hovoreným slovom v slovenčine, ale aj v cudzom jazyku, či už v nemčine, alebo angličtine. Niektoré cvičné firmy upútali pozornosť širokej verejnosti aj tým, že pri prezentácii aj zatancovali alebo aj inak prezentovali reálny produkt svojho reálneho partnera – napríklad cvičná firma Prosit z OA Pezinok a cvičná televízia EUREC z OA na Dudovej ul. v Bratislave.

V rámci veľtrhu sa uskutočnil seminár k problematike cvičných firiem na tému *Projektový a konfliktný manažment v cvičnej firme*, a keďže lektorkou bola Nemka Suzana Temkov z EUROPEN (svetového združenia centrál cvičných firiem), svoju osobnú účasť na Slovensku využila aj na názorné predvedenie využívania bázy EUROPEN. Všetky slovenské cvičné firmy získali vlastné inštalačné CD EUROPEN a každá nová cvičná firma ho po zapísaní do zoznamu cvičných firiem a po otvorení si účtu v cvičnej banke dostala bezplatne.

Už tretí rok bola súčasťou Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem aj súťaž cvičných firiem v troch hlavných kategóriách: Celkový vzhľad stánku – celkový dojem, estetika, nápaditosť, formálna stránka, Katalóg – jeho estetika, vyobrazenie produktov, formálna stránka, a Komunikácia predstaviteľov – ich ochota, znalosť produktov a jazyková vybavenosť.

6. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem na Slovensku (2003)

ŠIOV a Nadácia na podporu odborného vzdelávania a prípravy boli organizátormi v poradí už 6. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem a 12. ročníka školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb stredných odborných škôl a učilíšť JUVYR 2003.

Obe podujatia sa konali v dňoch 24. – 27. novembra 2003 v bratislavskom Parku kultúry a oddychu na nábreží Dunaja, ktorý poskytol kapacitne väčšie priestorové možnosti. Organizátori veľtrhu tak mohli zažiť v tomto smere opäť pozitívny šok. Po záverečnom sumáre prihlásených cvičných firiem sa ukázalo, že priestory sú opäť zaplnené do posledného miestečka, na veľtrh sa totiž prihlásilo a vystavovalo na ňom 92 cvičných firiem z celého Slovenska a zo zahraničia. Toto číslo nezlomilo len kapacitné možnosti spoločenskej sály PKO a priľahlých chodbových priestorov, ale vytvorilo aj nový rekord v počte účastníkov na slovenskom veľtrhu. Ďalší rekord bol prekonaný, pokiaľ ide o zahraničnú účasť – 35 cvičných firiem, z toho 15 z Bulharska, 8 z Litvy, 7 z Rakúska, 3 z Poľska a 2 z Čiech. Zahraničnú účasť doplnili i centrály cvičných firiem: BUCT z Bulharska, Simulith z Litvy, CEFIF z Česka a pozorovatelia z Chorvátska. Mnohé zo zahraničných firiem pritom na slovenskom veľtrhu neboli po prvý raz. Ako sami uvádzali, pritiahlo ich čaro tohto podujatia ako celku – JUVYR v spojení s veľtrhom cvičných firiem. Spolu tvoria tieto dve podujatia s množstvom sprievodných akcií pestrý program (súťaže, prezentácie projektov, elektronické prezentácie cvičných firiem, semináre, umelecké vystúpenia), ktorý robí túto akciu odborného vzdelávania jedinečnou. Záštitu nad podujatím prevzal minister školstva Martin Fronc. Osobne ho zastupoval štátny tajomník László Szigeti.

Vzhľadom na dynamický rast všetkých súčastí veľtrhu a veľký pokrok všetkých firiem mala porota, ktorá hodnotila súťaž cvičných firiem, veľmi ťažkú pozíciu. Porotu tvorili zástupcovia Ekonomickej univerzity v Bratislave (predsedníčka Ing. Ľudmila Velichová a študenti predmetu cvičná firma), ako aj pracovníci SCCF Mgr. Michal Baránek a Ing. Daniel Ňarjaš. Hodnotili stánok, katalóg, komunikáciu a pribudli aj elektronické prezentácie. Udelili aj niekoľko špeciálnych cien. Víťazom hlavnej súťaže, kde sa zohľadňovali všetky schopnosti a zručnosti cvičnej firmy, sa stala cvičná televízia EUREC, s. r. o., z OA na Dudovej ul. v Bratislave. Táto cvičná súkromná televízia počas celého veľtrhu dopĺňala „medzery“ medzi jednotlivými elektronickými prezentáciami kultúrnymi vložkami – piesňami, tancami, roztlieskavačkami, brušnými tanečnicami a podobne. Na ďalších miestach sa umiestnili: 2. NUANCE, GmbH, Sofia, Bulharsko, 3. BILLY CULT, GmbH, OA, Hrobákova ul., Bratislava, 4. SEN, s. r. o., OA Sereď, 5. Vilnius Insurance, Vilnius, Litva.

Keďže úroveň firiem bola veľmi vyrovnaná, čoho dôkazom je i skutočnosť, že jednotlivé priečky v hlavnej súťaži od piateho miesta nižšie obsadilo súbežne i po päť firiem, porota udelila ešte po troch prvých miestach v kategóriách Najlepší katalóg, Najlepšia elektronická prezentácia, Najlepší stánok. Okrem týchto cien boli udelené i špeciálne ceny Najlepší reprezentant, Najlepšia reprezentantka, Cena internet, Cena sympatie, Najlepší nápad a Cena ekonomickej praxe.

Novinkou bola cena Najlepší z nás (The Best of Us), v ktorej mohla každá cvičná firma udeliť jeden hlas cvičnej firme, ktorú považovala na 6. Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem za najlepšiu.

7. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2004)

Medzinárodný veľtrh cvičných firiem bol sprievodnou akciou 13. ročníka výstavy JUVYR a uskutočnil sa opäť v Parku kultúry a oddychu v Bratislave v dňoch 23. – 25. novembra 2004.

Na veľtrhu sa zúčastnilo 63 cvičných firiem zo Slovenska a 12 zo zahraničia – z Fínska, Poľska, Čiech, Rakúska a Maďarska.

Obohatením veľtrhu boli súťaže Najlepší z Vás – The Best of You (víťaz PROSIT, s. r. o., z OA Pezinok), Naj logo cvičnej firmy (IN-energy, s. r. o., z OA na Watsonovej ul. v Košiciach) a Naj slogan cvičnej firmy (Golden Eye, s. r. o., z OA Levice), ktorý, mimochodom, znel: „Začíname tam, kde sa končia Vaše predstavy.“

V tomto roku sme udelili prvý raz aj mimoriadne ocenenie Cenu ekonomickej praxe – za šírenie koncepcie cvičných firiem na stredných školách a dôraz na prepojenie cvičnej firmy s praxou.

8. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem na Slovensku (2005)

Ôsmy ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem, ktorý podporil Európsky sociálny fond (ESF), sa uskutočnil v termíne 29. – 30. novembra 2005 v Istropolise. Na veľtrhu cvičných firiem vystavovalo 64 firiem zo Slovenska a 28 zahraničných firiem z 28 rôznych škôl: 11 z Rumunska, 7 z Rakúska, 6 z Poľska, 2 z Čiech a po 1 z Maďarska a Fínska.

Partnerom 8. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem bola Katedra pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, Obchodná akadémia na Dudovej ul. v Bratislave a Združená stredná škola potravinárska na Farského ul. v Bratislave.

V rámci schváleného projektu ESF *Cvičná firma pre absolventov stredných škôl v SR* sa ôsmeho veľtrhu cvičných firiem zúčastnili aj inštitúcie zapojené do projektu – stredné odborné školy, ktoré vyučujú alebo sa pripravujú učiť predmet cvičná firma v rámci Bratislavského samosprávneho kraja (BSK), zástupcovia úradov práce, sociálnych vecí a rodiny BSK a zástupcovia BSK – zriaďovatelia stredných odborných škôl, ako aj podnikatelia (reálne firmy, partneri našich cvičných firiem).

Projekt podporil tzv. otvorenú školu, záujem regiónu o využitie škôl občanmi, mestom i celým regiónom a o pomoc pri riešení zamestnávania mladých ľudí.

Súčasťou Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem boli aj tento rok elektronické prezentácie cvičných firiem v národnom jazyku i v jednom jazyku Európskej únie, ako aj všetky súťaže cvičných firiem z predchádzajúcich ročníkov. Súťaž o Naj logo a o Naj slogan bola vyhlásená už 1. mája 2005 a túto kategóriu vyhodnotili profesionálni pracovníci v reklame. Predsedníčkou odbornej poroty bola opäť Ing. Ľudmila Velichová z Ekonomickej univerzity v Bratislave a čestným predsedom Ing. Naďa Redlich-Michalská z Ministerstva školstva SR. V porote okrem toho bolo aj 8 študentov Ekonomickej univerzity v Bratislave.

9. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2006) obsadil dve poschodia

V dňoch 28. – 30. novembra 2006 sa v priestoroch Domu odborov (bývalý Istropolis) v Bratislave uskutočnil jubilejný 15. ročník celoslovenskej školskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných škôl JUVYR 2006 a v dňoch 28. – 29. novembra už 9. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem, ktorý opäť podporil Európsky sociálny fond. Záštitu nad podujatím prevzal minister školstva Slovenskej republiky Ján Mikolaj.

Na deviatom veľtrhu cvičných firiem sa zúčastnilo 128 cvičných firiem – 76 domácich a 52 zahraničných (z Rakúska, Čiech, Fínska, Rumunska, Bulharska, zo Srbska, z Čiernej Hory, Albánska, Talianska, Nemecka, Bosny a Hercegoviny) – a tri centrály cvičných firiem (ROCT z Rumunska, CEFIF z ČR a domáce SCCF), čo predstavuje najviac v dovtedajšej histórii slovenských veľtrhov cvičných firiem. Stánky cvičných firiem a JUVYR-u obsadili prvé aj druhé poschodie Domu odborov, čo bol do budúcnosti dôvod na zamyslenie sa nad kapacitou priestorov na tieto podujatia.

V prvý deň veľtrhu sa uskutočnili na tému cvičných firiem dva workshopy pod gesciou Evelyn Punzovej z rakúskeho KulturKontaktu – približovali medzinárodný rakúsko-balkánsky projekt ECO NET pre učiteľov v nemčine a pre študentov v angličtine. Druhý deň veľtrhu sa problematike cvičných firiem venoval seminár pod gesciou SCCF na tému *Univerzálna cvičná firma a medzinárodné projekty SCCF* s rokovacím jazykom slovenčina, nemčina. V rámci seminára prezentovala Ing. Gabriela Horecká, vedúca SCCF, výsledky projektu ESF *Cvičná firma pre absolventov stredných škôl v SR*, ktorého cieľom bolo zlepšenie kvalifikácií a zručností absolventov SOŠ a využitie školských budov a zariadení, ako aj učiteľov v popoludňajších hodinách mimo riadneho vyučovania, čo podporuje tzv. otvorenú školu. V druhej časti seminára Bernd-Michael Schirwitz zo Saskej vzdelávacej spoločnosti pre ochranu životného prostredia a chemické povolania z Drážďan predstavil svoju materskú inštitúciu a moduly projektu pre trvalo udržateľný rozvoj EuroNach programu Leonardo da Vinci, kde bol Štátny inštitút odborného vzdelávania a jeho odbor SCCF partnerom.

Počas obidvoch dní 9. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem prebiehali elektronické prezentácie cvičných firiem (v dĺžke maximálne 6 minút na jednu firmu) s komentárom zamestnancov cvičných firiem v jednom svetovom jazyku a so sprievodným programom. Na elektronické prezentácie sa prihlásilo 108 cvičných firiem. K dispozícii mali pódium, plátno, stojan, 2 mikrofóny, mixpult, CD prehrávač, PC a dataprojektor. Úroveň prezentácií potvrdila každoročný rastúci trend profesionality. Mnohé cvičné firmy svojimi prezentáciami už vtedy konkurovali reálnym firmám.

Medzinárodný veľtrh cvičných firiem je už známy aj súťažami cvičných firiem. Obidva dni veľtrhu šesť komisií nezávisle od seba hodnotilo stánky cvičných firiem, komunikáciu, katalógy, logá, slogany a elektronické prezentácie. Predsedníčkou poroty bola Ing. Ľudmila Velichová, PhD., z Katedry pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity (EU) v Bratislave a v hodnotiacich komisiách pracovali aj študenti EU v Bratislave. Vecné ceny získalo 30 cvičných firiem. Absolútnym víťazom s počtom bodov 43 zo 45 možných sa stala cvičná firma Montex z Obchodnej akadémie na Kittenbergerovej ul. v Leviciach a okrem vecných cien, pohára pre víťaza získala aj Cenu vedenia ŠIOV – finančné zabezpečenie nákladov spojených s účasťou na 3. medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v rumunskom Temešvári v dňoch 9. – 11. marca 2007.

10. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2007)

Desiaty ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem bol už tradične sprievodným podujatím 16. ročníka JUVYR-u, celoslovenskej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných odborných učilíšť, stredísk praktického vyučovania a stredných odborných škôl, a uskutočnil sa v dňoch 27. – 28. novembra 2007 v Bratislavskom kultúrnom a informačnom stredisku (BKIS) na Nábreží arm. gen. L. Svobodu v Bratislave. Záštitu nad akciou ako každý rok prevzal minister školstva SR, na slávnostnom otvorení ho zastúpila štátna tajomníčka Bibiana Obrimčáková.

Na jubilejnom Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem sa zúčastnilo 124 cvičných firiem – 68 domácich a 56 zahraničných (z Rakúska, Čiech, Fínska, Rumunska, Bul-

harska, Talianska, Maďarska, Poľska) – a tri centrály cvičných firiem (ROCT z Rumunska, CEFIF z Čiech a domáce Slovenské centrum cvičných firiem – SCCF). Vedúca ROCT Cristina Caruceru z Temešváru pozdravila účastníkov veľtrhu cvičných firiem i JUVYR-u aj na slávnostnom otvorení podujatia. Český CEFIF reprezentovala Dana Batelková.

V druhý deň veľtrhu, tak ako po minulé roky, sa uskutočnil seminár, tentoraz s prednáškami na témy *Zavedenie eura na Slovensku* a *Cvičná firma a euro*. Prezentáciu na tému zavedenia eura lektorovala Mgr. Mária Fartelová z odboru ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov ŠIOV, ktorá získala súhlas na prezentáciu materiálov splnomocnenca vlády SR pre zavedenia eura Ing. Igora Baráta a jeho poradkyne Ing. Jany Sedlákovej. Tému *Cvičná firma a euro* prezentovala Ing. Gabriela Horecká, vedúca odboru SCCF. Na seminári sa zúčastnili nielen učitelia cvičných firiem, ale aj riaditelia škôl, učitelia účtovníctva a ďalších predmetov, keďže téma eura bola v tom čase na Slovensku nanajvýš aktuálna. Na túto tému SCCF v spolupráci so svetovým centrom cvičných firiem so sídlom v nemeckom Essene EUROPEN - PEN International usporiadalo dvojdňový odborný seminár už 5. a 6. septembra toho roku v Bratislave, kde boli hlavnými témami: *Praktické skúsenosti Nemecka so zavedením eura*, *Ako zlepšiť medzinárodné kontakty v cvičnej firme* a *Význam mena cvičnej firmy*. Hlavnou lektorkou bola Suzana Temkov, manažérka EUROPEN pre medzinárodnú spoluprácu.

Súťaže cvičných firiem v rámci veľtrhu priťahujú veľkú pozornosť. Obidva dni šesť komisií hodnotilo tak ako minulý rok stánky cvičných firiem, komunikáciu cvičných firiem, katalógy, logá, slogany a elektronické prezentácie. Predsedníčkou poroty bola opäť Ing. Ľudmila Velichová, PhD., a v hodnotiacich komisiách získavali skúsenosti aj študenti učiteľstva ekonomických predmetov Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Pri príležitosti 10. výročia konania Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem sa vedenie SCCF rozhodlo vyhlásiť súťaž o logo podujatia. Uzávierka súťaže bola 30. júna 2007 a víťazné sa už používalo na tlačovinách vydaných k veľtrhu. Víťazom súťaže sa stala cvičná firma Hard SOFT, s. r. o., z Obchodnej akadémie na Račianskej ul. v Bratislave, odmenená bola počas slávnostného vyhodnotenia a odovzdávania cien 10. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem.

Výsledky súťaží cvičných firiem vyhlásila predsedníčka poroty Ing. Ľudmila Velichová, PhD. Keďže účasť zo zahraničia bola tento rok taká bohatá, porota udelila v hlavnej súťaži dve prvé miesta, dve druhé miesta a dve tretie miesta. Víťazmi sa stali cvičná firma Rozette z Obchodnej akadémie na Nevädzovej ul. v Bratislave a F. E. Globex SRL z Colegiul Economic F. S. Nitti z rumunského Temešváru.

11. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2008)

V dňoch 25. – 26. novembra 2008 sa v Bratislavskom kultúrnom a informačnom stredisku na Nábreží arm. gen. Ludvíka Svobodu pod záštitou ministra školstva SR uskutočnil už 11. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem a 17. ročník celoslovenskej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných odborných učilíšť, stredísk praktického vyučovania a stredných odborných škôl JUVYR.

Na veľtrhu sa v tomto roku predstavilo celkovo 110 cvičných firiem – 66 domácich a 44 zahraničných (z Rakúska, Čiech, Fínska, Maďarska, Poľska, Rumunska) – a tri centrály cvičných firiem, tak ako rok predtým naša SCCF, česká CEFIF a rumunská ROCT. A záujem o účasť na veľtrhu omnoho prevyšoval možnosti, posledných prihlásených približne 25 cvičných firiem už nebolo možné z priestorových dôvodov akceptovať.

V prvý deň veľtrhu bola hala s veľtržnými stánkami uzavretá pre verejnosť až do jednej poobede, aby zúčastnené cvičné firmy mali šancu uzatvárať kontrakty navzájom.

Hlavnú pozornosť na veľtrhu pútala, samozrejme, súťaž cvičných firiem, už jej deviaty ročník, pri ktorej porota pod vedením Ing. Ľudmily Velichovej, PhD., hodnotila celkový vzhľad stánkov, komunikáciu predstaviteľov cvičných firiem, katalógy a elektronické prezentácie, vystupovanie jednotlivých žiakov-obchodníkov, schopnosť prezentácie a podobne. Ocenených aj vecnými cenami bolo celkovo 28 cvičných firiem. Okrem hlavných cien bola udelená aj Cena ekonomickej praxe, Ekonomickej univerzity, Slovenského centra cvičných firiem. Martin Menšík za Združenie podnikateľov Slovenska po prvý raz udelil aj cenu portálu www.svetvzdelavania.sk. Všetky ceny a získané body nájdete na www.siov.sk v sekcii *Slovenské centrum cvičných firiem*.

Pri príležitosti prijatia eura na Slovensku v januári 2009 sa vedenie SCCF v spolupráci s Národnou bankou Slovenska (NBS) rozhodlo zaradiť do programu seminár na veľmi aktuálnu tému *Vplyv eura na cvičné firmy a podnikateľov*, čo bolo zaujímavé aj užitočné najmä pre manažérov cvičných firiem. Projektový manažér NBS Miroslav Šarišský zodpovedal aj niekoľko zaujímavých a nanajvýš aktuálnych otázok z podnikateľského prostredia i z bežného života. Na seminári vystúpila tiež Dagmar Augustínska z SAAIC - Národnej agentúry Programu celoživotného vzdelávania ohľadom mobilitných projektov a nových výziev na podávanie projektov vo všetkých programoch. V závere Gabriela Horecká z ŠIOV informovala prítomných o povinnosti preregistrovať sa na nových webových stránkach svetového združenia EUROPEN - PEN International a o ďalších novinkách.

12. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2009)

Dvanásty ročník veľtrhu sa uskutočnil v dňoch 8. – 9. decembra 2009 opäť v priestoroch BKIS. Predstavilo sa na ňom celkovo 86 cvičných firiem zo 76 škôl – 64 domácich a 22 zahraničných (z Čiech, Čiernej Hory, Fínska, Maďarska, Poľska, Rakúska a Rumunska).

Súčasťou medzinárodného veľtrhu cvičných firiem bol jubilejný 10. ročník súťaže cvičných firiem, kde sa hodnotil celkový vzhľad stánku, komunikácia zamestnancov cvičných firiem, katalóg, logo a slogan cvičných firiem, ako aj ich elektronické prezentácie. Hlavnú cenu za Slovenskú republiku vo všetkých kategóriách si odniesla cvičná firma Prúty, s. r. o., zo Spojenej školy internátnej na Nám. Š. Kluberta v Levoči a za zahraničie česká cvičná firma Black Pearl, s. r. o., zo Spojenej školy živnostenskej v Sokolove. Vyhodnotenie všetkých súťaží je prístupné ešte aj dnes na www.siov.sk v sekcii *Slovenské centrum cvičných firiem*.

13. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2010)

Veľtrh sa uskutočnil posledný raz v priestoroch BKIS (bývalého Parku kultúry a oddychu) na Nábreží arm. gen. Ludvíka Svobodu v Bratislave v dňoch 24. – 25. novembra 2010 pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Eugena Jurzycu.

Medzinárodný veľtrh cvičných firiem už 13. raz poskytol žiakom stredných odborných škôl možnosť vyskúšať si v priamom styku so zákazníkom riešenia obchodných prípadov, nadväzovanie obchodných a partnerských vzťahov a kontaktov. Celkovo sa na podujatí zúčastnilo 85 cvičných firiem zo 71 škôl – 54 cvičných firiem bolo zo Slovenska a 31 zo zahraničia – z Čiech, Bulharska, Fínska, Maďarska, Rakúska, Rumunska a Talianska.

Súčasťou medzinárodného veľtrhu cvičných firiem boli aj súťaže cvičných firiem, kde porota hodnotila celkový vzhľad stánku, komunikáciu a obchodné zručnosti zamestnancov cvičných firiem, katalóg, logo a slogan cvičnej firmy, ako aj elektronické prezentácie. Vyhodnotenie súťaží je na stránke www.siov.sk v archíve Slovenského centra cvičných firiem.

Pravidelnou súčasťou veľtrhu bývava i seminár na podporu podnikateľských zručností študentov, roku 2010 sa prezentovali tri hlavné témy:

1. *Shoptet – elektronický obchod a cvičné firmy*, na ktorom Dušan Halás z firmy Shoptet.sk informoval, že poskytnú cvičným firmám bezplatne miesto na tomto serveri a metodiku na tvorbu vlastného webshopu.
2. *Projekt Business Schoolgames*, ktorý predstavil jeho generálny riaditeľ Ladislav Smoroň.
3. *Registrácia cvičných firiem na www.europen.info*; v rámci tejto témy Gabriela Horecká predstavila nové aplikácie EUROPEN - PEN International a upozornila cvičné firmy na potrebu zaregistrovať, resp. preregistrovať sa do konca roka 2010, inak im hrozilo vymazanie z databázy EUROPEN.

Podujatie podporili partneri: SPN - Mladé letá, s. r. o., Východoslovenská energetika, a. s., Volkswagen Slovakia, a. s., ČESMAD Slovakia, Dopravný podnik Bratislava, a. s., IMPA, a. s., Podnikajte.sk, Shoptet.sk, Nadácia F. A. Hayeka, Comparex Slovakia, spol. s r. o., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, ako aj partneri z Ekonomickej univerzity v Bratislave, Obchodnej akadémie na Dudovej ul. v Bratislave a zo Strednej odbornej školy (SOŠ) na Farského ul. v Bratislave.

14. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2011)

Doteraz posledný, 14. ročník Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem sa uskutočnil v dňoch 29. novembra – 1. decembra 2011 v pre nás nových priestoroch Národného tenisového centra na Príkopovej ul. v Bratislave, čo nesmierne pozdvihlo jeho kvalitu. Konštatovali to nielen všetci domáci a zahraniční vystavovatelia, ale aj hostia a návštevníci veľtrhu. Kvalitné boli nielen výstavné priestory, ale aj zázemie, seminárna miestnosť a miestnosti na vzájomné stretnutia, kde si mohli posedieť a vymeniť skúsenosti učitelia, ako aj hostia veľtrhu.

Hlavným organizačným a odborným garantom veľtrhu bolo tak ako po minulé roky Slovenské centrum cvičných firiem, odbor Štátneho inštitútu odborného vzdelávania, ktoré komplexne zastrešuje problematiku cvičných firiem na Slovensku. Medzi ďalších organizátorov patrí Ekonomická univerzita v Bratislave a Nadácia na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

Záštitu nad podujatím tradične prevzal minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, spolu sa na ňom predstavilo 87 cvičných firiem, z toho 29 zahraničných (z Čiech, Bulharska, Fínska, Rakúska a Rumunska).

Klasický scenár veľtrhu naplnili aj roku 2011 súťaže cvičných firiem, hodnotil sa stánok, katalóg, elektronické prezentácie, slogan, logo, najlepší reprezentant/reprezentantka a novinkou bolo súťaženie o najlepší podnikateľský zámer.

Vyhodnotenie všetkých súťaží 14. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem sa uskutočnilo 1. decembra 2011 na hlavnom pódiu. Víťazi dostali vecné dary, diplomy, poháre. Absolútny víťaz všetkých súťaží veľtrhu za Slovensko – cvičná firma Profolktrade, s. r. o., z Obchodnej akadémie (OA) Levice – vyhral aj dve zaujímavé možnosti – zúčastniť sa a reprezentovať Slovensko na veľtrhu v zahraničí a tiež absolvovať tréning podnikateľských zručností. Absolútne prvé miesto v súťaži zahraničných cvičných firiem obsadila bulharská cvičná firma Paws & Claws. Na druhom mieste v súťaži slovenských cvičných firiem skončila firma Čajka z OA na Watsonovej ul. v Košiciach, medzi zahraničnými fínska Olivida OY. Celkové tretie miesto medzi Slovákmi patrilo cvičnej firme Larme de Vin z OA Vranov nad Topľou, medzi zahraničnými súťažiacimi rakúskej cvičnej firme L´Unique. Vyhodnotenie všetkých súťaží je na www.siov.sk v už spomínanej sekcii *Slovenské centrum cvičných firiem/Veľtrhy/Archív*.

Nedá sa nespomenúť partnerov, ktorí na príprave a realizácii podujatia spolupracovali: OA na Dudovej ul. v Bratislave, Spojená škola v Šali, SOŠ na Farského ulici v Bratislave, ako aj Katedra pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. Poďakovanie patrí za pohodu na sedacích vakoch firme Tuli.sk, s. r. o., za podporenie podujatia vecnými cenami spoločnostiam SPN - Mladé letá, Východoslovenská energetika, Podnikajte.sk, Cybergenics, s. r. o – Shoptet.sk, IVAKS, s. r. o., Združenie mladých podnikateľov Slovenska, Združenie podnikateľov Slovenska a Nadácia F. A. Hayeka.

15. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem (2012)

Tohtoročný jubilejný ročník sa uskutoční o pár dní opäť v pekných priestoroch Národného tenisového centra na Príkopovej ul. v Bratislave, konkrétne v dňoch 28. – 30. novembra 2012.

Hlavným organizačným a odborným garantom je už tradične Slovenské centrum cvičných firiem (SCCF), záštitu nad akciou každoročne preberá minister školstva, vedy, výskumu a športu SR. Spoluorganizátormi Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem sú Ekonomická univerzita v Bratislave a Nadácia na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

Súčasťou veľtrhu sú už po 13. raz súťaže cvičných firiem, na ktorých sa hodnotí kvalita stánku, katalógu, elektronickej prezentácie, sloganu, loga a najlepších reprezentantov cvičných firiem. Na veľtrhu bude vyhodnotený aj 2. ročník súťaže Najlepší podnikateľský zámer, ktorú vyhlásilo v apríli 2012 SCCF spolu s Katedrou pedagogiky Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. Na hodnotení užšieho výberu tejto súťaže sa podieľa aj Združenie mladých podnikateľov Slovenska a Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania.

Sme veľmi radi, že 60 percent našich cvičných firiem už má svojho partnera v reálnom podnikateľskom prostredí, čo im umožňuje ešte hlbšie prepojenie teórie s praxou a, samozrejme, zlepšovanie personálnych, odborných, podnikateľských a sociálnych kompetencií svojich členov. Aj keď sme ich nevymenovali, lebo by ich bolo veľa, srdečne im ďakujeme za podporu vzdelávania na Slovensku.

Vzhľadom na úspešnosť a dôležitosť každého ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem je SCCF vďačné za podporu spoluorganizátorov, sponzorov, ale aj partnerov našich cvičných firiem. Veríme, že aj tento rok sa nám podarí pokračovať v duchu predchádzajúcich ročníkov a toto krásne podujatie úspešne zveľaďovať.

Gabriela HORECKÁ,
Marta MARUŠINCOVÁ
Ilustračné foto Ján SÚKUP

Program 15. ročníka Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem

28. – 30. november 2012 ▪ Aegon aréna - NTC, Príkopova 6, Bratislava

Medzinárodný veľtrh cvičných firiem
Bratislava - Slovakia
International Training Firms Trade Fair

„SIMULOVANÉ PROSTREDIE, REÁLNE ÚSPECHY“

28. NOVEMBER 2012 (STREDA)

14.00 – 18.00 hod.	▪ Prezentácia vystavovateľov, inštalácia exponátov, úprava a vybavenie stánkov

29. NOVEMBER 2012 (ŠTVRTOK)

9.00 – 17.00 hod.	▪ 15. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem – veľtrh prístupný pre verejnosť ▪ Súťaže cvičných firiem ▪ Slávnostné otvorenie veľtrhu
9.00 – 16.45 hod.	▪ Elektronické prezentácie cvičných firiem
14.00 – 15.00 hod.	▪ Slávnostné otvorenie JUVYR 2012 a 15. Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem

30. NOVEMBER 2012 (PIATOK)

8.30 – 14.30 hod.	▪ Elektronické prezentácie cvičných firiem
9.00 – 16.00 hod.	▪ 15. Medzinárodný veľtrh cvičných firiem – veľtrh prístupný pre verejnosť
9.00 – 14.00 hod.	▪ Súťaže cvičných firiem
10.00 – 12.00 hod.	▪ Odborný seminár
15.00 – 16.00 hod.	▪ Vyhlásenie výsledkov súťaží cvičných firiem
16.00 – 20.00 hod.	▪ Ukončenie veľtrhu, demontáž a odovzdanie stánkov

Organizátor: Štátny inštitút odborného vzdelávania
Prezident veľtrhu: Ivan Stankovský
TOP manažment: Gabriela Horecká, Marta Marušincová, Daniel Ňarjaš, Ladislav Pasiar
Odborný garant: Ľudmila Velichová

Spoluorganizátori: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Nadácia na podporu odborného vzdelávania a prípravy, Ekonomická univerzita v Bratislave